

यिहिष्केलस्य भविष्यद्वचनानि ।

1

१ प्रथमोऽध्यायः ।

१ यिहिष्कलस्य भविष्यद्वचकालनिर्णयः ४ चतुःप्राणिनां दर्शनं १५ चतुर्थक-
दर्शनं २६ ईश्वरोयप्रतापदर्शनं ।

चिंश्वत्सुरस्य चतुर्थमासस्य पञ्चमदिने किवारनदीतीरे प्रवासितानां १
जनानां मध्ये ममादश्चितिकाले स्वर्गदारम् उद्वाटितम् अभवत् मया २
चेष्वरीयदर्शनान्वयदर्पिष्ठत । स राज्ञे यिहोयाखीनस्य प्रवासस्य पञ्च- ३
मो चत्सुर चासीत् । उत्तमासस्य पञ्चमदिने कल्पदीयानां देशे किवार- ४
नदीतीरे सदाप्रभो वौक्यं बूषिसुतं यिहिष्केलं याजकं प्रति प्रादुरभूत् ५
सदाप्रभोऽच करक्तव तस्मिन्प्रितोऽभूत् ।

मया इक्षपातं क्षत्वेदम् अदर्शि, उदीचीत आगच्छन्ती प्रचण्डवाया ६
महामेघो जाज्वल्यमानो वक्षित्सत्परिधित्सेजोमयखलन्मध्यस्तलाच्च वक्षि- ७
मध्यस्यतैजसधातोः प्रभायात्मुल्या प्रभा प्रोद्भूता । तन्मध्याच्च चतुर्णां ८
प्राणिनां रूपं प्रतिभाति, तेषामाकृतिरियं, ते मनुष्यरूपिणः । तेषानेकै- ९
कस्य चत्वार्थास्यानि चत्वारः पक्षाश्वासन् । तेषां पादा ऋजवः पादत- १०
लानि च गोवत्सुर्य यादतलानां सदृशानि पादाच्च परिष्कृतवान्वस्य ११
तेजसेव प्रभाविशिष्या आसन् । तेषां पक्षाश्वाम् अधस्ताचतुर्षु पार्श्वेषु १२
मानवहस्ता आसन् तेषां चतुर्णामेकैकस्यास्यानि पक्षाश्वासन् । तेषां १३
पक्षाः परस्परं संयुक्ताः, गमनकाले ते न परिवृत्यैकैकः सम्मुखदिशम् १४
अगच्छन् । तेषामास्यानां रूपमिदं, (पूर्वदिशि) मनुष्यस्यास्यं दक्षिणदिशि १५
सिंहस्यास्यं चतुर्णामासीत् सवदिशि चतुर्णां गोरास्यं (शेषदिशि च) १६
चतुर्णामोत्क्रीश्वस्यमासीत् । ऊर्ढ्वं तेषाम् आस्यानि पक्षाश्व एथक् १७
एथक् आसन् तेषान्त्वैकस्य द्वौ पक्षावन्वस्य (द्वाभ्यां पक्षाभ्यां) संयुक्तौ १८
द्वाभ्याच्च शरीरम् आच्छायत । तेषामेकैकः सम्मुखम् अगच्छत् यां दिशं १९
गन्तुम् आत्मनोऽभिमतं तामेव दिशं तेजगच्छन् गमनकाले च न पर्य- २०
वर्त्तन्त । तादृशरूपाभां तेषां प्राणिनामाभा पञ्चलिताङ्गाराणां सदृशी, २१
दीपानामिवाभा तेषां प्राणिनां मध्ये गमागमावकरोत् तस्यामेक्षेजो- २२
उविद्यत वक्त्रितच्च विद्युद् उदपद्यत । यथा चामिवृष्टराभा तथा ते २३
प्राणिन इतस्ततस्याधावन् ।

१५ मयि तान् प्राणिनो निशोक्तमाणे भूमौ तेषां प्राणिनां पाश्च चतुर्मु-
 १६ खम् एकं चक्रं प्रादुर्बभूव । चक्राणां वैदूर्यमणेऽरिवाभा निर्मितिश्वासीत्
     चतुर्णांचैकं रूपम् आसीत् चक्रमध्यवर्त्तिचक्रस्येव तेषाम् आकृति निर्मि-
 १७ तिश्वासीत् । गमनकाले तानि खदिक्चतुरुषेनागच्छन् गमने न पर्य-
 १८ वर्त्तन्त । तेषां नेमय उच्चा भीषणाञ्च ते चत्वारे नेमयञ्च सर्वत्र चक्रभिः
 १९ परिपूर्णा आसन् । प्राणिनां गमनकाले तानि चक्राणि तेषां पार्श्वगाग-
 २० च्छन्, भूमितश्च प्राणिनाम् उत्थानकाले चक्राण्युदतिष्ठन् । यां दिश्मां
     गन्तुम् आत्मनोऽभिमतं तामेव दिशं तान्यगच्छन् किमपि स्थानं गन्तुम्
     आत्मनोऽभिमते जाते तेषां पार्श्वं तानि चक्राण्युदतिष्ठन् यतः प्राणिनाम्
 २१ आत्मा चक्रेष्वविद्यत । तेषु गच्छतु तान्यगच्छन् तेषु तिष्ठतु च तान्यति-
     ष्ठन् भूमितस्तेषुत्तु तेषां पार्श्वं चक्राण्युदतिष्ठन् यतः प्राणिन आत्मा
     चक्रेष्वविद्यत ।

२२ तस्य प्राणिनो मूर्ढ्नामूर्ढ्ने चेदं रूपम् आसीत् भीषणकरकावद् आभा-
 २३ विशिष्टमेकं वितानम् ऊर्ढ्ने तेषां मूर्ढ्नामूर्षपरि विततमासीत् । तस्य वि-
     तानस्याधक्षेषां पक्षा ऋजवः परस्परम् अभिमुखाच्चासन् । एकपार्श्वं
     शरीराच्छादकमेकं पक्षयुगम् अन्यपार्श्वं च शरीराच्छादकं द्वितीयं
 २४ पक्षयुगम् एकैकस्यासीत् । तेषां पक्षाणां धनि र्मयाश्चाविस भूदितोयानां
     धनिरिव तेषाच्च गमनकाले सर्वप्रक्षिप्तिः धनिरिव, स सेनानि-
     वेशस्य धनिरिव तु मुलधनिः, तेषु तु तिष्ठतु तेषां पक्षाः स्त्रया अभ-
 २५ वन् । तेषां मूर्ढ्नामूर्ढ्ने स्थितस्य वितानस्योपरि धनिरुदपद्यत, तेषु तु
     तिष्ठतु तेषां पक्षाः स्त्रया अभवन् ।

२६ तेषां मूर्ढ्नामूर्ढ्ने स्थितस्य वितानस्योपरि नीलमणेऽरिव तेजोविशिष्ट-
     स्यैकस्य सिंहासनस्याच्चतिरासीत् । तस्याः सिंहासनाकृतेरूपरि तदूर्ढ्ने
 २७ स्थितस्यैकस्य मानवरूपस्य सदृश्याच्चतिरासीत् । तदीयकटेराच्चतित-
     स्तदूर्ढ्ने च मया तैजसधातोरिव प्रभादर्शिं, अनेकस्य रूपं परितस्या
     वेष्यनम् आसीत्, तदीयकटेराच्चतितस्तदध्यानेष्य रूपं परितश्च द्युति-
 २८ रुदर्शिं । वृष्टिदिने मेष्वे यच्चाप उत्पद्यते तदीयरूपस्य सदृशं परितस्या
     द्युतेरूपम् आसीत् तत् सदाप्रभोः प्रतापस्याच्चते रूपं । तद् दद्वाहं
     नुबीभूयापतं ।

२ द्वितीयोऽध्यायः ।

१ यिहिष्वेलस्य निदेशः इतस्यापदेशनं ह तस्मै पुस्तकप्रदानम् ।

अनन्तरं सया भावमाणस्य कस्यचिद् रवोऽप्यावि, स मां जगाद्, १
भो नरसन्तान सचरण्योस्तिष्ठ, अहं त्वया सह संलिपिष्यामि । तस्मिन् ९
माम् आज्ञापत्यात्मा मामाविश्य चरण्योरस्याययत्, ततोऽहं तस्य मामा-
लपतो वाक्यम् अश्रौषं । स मां जगाद्, ३

नरसन्तान प्रहेष्यामि लामिस्तायेल्सुतान् प्रति ।

द्रोहिणस्तान् विजातीयान् ये मयि द्रोहमाचरन् ॥

मम हि प्रातिकूल्येन ते तेषाच्च पितामहाः ।

चिरादद्यैव पर्यन्तं भक्षित्वागं प्रकुर्वते ॥

सन्तानांस्तान् कठोरास्यान् जडान्तःकरणान् प्रति । ४

त्वामहं प्रेषयिष्यामि (भो मनुष्यशरीरज) ।

त्वं तान् वक्ष्यसि प्राहेत्यं प्रभुरेव सदाप्रभुः ॥

आश्रवाः स्फुरयत्रा वा द्रोहिवंशो हि सन्ति ते । ५

ज्ञास्यन्तुपस्थितं तेषाम् अन्तरे भाववादिनं ॥

त्वच्च भो नरसन्तान तेभ्यो मा गच्छ साध्वसं । ६

तेषां सकलवाक्येभ्यो नैव त्वं भेतुमर्हसि ॥

कुलयः कण्टका वा चेत् सन्ति ते सङ्ग्रिनस्तव ।

दृच्छिकानां समीपे च विद्यते वसतिस्तव ॥

तेषां वाक्यात् तु मा भैषीस्तेषां साक्षाच्च मा चस ।

यस्माद् विद्रोहिवंशस्ते सन्ति नास्यत्र संशयः ॥

आश्रवाः स्फुरयत्रा वा (द्रोहिणः सन्ति ते यतः) । ७

त्वन्तु मामकवाक्यनि तान् आवयितुमर्हसि ॥

त्वच्च भो नरसन्तान वक्ष्यत्यं मे वचः पृष्ठयु । ८

द्रोहिवंश इवासौ च द्रोही त्वमपि मा भव ।

यच्च दास्याम्यहं तुभ्यं मुखं व्यादाय तद् गिल ॥

ततो मया दृक्पात् कत्वा प्रसारितहस्तोऽदर्शि तन्मध्ये दीर्घगोला- ९
कारं पुरुषकमेकमासीत् । स च मम साक्षात् तद् व्यवग्रोत् तस्यायष्टुदे- १०
श्यो र्लिपिरासीत् सा च लिपि विळापर्शीकसन्तापसूचका ।

३

३ लतीयोऽध्यायः ।

१ यिहिष्केलेन पुस्तकमेजानं ४ तं प्रति परमेश्वरस्योपदेशः १२ आवाना शून्यमार्गेण
तस्य नयनं १५ वन्दीनां मध्यं गत्वा ईश्वरस्योपदेशप्राप्तिः २२ ईश्वरेण तदोयसुख्य
बन्धनं मोचनञ्च ।

१ अपरं स मामवादीत् भो नरसन्तान, त्वया यत् प्राप्यते तद् भक्तय,
२ इदं प्रस्तकमेव भक्तय गत्वा चेस्तायेल्वंशम् आलप । ततो मया मुखे
३ आदत्ते स मां तत् प्रस्तकम् अबुभुजत्, माश्वावादीत्, भो नरसन्तान,
महत्तं प्रस्तकमिदं स्वजठरेण भक्तय निजान्त्वाणि च तेन पूर्वय । ततो
मया तस्मिन् भक्तिर्वाच्यम् भक्तिर्वाच्यम् भक्तिर्वाच्यम् भक्तिर्वाच्यम् ।

४ ततः स मां जगाद् भो नरसन्तान, त्वम् इस्तायेल्वंशानां समीपं गत्वा
५ मम वाक्यानि तान् वद । यतस्य न गम्भीरौष्ठानाम् अस्फुटजिङ्गानां वा
६ जनानां समीपं किञ्चित्स्वायेल्वंशस्यैव समीपं प्रेष्यसे । गम्भीरौष्ठानाम्
अस्फुटजिङ्गानां लद्विधागम्यभाविणां वा भूरिजनानां समीपमहं त्वां
न प्रहिष्णोमि, यदि तेषां समीपं त्वां प्राहेष्यं तर्हि ते तव वाक्यमस्त्रौ-
७ अन् । इस्तायेल्वंशात् तव वाक्यं ओतुं नैविष्यन्ति, ते ममापि वाक्यं
ओतुं नैच्छन्ति, यत इस्तायेल्वंशः सर्वे कठिनललाटा जडचित्ताच्च
८ सन्ति । पश्याहं तवाख्यं तेषाम् आस्यादपि कठिनं तव ललाटच्च तेषां
९ ललाटादपि कठिनं कृतवान् । अहं तव ललाटं वचकरण्कमिव पैत्रजात्
कठिनं कृतवान् । ते द्वोहिवंशाः सन्ति त्वन् तेषो मा बिभीहि तेषां
१० सादाच मा चस । पुनर्च स मां जगाद्, भो नरसन्तान, यानि वा-
क्याच्यहं त्वां वदिष्यामि त्वं मम तानि सर्वाणि वाक्यानि खान्तःकरणेन
११ गृह्णाण स्वकर्णाभ्याच्च पूर्णु । तव खजातीयानां प्रवासितजनानाच्च
समीपं गत्वा तान् वद, सदाप्रभुः प्रभुरित्यमाहेति ते च पूर्णुयुरवधी-
रयेयु र्वा ।

१२ अपरमहम् आत्मनोत्यापितः खपच्चात् महाघोषयुक्तमिमं शब्दम-
१३ श्रौषं स्वस्यानात् सदाप्रभोः प्रतापो धन्य इति । तेषां प्राणिनाच्च पश्यस्य
संसक्तानां पच्चाणां शब्दक्तेषां पार्श्वर्तिंचकाणाच्च शब्दे महाघोषस्य च
१४ शब्दोऽश्रावि । आत्मना चोत्यापितो नीतस्याहं मनस्तापेन विक्षेपोऽगच्छ-
सदाप्रभोच्च हस्तो मयि सप्रभावम् अर्पित चासीत् ।

१५ अनन्तरमहं किबासनद्यात्मोरे चसतां तेलाबीबे प्रवासिनां जनानां

समीपमुपस्थायेपाविशं ते च यत्रासोना आसन् तत्राहं सप्ताहं यावत्
स्तत्क्षेषां मध्य आसीन आसं । सप्तदिनेषु तत्त्वतेषु मां प्रति सदाप्रभो- १५
रिदं वाक्यं प्रादुरभूत्,

त्वसन्तान नियुज्ञे त्वाम् इस्त्वायेलवंशरक्तकं । १०

ममास्यात् त्वं वचः क्षुत्वा तान् मत्तो बोधयिष्यसि ॥
त्वया मर्त्यमिद्युक्ते मया दुष्टजनं प्रति । ११

त्वया चेत् स न बोधेत तस्य प्राणाच्च रक्तिरुद्धरतुं ।
दुष्टं दुष्टत्वमार्गस्य त्वागाय त्वं न बोधयेः ॥

तहिं स्त्रीयापराधेन दुर्जनः स मरिष्यति ।
तस्य रक्तस्य शोधन्त्वहमादास्ये करात् तव ॥

बोधितस्तु त्वया चेत् त्वजेत् दुष्टः सदुष्टतां । १२
स्त्रीयदुष्टत्वमार्गाच्च न निवर्त्तत स खयं ॥

तहिं स्त्रीयापराधेन तस्य मृत्यु भविष्यति ।
त्वन्त खकीयप्राणानाम् उद्भारं साधयिष्यसि ॥

धार्मिकच्च खधर्माचेन्निवृत्याधर्ममाचरेत् । १०
तत्पात्रात् तहिं दास्यामि विघ्नं स च मरिष्यति ॥

बोधितस्तु त्वया न स्यात् स्वाधात् तहिं मरिष्यति ।
स च यं कृतवान् धर्मं स नैवानुस्मरिष्यते ।

तस्य रक्तस्य शोधन्त्वहमादास्ये करात् तव ॥
धार्मिकच्च यथा पापं न कुर्याद् बोधितस्तथा । ११

त्वया स धार्मिकः पापं यदि नैव समाचरेत् ॥
तहिं स बोधितस्तसात् स हि जीविष्यति खयं ।

त्वच्च खकीयप्राणानाम् उद्भारं साधयिष्यसि ॥

अपरं सदाप्रभोर्हस्तत्त्वं मर्यपितोऽभूत् स च मामवादीत् उत्तिष्ठ १२
निम्नभूमिच्च प्रगच्छ, तत्राहं त्वाम् आलपिष्यामि । ततोऽहमुत्याय निम्न- १३
भूमिं प्रगतः, यादृशच्च प्रतापमहं पुरा किवास्त्रनयास्तीरे दृष्टवांस्तादशः
सदाप्रभोः प्रतापत्तत्र दण्डायमान आसीत्, अहच्च न्युजीभूय पर्तितः ।
अपरम् आत्मा मामाविश्य चरणयोरख्यापयत् माङ्गानवीत् त्वं खगहं १४
प्रविश्य तत्र रुद्धस्तिष्ठ । भो नरसन्तान, पश्य ते त्वयि रज्जूरपयित्वा १५
ताभिस्त्वां भन्त्यन्त त्वच्च तेषां मध्यं न प्रगमिष्यसि । अहच्च तव जिङ्गां १६
तालुन्यासक्तां करिष्यामि तेन त्वं मूको भविष्यसि तानुदिश्यानुयोगी

१० नरो भवितुं न शक्षसि, यतस्ते द्रोही वंशः । अहन्तु यदा त्वाम् चाल्पिष्यामि तदा तव मुखम् उद्घाटयिष्यामि त्वच्च तान् गदिष्यसि सदाप्रभुः प्रभुरित्यनाहैति, ततो य आश्रवः स श्रेष्ठति यस्यायतः सोऽवधीरिष्यति यतस्ते द्रोही वंशः ।

4

४ चतुर्थोऽध्यायः ।

१ यिरूशालमे रोधदृष्टान्तः ४ पापदण्डेभोगस्य दृष्टान्तः ६ दुर्भिक्षकालीनदुःखस्य दृष्टान्तम् ।

१ त्वच्च मो नरसन्तान, इष्टकामेकां गृहीत्वा खसमक्षं निधेहि २ तत्र च पुर्या अर्धतो यिरूशालमः प्रतिरूपं लिख । तत्यास्वावरीधं विधेहि तत्पतिकूलम् उच्चगृहं निर्मितीष्व सेतुं निचिनु तदिपक्षान् ३ सेनानिवेशान् रचय तत्परित्वच्च युद्धयन्तराणि स्थापय । त्वच्च लौहसेदनीमेकामादाय लौहप्राचीरमिव तव पुर्यास्वान्तराले निधेहि तस्यां स्थिरदृष्टिं कुरुष्व ताच्चेत्यमवरुद्धमानामवश्यन्ति, तद् इस्वायेल्वंशस्य निमित्तं चिङ्गं भविष्यति ।

४ त्वच्च सव्यपार्श्वे पूर्यानस्त्वेस्वायेल्वंशस्यापराधमर्पय, यावन्ति दिनानि ५ त्वं तस्मिन् शूयिष्यसे तावन्ति दिनानि तेषाम् अपराधं वच्यसि । मया तु तेषाम् अपराधस्य वत्सरसंख्या त्वलूते दिनसंख्याकारि, सा दिनानां नवव्यधिकानि चीणि श्रतानि, एतावत्कालं त्वम् इस्वायेल्वंशस्यापराधं ६ वच्यसि । तेषु दिनेषु समापितेषु त्वम् अन्यतरे यतो दक्षिणे पार्श्वे पूर्यानो यिह्नदावंशस्यापराधं चत्वारिंशद् दिनानि वच्यसि, एकैकस्य वत्स-० रस्य परिवर्त्तनं मया त्वदर्घम् एकैकं दिनं व्यधायि । त्वमनावृतवाङ्गः सन् यिरूशालमे अवरीधं प्रति स्थिरदृष्टिं करिष्यसे तस्या विरुद्धां ८ भावोक्ति आहरिष्यसि च । पश्याहं त्वयि रज्जुरूपर्यिष्यामि तेन त्वद-वरोधदिनानि यावत् त्वया न समापयिष्यन्ते तावत् त्वया पार्श्वपरिवर्त्तनम् अशक्यं भविष्यति ।

९ त्वच्च खार्यं गोधूमयवमाघमसूरकङ्गोद्भवान् आदायैकस्मिन् पाने निधेहि यतिदिनानि च खपार्श्वे पूर्यिष्यसे ततिसङ्गाकान् पूर्यास्त्वैः पचस्त, दिनानां नवव्यधिकानि चीणि श्रतानि यावत् ते त्वया खाद्याः । १० यच्च खाद्यं भक्षयिष्यसि तत् परिमाय प्रतिदिनं विंशतिशेषकलपरिमितं

कृत्वा भक्त्यिष्वसि निरुपितेषु समयेषु तत् भक्त्यिष्वसि । जलमपि ११ परिमाय हिनयाचस्य षष्ठांशपरिमितं कृत्वा पास्यसि, निरुपितेषु समयेषु च तत् पास्यसि । यवपूपाकारं कृत्वा सखाद्यं भक्त्यिष्वसि १२ तेषां साक्षात् मानवकरीषेण तत् पच्यसे । पुनर्च सदाप्रभुराह, इसा- १३ येल्वंशीयजना यासां मध्ये मया विकीर्यन्ते तासां परजातीनां मध्ये तथैवामेथ्यं स्वीयखाद्यं भक्त्यिष्वन्ति । तदा मयोक्तम् अहो भो प्रभो १४ सदाप्रभो, पश्य मम प्राणा नैवामेथीभूताः, आबाल्याद् अद्यपर्यन्तं स्वयं मृतं विदीर्णं वा किमपि मया न भास्त्रं गर्हणीयमांसञ्च मम मुखं न प्रविष्टं । ततः स मास् अब्रवीत् पश्य मानवकरीषस्य परिवर्त्तेनाहं तु भूं १५ गोकरीषं ददामि त्वं तेनैव सखाद्यं पच्यसे । अपरं स मां जगाद, १६ भो नरसन्तान, पश्याहं यिरुशालमि भक्ष्ययश्चिं खण्डयिष्यामि तेन ते परिमाणेन मनस्तापेन च पूयान् भक्त्यिष्वन्ति परिमाणेन स्तव्यतेन च जलं पास्यन्ति । अन्नजलयोरभावस्ते भीक्तयः परस्परं स्तव्यता निजा- १७ प्राथात् द्वयस्त्र गन्तव्यः ।

5

पूर्वाध्यायः ।

१ केशानां दृष्टानः ५ पापकृते यिरुशालमो भाविदण्डस्य वाक्य १२ केशदृष्टानस्य तात्पर्यस्त ।

तज्ज्व भो नरसन्तान, निश्चितं खड्गम् अर्थतो नापितस्य त्तुरमेकम् आ- १ दाय स्वमुण्डं स्वप्नस्त्रुं च मुण्डय तुलायष्टिच्च गृहीत्वा केशान् विभज । तेषामेकं छतीयांशम् अवरोधकालेऽवसीदति पुर्या मध्ये वक्षिना दाहय, २ तदन्यं छतीयांशच्चादाय तस्याच्चतुर्दिव्यसिना जह्वि, शेषस्त्र छतीयांशं ३ वायुं प्रति विकिर, तेषां पच्याच्चाहम् अस्मिं निष्कोषं करिष्यामि । तन्तु तस्मात् स्वल्पान् केशान् उद्भृत्य स्वस्त्राच्चले बधान । पुनर्च तेषां कर्ति- ४ पयान् गृहीत्वा वक्षिमध्ये निक्षिप्य वक्षिसात् कुरु, तन्मध्याद् वक्षिरुदृत्य छत्वम् इस्यायेल्वंशम् आक्रमिष्यति ।

प्रभु निव्यप्रभुः प्राह यिरुशालमपुरीदशी ॥ ५

जातीनामेव मध्ये सा मया संस्यापिताभवत् ।

तथा तस्याच्चतुर्दिव्यं देशाः संस्यापिता मया ॥

जातिभोऽपि चतुर्दिव्यं देशभ्योऽपि च चत्वाला । ६

सा मत्सूचविधानानि दुष्कृत्या पर्यवर्त्यत् ॥
 यतो मामकसूचाणि प्रत्याख्यातानि तज्जनैः ।
 मामकीनविधानानि न समाचरितानि तैः ॥
 ० ततो हेतोरिदं वाक्यं प्रभुराहु सदाप्रभुः ।
 स्वचतुर्दिक्स्यजातिभ्यो यूयं भूयिष्ठपातकाः ॥
 न विधीन् मेऽन्वर्त्यत्थं न सूचाण्यन्विष्टत ।
 स्वचतुर्दिक्स्यजातीनां सूचाणि नान्वकार्ष्ण च ॥
 = ततो हेतोरिदं वाक्यं प्रभुराहु सदाप्रभुः ।
 पश्य त्वामहमेवायाधुनकमितुमुद्यतः ।
 जातीनाञ्चायतो दण्डं विधास्ये तव मध्यतः ॥
 ५ यादृशीमितिपूर्वच्च नैवाहं कृतवान् क्रियां ।
 न पञ्चाच करिष्यामि तां विधास्ये क्रियां त्वयि ।
 सर्वेषां गर्हणीयानां कर्मणां तव काश्यात् ॥
 १० त्वन्मध्ये खोयसन्तानान् पितरौ भक्षयिष्यतः ।
 सन्ताना भक्षयिष्यन्ति खकीयौ पितरौ तथा ॥
 त्वामुदिश्य विचारस्य विधास्येऽहच्च साधनं ।
 विकरीष्यामि सर्वच्च त्वच्छेषं सर्ववायुभिः ॥
 ११ अतोऽहं यदि जीवामि (प्रभु वक्ता सदाप्रभुः) ।
 त्वं स्त्रैः कुवियहैः सर्वैः सर्वैः दृष्ट्यैऽच्च कर्मभिः ।
 धाम मेऽदूषयः पुण्यं ततोऽहं विमुखस्त्वयि ।
 नार्दनेचो भविष्यामि न करिष्यामि वा कृपां ॥
 १२ एकस्तव लृतीयांश्चो महामार्या मरिष्यति ।
 तव मध्ये चुधातो वा निःशेषं प्राप्यति क्षयं ॥
 अस्तिनान्यस्तुतीयांश्चत्वात्मन्तात् प्रतिष्यति ।
 लृतीयाशं त्वहं सर्वैः विकरीष्यामि वायुभिः ।
 तस्य पञ्चाच निष्कोषं चालयिष्याम्यसिं निजं ॥
 १३ इत्यं सेत्यति मलोप इत्यमेव च तेष्वहं ।
 स्वमन्युं शभयिष्यामि भविष्यामि च तर्पितः ॥
 सदाप्रभुरहं वच्चीदं स्वमानानुरागतः ।
 एतत् तेषु मम क्रोधे सिद्धे ज्ञायिष्यते हि तैः ॥
 १४ त्वचतुर्दिक्स्यजातीनां मध्ये अस्त्वां विनिन्दितां ।

त्वां करिष्यामि सर्वेषाम् अव्यगानां समकृतः ॥

त्वच्चतुर्दिक्ख्यजातीनां निन्दाधर्षणभाजनं ।

शिद्धाविस्तयहेतुच्च त्वं तदानो भविष्यसि ॥

यतोऽहं कोपमनुभ्यां तिरस्कारैच्च मनुजैः ।

विचारं ते करिष्यामीदं ब्रूवेऽहं सदाप्रभुः ॥

तेषु त्वच्यामि मद्वाणान् क्रूरान् नाशाय निर्मितान् ।

क्वधारूपान् असिष्यामि युद्धाशय तान् शरान् ॥

अर्पयिष्यामि युद्धासु धुरवद् दुर्ब्लहां क्वधां ।

प्रभड्द्यामि च युद्धाकं सर्वम् अन्नावलब्धनं ॥

युद्धादाकस्यार्थच्च क्वधां जन्तूच्च हिंसकान् ।

प्रहेष्यामि ततो यूयं तैरपुत्रा भविष्यथ ॥

तव मध्ये महामारी रक्तच्च विचरिष्यतः ।

क्षपाणच्च करिष्यामि त्वद्विपद्मुपस्थितं ।

वचनं प्रोक्षवानेतद् अहमेव सदाप्रभुः ॥

१५

१६

१७

6

६ षष्ठोऽध्यायः ।

१ देवार्चाकृते इखायेलो दण्डः च शेषजनानां भाविदशाधा भाविवाकं ११ दण्डस्थ
कृते शोकाय प्रचादनक्ष ।

अपरं सदाप्रभोरिदं वाक्यं मां प्रति प्रादुरभूत्, भो नरसन्तान, १
त्वम् इखायेलः पर्वतेषु स्तिरटस्त्रिं विधाय तानुदिश्य भावोक्तिं आहर, २
इदच्च वद, भो इखायेलः पर्वता यूयं प्रभोः सदाप्रभो वाक्यं पूर्णुत । ३
प्रभुः सदाप्रभुः पर्वतान् उपपर्वतान् निम्नभूमीरुपत्वकाच्चाधीत्यं भाषते,
पश्यतानाययिष्यामि खड्गं वः प्रातिकूल्यतः ।

युद्धाकं असविष्यामि सर्वाणुच्छ्वलानि च ॥

वेदयो वो विनङ्क्षन्ति भङ्गन्ते सूर्यविग्रहाः ।

युद्धाकं गर्हण्योयानां प्रतिमानाच्च समुखे ।

निहतान् पातयिष्यामि युद्धाकं मानवानहं ॥

तेषां विगर्हण्योयानां मूर्तीनामेव समुखे ।

इखायेलः सुतानाच्च निधास्यामि शवानहं ।

विकरीष्यामि चास्थीनि वेदीनां वः समन्ततः ॥

४

५

६ युद्धाकं सर्ववासेषु अंसिष्यन्ते पुराणि च ।
विलुप्तानि भविष्यन्ति सर्वाणुच्छालानि च ॥
अंसो लोपञ्च प्राप्तयौ युद्धाकं वेदिभि र्यतः ।
प्राप्तयौ भज्ञनिर्भद्रौ युद्धाकं वृग्णमूर्त्तिभिः ॥
प्राप्तयञ्च समुच्चेदो युद्धाकं स्फूर्यविग्रहैः ।
निःशेषत्वं प्राप्तयं युद्धान्निर्मितवस्तुभिः ॥
७ निहताच्च प्रतिष्ठन्ति युद्धाकं मथतो जनाः ।
अभिज्ञास्यथ यूयञ्च तदानीं मां सदाप्रभुं ॥
८ इक्षिष्यामि त्वं हेषं युद्धाकं केऽपि मानवाः ।
अवस्थास्यन्ति जातीनां मध्ये खड्गात् पलायिताः ।
नानादेशेषु युद्धांच विकरीष्याम्यहं तदा ॥
९ तत्र प्रवासितास्ते च मनुष्या वः पलायिताः ।
मां तत्रानुस्मरिष्यन्ति जातीनां मध्य एव ते ॥
चित्तं भद्रव्याम्यहं तेषां मन्त्यागि व्यभिचारि च ।
प्रतिमा अनुधावन्तो दृष्टिच्च व्यभिचारिणो ॥
सर्वाभिर्गर्व्यायाभिः स्वक्रियाभिः क्षतानि च ।
सदुष्कर्माण्यि तैः स्मृत्वा बीभत्सः खेषु भोत्यते ॥
१० अभिज्ञायिष्यते चेदं यत् सदाप्रभरस्म्यहं ।
अनिष्टं वो विधास्तामीति च नैवोक्तावान् दृथा ॥
११ भाषते भारतीमेतां प्रभुरेव सदाप्रभुः ।
हस्तमाजहि हस्तेन भुवं पादेन चाजहि ॥
इस्वायेलीयवंशस्य सकला वृण्डकुक्तियाः ।
स्मृत्वा वद च हाहेति यतस्तासां हि कारणात् ।
१२ असिद्धुन्मारिभस्तेषां पतनं समविष्यति ॥
यो जनो दूरवर्तीं स महामार्या मरिष्यति ।
यज्ञं समीपवर्तीं स छपाणेन पतिष्यति ॥
प्रेषो यो इक्षितो वा यः क्षुधया स मरिष्यति ।
१३ इत्यं सिङ्गीकरिष्यामि मन्तुं तेषु जनेवहं ॥
अभिज्ञास्यथ यूयञ्च तदानीं मां सदाप्रभुं ।
तदा यस्माद् भविष्यन्ति जनास्तेषां समाहताः ।
मध्ये सवृण्डमूर्त्तिनां वेदीनाच्च समन्ततः ॥

सर्वस्मिन् प्रोन्नताद्वै च गिरीणां शिखरेषु च ।
 हरिदुक्षस्य चाधस्तात् स्फपर्णेलातसोस्तले ।
 यत्र स्त्रैश्चमूर्तिभ्यः सर्वाभ्यो बलिसौरभं ।
 तैर्दत्तं तत्र सर्वत्र शयिष्यन्ते हृता जनाः ॥

हृत्सं प्रसारयिष्याम्यहं निजं तान् जनान् प्रति । १४
 तेषां सर्वेषु वासेषु दिक्षायाद्या मरुस्तलात् ।
 देशस्त्राहं विद्यासामि धस्तम् उच्छिङ्गमेव च ।
 अभिज्ञास्यन्ति मामेव तदानीं ते सदाप्रभुं ॥

३ सप्तमोऽध्यायः ।

7

- १ इसायेलो नाशस्य भाविवाक्यं १६ शेषलोकानां दुःखं दुर्दशा च ।
 अपरं सदाप्रभोरेतद् वाक्यं मां प्रति प्रादुरभूत्, भो नरसन्तान, १
 प्रभुः सदाप्रभुरिष्वायेलदेशमधीत्यं भाषते, २
 अन्त आयाव्यसावन्तो नीदतो दिक्चतुर्षयं । ३
 अधुना त्वामपैव्यन्तः कोयं प्रास्याम्यहं त्वयि ॥ ४
 विचारं ते करिष्यामि त्वदाचारानुरूपतः ।
 तत्र दृष्टिक्रियाः सर्वा वर्तयिष्यामि च त्वयि ॥ ५
 नार्दनेत्रो भविष्यामि न वा कारणिकस्त्वयि ।
 भारवत्तु तवाचारम् अर्पयिष्याम्यहं त्वयि ॥ ६
 तत्र दृष्टानि कर्माणि प्रवेत्यन्ति तवान्तरं ।
 अभिज्ञास्यथ यूथस्त्र तदानीं मां सदाप्रभुं ॥ ७
 पुनर्त्वं व्याजहारेमां वाणीं प्रभुः सदाप्रभुः ।
 हा दुःखं केवलं दुःखं पश्यतायातुमुद्यतं ।
 आयाव्यन्तोऽन्त आयाति जाग्रत् त्वयैति पश्य सः । ८
 वर्तते त्वयि प्रत्यूषो भो देशे वासक्षत्त्वं ।
 काल आयाति नेदिष्टं दिनं कोलाहलान्वितं ।
 पर्वतोदूतनादेन हर्षयुक्तेन वर्जितं ॥ ९
 स्वरोषं पातयिष्याम्यधुना तूर्णं तवीपरि ।
 त्वयि स्वकीयकोपञ्च प्रापयिष्यामि सिङ्गतां ॥
 त्वद्विचारं करिष्यामि त्वदाचारानुरूपतः ।

कर्म ते सकलं घृण्ण वर्त्तयिष्यामि च त्वयि ॥
 ९ नार्दनेत्रो भविष्यामि न करिष्यामि वा छपां ।
 त्वदाचारोचितं भारम् अर्पयिष्याम्यहं त्वयि ॥
 तत्र घृण्णानि कर्माणि प्रवेद्यन्ति तवान्तरं ।
 अभिज्ञास्यथ गूढ्यच्च ताडकं मां सदापभुं ॥
 १० दिनं पश्यागतं पश्य प्रत्येऽवसुदेति च ।
 पुष्पितो जायते दण्डः स्फुटो धर्षः प्रभाति च ।
 ११ वर्ढमानच्च दौरात्म्यं दण्डः पापस्य जायते ।
 न तेषां शिष्यते किञ्चिन्न तेषां विवहस्य वा ।
 न तेषां वार्थदण्णाया जातास्ते हीनकान्तयः ॥
 १२ काल एव समायाति नेदिषुञ्चाभवदिनं ।
 मा प्रहृष्टो भवेत् क्रेता विक्रेता मैव प्रोचतु ।
 छत्र्स्ते तस्या यतो वृन्दे क्रोधो वर्त्तितुमुद्यतः ॥
 १३ प्राणेषु क्रेटविक्रेतो जोऽवनेऽवस्थितेष्वपि ।
 विक्रेता स्वीयविक्रीतं वस्तु नायास्यति पुनः ।
 छत्र्स्ते तस्या यतो वृन्दे दर्शनं वर्त्तनोद्यतं ॥
 स नायास्यति भयस्तत् तयोः कोऽपि स्वजीवनं ।
 १४ स्वापराधे ह्यवस्थाय दृष्टीकर्तुं न शत्यति ॥
 तूर्यं वादयत प्रोचैः सर्वं कुरत सञ्जितं ।
 युद्धे गमनकारो तु न भविष्यति कश्चन ।
 १५ छत्र्स्ते तस्या यतो वृन्दे मत्क्रोधो वर्त्तनोद्यतः ॥
 यो जनो विद्यते क्षेत्रे स छापाणान्मरिष्यति ।
 पुर्यां यस्तस्ति मार्या स द्रुधया वा यसिष्यते ॥
 १६ तेषां मध्ये च ये केऽपि रक्षिष्यन्ते पलायिताः ।
 ते गिरीन् आश्रयिष्यन्ति दरीवासिकप्रोतवत् ।
 सकला एव कूजन्त रक्षकः स्वापराधतः ॥
 शिष्यित्वम् अवाप्नोति सकलानां करदयं ।
 १० जलवत् प्रविलीयेते सकलानाम् जानुनी ॥
 कटिं श्राणेन बध्नन्ति ते क्वादन्ते च शङ्खाया ।
 लज्जा सर्वानने भाति सर्वमुण्डे च मुण्डता ॥

मार्गेषु द्विष्टते रूप्यं स्वर्णं ते मन्त्रते भवन् । १६
 सदाप्रभोच्च क्रीधस्य दिने तान् परिरक्षितुं ।
 रूप्यं तेषां सुवर्णं वा समर्थं न भविष्यति ॥
 न प्राणास्तेन तप्यन्ति नोदरं पूरविष्टते ।
 अपसाधावहं विघ्नं तत् तेषामभवद्यतः ॥ १०
 सेषां शोभाप्रदां भूषां ते दर्पाय व्यकुर्वत ।
 तया स्वदृग्यमूर्तीच्च कुदेवानामकल्पयन् ।
 ततो हेतोरहं तेषां दूषिकां विदधामि तां ॥ ११
 पराणामेव इस्तेषु लोमसुवच्चार्पयामि तां ।
 लुटिता सा जनै र्मज्जाः प्राप्यिष्टै दूषविष्टते ॥ १२
 एतेभ्यस्त्र मनुष्येभ्यश्कादविष्टेऽहमानन् ।
 निगृष्टज्ञापि मे खानं ततोऽमेधीभविष्यति ।
 जनैः साहसिकैस्तत्र प्रविष्टै दूषविष्टते ॥ १३
 पृष्ठङ्गलं निर्मितोष्व त्वं रक्तपातादिपातकैः ।
 पूर्णी यस्मादभूदेशः पुरी त्रोहेण पूरिता ॥ १४
 चानेष्यामि विजातीयान् जनान् दुष्टतमानहं ।
 खाधिकारं करिष्यन्ते तेषां वेष्मानि ते जनाः ॥
 दर्पं निवर्त्तयिष्याम्यहं जनानां बलीयसां ।
 विपक्षा उपभोक्ष्यन्ते तेषां पुण्यस्त्वानि च ॥ १५
 अंसं आयाति शान्तिस्तु तैरन्तिष्याधि नाप्यते ।
 नाशो नाशात् परं भावी वार्तां वार्तानुवर्त्तते ॥ १६
 भाववक्तुः समीपं ते याचिष्यन्ते च दर्शनं ।
 विगतं यजकाच्चास्त्रं प्राचीनेभ्यस्त्र मन्त्रणं ॥
 राजा करिष्यते शोकं पतिः क्वोभं वसिष्यते ॥ १७
 हस्ता जनयदानाच्च भविष्यन्ति सवेपनाः ॥
 यादृक् तेषां नयस्तादृग् चाचरिष्यामि तान् प्रति ।
 तेषां निजविचारैच्च करिष्यामि विचारणं ।
 अभिज्ञास्यन्ति माच्चैव तदानीं ते सदाप्रभुं ॥

ट अष्टमोऽध्यायः ।

१ यिहिष्कालमि यिहिष्केलस्येश्वरोथदर्शनं ५ विग्रहस्य दर्शनं ७ विग्रहस्य गेहदर्शनं
१२ तत्पूषपूजिकानां दोषितां दर्शनं १५ स्त्र्यार्चकानां दर्शनं १७ देवार्चाङ्गते:
परमेश्वरस्य कोपये ।

१ अपरं षष्ठ्वत्सरस्य षष्ठमासस्य पञ्चमदिनेऽहं खग्नहे उपविष्ट आसं
यिहिष्कालायाः प्राचीनजनाच्च मत्समक्षम् आसीना आसन् इत्यवसरे प्रभेः
२ सदापभो हृस्तस्तत्र मर्यपिंतोऽभूत् । तदा मया दक्षातं छत्वा वक्ति-
रुपिणी मूर्च्छिरेकादर्शिं तत्काञ्चित्सिद्धिदेशच्च वक्तिः, कठितस्त-
३ दूर्जदेशच्च ज्योतिष आभायास्तैजसधातोः प्रभाया वा सदृशः ।^४ सा
हृस्ताङ्गतिं प्रसार्य मूर्ढः शिखायां मां दधार तत आत्मा द्यावाए-
थियो मर्यमार्गेण मां नयन् ऐश्वरदर्शनै र्यिरुषालमुत्तरमुखस्याभ्य-
न्तरदारस्य प्रवेशस्यान उपस्थापयामास, तदृ ईर्ष्यात्मादिकायाः ईर्ष्या-
४ प्रतिमायाः स्थानम् आसीत् । निम्नमूर्म्यां यादृशाङ्गति मर्यादर्शिं तादृश
इस्तायेल ईश्वरस्य प्रतापस्तत्र आसीत् ।

५ अपरं स मां जगाद भो नरसन्तान, त्वमुत्तरदिशं प्रति दक्षातं
कुरुत्व । ततो मयोत्तरदिशं प्रति दक्षातं छत्वा वेद्या दारसोत्तरस्तिन्
६ ईर्ष्यापतिमा तत्र ग्रवेशस्याने ददृशे । स मां जगाद भो नरसन्तान,
थमी यत् कुर्वन्ति तत् किं पश्यसि? निजपुण्यगेहतो मां दर्वयितुम्
इस्तायेलः कुलम् अत्र या महावृण्णक्रियाः करोति ताः किं पश्यसि?
पुनस्ततोऽप्यधिकमहती दृष्ट्यक्रिया द्रव्यसि ।

७ ततः परं स मां प्राङ्गणदारसमीपं निनाय तत्र मया दक्षातं छत्वा
८ कुञ्जे छिद्मेकमदर्शिं । स मां जगाद भो नरसन्तान, कुञ्जं भिन्धि ।

९ ततो मया कुञ्जे भित्ते दारमेकमदर्शिं । स मां जगाद, प्रविश, जना

१० अमी या गर्भणीया दुष्क्रियाः कुर्वन्ति ता निरीक्षत्व । ततो मया प्रविश्य
दक्षातं छत्वा कुञ्जस्य चतुर्दिन्तु चिन्तितान्यमेधानां सरीहपादीनां

यावतीयजन्मनाम् इस्तायेलकुलस्य सर्वासां दृष्ट्यदेवमूर्च्छिनाच्च प्रतिरू-

११ पाणि ददृशिरे । तासामयत इस्तायेलकुलस्य प्राचीनानां सप्ततिजनास्ति-
कृत्तिं, तेषां मध्ये च शापनस्य सुतो यासनीयो दण्डायमानोऽस्ति, तेषाम्

१२ एकैकस्य करे धूपमात्रं विद्यते, धूपमेघस्य सौरभञ्जोद्गच्छति । स मां
जगाद, भो नरसन्तान, इस्तायेलकुलस्यामी प्राचीनजना अन्यकारे प्रत्यक्तं

खप्रतिमागारे यत् कुर्वन्ति तत् किं त्वया दृश्यते? यतस्ते वदन्ति, सदा-
प्रभुरस्मान् नैव पश्यति, सदाप्रभुर्देशं लक्ष्यतानिति ।

अपरं स मां जगाद्, पुनस्च त्वं तैः क्रियमाणा महाएषार्हाः क्रिया १३
द्रच्यसि । ततः स मां सदाप्रभो र्मन्दिरस्योत्तरदिक्खद्वारस्य प्रवेशस्थानं १४
निनाय, भया चादर्शिं तत्र समासीना दोषितस्तमूषदेवं विलपन्ति ।

अपरं स मां जगाद्, भो नरसन्तान, त्वं किमिदं पश्यसि? पुनस्च १५
त्वम् एतस्मादपि महाएषार्हाः क्रिया द्रच्यसि । ततः स मां सदाप्रभो १६
र्मन्दिरस्याभ्यन्तरप्राङ्गणं निनाय, तत्रालिन्दवेदो र्मथस्याने सदाप्रभोः
प्रासादस्य द्वारे प्रायशः पञ्चविंशतिनाम् आसन्, तेषां पृष्ठदेशाः सदा-
प्रभो र्मन्दिरं प्रति मुखानि च पूर्वदिशं प्रव्यवर्त्तन्त, ते च पूर्वमुखाः सूर्यं
प्राणमन् ।

ततः स मां जगाद्, भो नरसन्तान, त्वं किमेतत् पश्यसि? अत्र क्रि- १०
यमाणाः खद्येत्क्रियाः किं यिह्वदाकुलेन चुद्रा भन्यन्ते यत् ते दौरात्म्येन
देशं पूरयन्ति मात्रं पुनः पुनः क्रोधयन्ति प्रसारितपक्षवैश्व (पश्य)
खनासिकाः स्पृशन्ति । अतोऽहमपि कोपाचारं करिष्यामि, नैवार्द्धनेत्रो १८
भविष्यामि करुणां वा न करिष्यामि, तेषु प्रोच्चशब्देन मत्तर्णगोचरे
क्रोशत्खपि मयावधानं न विधायिष्यते ।

९ नवमोऽध्यायः ।

9

१ कतिपयानां शेषजनानां रक्षा ५ तदन्येषाच्च पापेन विनाशः ।

अपरं स मम कर्णगोचरे प्रोच्चशब्देन कथयामास, हे नगरस्य प्रह-
रयः, प्रत्येकं निजं विनाशकास्तं करेणादाय सभीपम् आगच्छत । तत २
उत्तरदिशि स्थितस्योर्ध्वारस्य वर्त्मना घट् नरा आजमुक्तेषाम् एकैकस्य
हस्ते निजं भज्ञकास्तमविद्यत्, तेषां मध्ये चैकस्य जनस्य शुक्लवासांसि कटौ
च लेखकस्य मस्याधार आसन्, ते चागत्य पित्तलमयवेद्याः पार्श्वं तस्युः ।
इस्त्रायेल ईश्वरस्य प्रतापश्च यस्मिन् किरुब आरुष आसीत् तस्मान्म- ३
न्दिरस्य शिखां प्रत्युज्जगाम तं शुक्लाम्बरं कटौ मस्याधारधारिणां नरम्
आजुहाव च । सदाप्रभुश्च तं जगाद्, त्वं नगरमध्येनार्थतो यिह्वशालमो ४
मध्यस्यानेन प्रगच्छ, तन्मध्ये क्रियमाणानां द्युष्यक्रियाणां हेतो ये जना
उच्छृचन्ति विलपन्ति च तेषां ललाटेष्वद्वं लिख च ।

५ तदितरांच नरान् स मम कर्णगोचरे जगाद्, यूयं पुरीमध्येनामुम्
 ६ अनुगच्छन्तो हत्यां विधञ्चं कृपां मा कुरुत मा वार्द्रनेचा भवत । दृढतरु-
 णतरण्णीशिशुयोषितः संद्वारायैव हत, परन्त्वद्विशिष्टस्य कस्यचिच्छ-
 नस्य समीपं मैवोपतिष्ठत मम पुण्यधार्म्येवारभव्यं । ततस्ते मन्दिर-
 ७ स्थापतः स्थितेषु दृढजनेवारम् चकिरे । अपरं स तान् जगाद्, यूयम्
 अन्तर्मन्दिरम् अमेधीकुरुत प्राङ्गणानि च कुण्यैः पूरयत, ततः परं
 ८ निर्गच्छत । ततस्ते निर्गत्य नगरमध्ये हत्यां चकुः । तै हत्यां कुर्वद्विद्व-
 आहं प्रेषितः । तदाहं न्युओभूय क्रोशन्नवादिषं, हा प्रभो सदापभो,
 भवान् यिरूपालम उपरि खोपस्म् अवतारयन् किम् इच्छायेलः
 ९ कृत्वं प्रेषं व्यंसयिष्यति ? ततः स मां जगाद्, इच्छायेल्कुलस्य यिह्वदा-
 याच्चापराधोऽतीव महान्, देशः श्रोणितैः परिपूर्णः पुरी च विकारेण
 परिपूर्णा, यतस्ते वदन्ति, सदाप्रभुर्देशं व्यक्तवान् सदाप्रभु न पश्यतीति ।
 १० अहमप्यार्द्रनेचो न भविष्यामि कृपां वा न करिष्यामि, परन्तु तेषां
 ११ मूर्ढसु तेषाम् आचारं वर्तयिष्यामि । तदानीं कट्टौ मस्याधारधारी स
 शुक्लाम्बरो नरः सन्देशम् आनयन् जगाद् भवताहं यद् आज्ञापित-
 त्तदेव कृतवान् ।

10

१० दशमोऽध्यायः ।

१ पुरे चिन्नानाम् अङ्गाराणा दर्शनं द किरुबाणां दर्शनच्च ।

१ ततः परं मया दक्षपाते कृते किरुबाणां मूर्ढं उपरि स्थिते विताने
 नोलमण्डः सदृशं किञ्चिददर्शी, सिंहासनरूप्याकृतिरेव तेषाम् उपरि-
 २ दाददर्शी । स च तं शुक्लाम्बरम् आल्प्य जगाद् त्वं चक्रस्यान्तरालैः
 किरुबस्याध्यःस्यानं प्रविश्य किरुबाणाम् अन्तरालेभ्यः प्रज्ञलिताङ्गारान्
 आदाय समुद्धी पूरयित्वा नगरस्योपरि विकिर । ततः स मम दृष्टि-
 ३ गोचरे प्रविष्टः । ते किरुबास्तस्य नरस्य प्रवेशकाले मन्दिरस्य दक्षिणे
 ४ दण्डायमाना आसन्, परन्त्वन्तःप्राङ्गण्यं मेघेन पूरितम् आसीत् । अपरं
 सदापभोः प्रतापः किरुबस्योर्धत उद्भव्य मन्दिरस्य शिलायाम् अधि-
 तस्मौ, ततो मन्दिरं मेघेनापूर्यत प्राङ्गण्णस्य सदापभोः प्रतापस्य तेजसा
 ५ पूरितमभवत् । वह्निःस्थिप्राङ्गणेऽपि किरुबाणां पक्षशब्दः सर्वशक्तिमत
 ६ ईश्वरस्य कथनशब्द इवाश्रूयत । त्वं चक्रस्यान्तरालेभ्यः किरुबाणामेवा-

न्तरालेभ्यो वक्तिं गृहाणेद्वाज्ञायां तस्मै शुक्लाभ्वरनराय प्रदत्तायां यदा स
प्रविश्य चक्रस्य पार्श्वेऽतिष्ठत्, तदा किरुब एकः किरुबाणाम् अन्तरा- ७
लेभ्यः स्वहस्तं प्रसार्य किरुबाणाम् अन्तरालेभ्य स्थितं वक्तिं आदाय
तस्य शुक्लाभ्वरनरस्य मुष्टिद्वयेर्पदामास स च तमादाय निष्क्राम ।

तेषां किरुबाणां पक्षाणाम् अधी मानवहस्ताकृतिरविद्यतः । मया ८
च इक्षपातं छत्वादर्शिं, एकैकस्य किरुबस्य पार्श्वं एकैकं चक्रम् इत्यं तेषां ९
किरुबाणां पार्श्वेषु चत्वारि चक्राण्यविद्यन्तः, तेषां चक्राणाम् आभा वैदूर्य-
मणिः प्रभायाः सदृशी । तेषां चतुर्णामाकारस्चैकरूपं आसीत् स चक्रान्तः १०
र्वर्त्तिंचक्ररूपः । गमनकाले ते स्वपार्श्वं चतुर्युग्मारेणागच्छन् गमने न ११
पर्यवर्त्तन्त । तेषाम् एकतमस्य शिरसः समुखं स्थानमेवागच्छन् गमने न
पर्यवर्त्तन्त । तदीयमांसपृष्ठहस्तपक्षाणां चक्राणाच्च साकल्यं चक्षुभिः १२
पूर्णमासीत् चतुर्णाच्च स्वस्त्रचक्राण्यासन् । मम कर्णेणोचरे तानि चक्राणि १३
चक्रवात् इतिनाम्ना सम्बोधितानि । एकैकस्य प्राणिनश्चत्वारि वदना- १४
न्यासन्, प्रथमं किरुबस्य वदनं, द्वितीयं नरस्य वदनं, तृतीयं सिंहस्य
वदनं, चतुर्थच्चोत्क्रोशस्य वदनं । अपरं ते किरुबा ऊर्ज्जम् उद्रूताः । १५
किवारनद्याल्लीरे यः प्राणी मयादर्शिं प्राणयं स एव । किरुबाणां गम- १६
नकाले चक्राणि तेषां पार्श्वेनागच्छन्, भूमित उद्रूमनाय किरुबैः स्वप-
चेषु त्रूप्याप्यमानेषु चक्राण्यपि तेषां पार्श्वान्नं पर्यवर्त्तन्त । तेषु तिष्ठत्सु तान्य- १७
तिष्ठन्, तेषु दृच्छत्सु तानि तैः सार्जम् उदगच्छन्, यतस्तस्य प्राणिन
आभा तेष्वविद्यत ।

अपरं सदाप्रभोः प्रतापो मन्दिरस्य शिलाया ऊर्ज्जतोऽपगत्य किरु- १८
बाणामुपरि संस्थितः । ततः किरुबाः स्वपक्षान् उत्याप्य मम दृष्टिंगो- १९
चरे प्रगमनकाले भूवलाद् उद्रूताच्चक्राणि च तेषां समुखम् उद्रूतानि,
तत्साकल्यच्च सदाप्रभो मन्दिरस्य पूर्वद्वारे संस्थितं । उपरिष्टाद् इखा-
येल ईश्वरस्य प्रतापस्तेषु संस्थितः । अयम् इखायेल ईश्वरस्य वाहनस्त- २०
रूपः स प्राणी यः किवारनद्याल्लीरे मया दृष्टः । ते च किरुबा इति
मयाभिज्ञातं । एकैकस्य चत्वारि वदनान्यैकैकस्य चत्वारः पक्षास्वासन्, २१
पक्षाणाच्चाधो मानवहस्तस्याकृतिरविद्यतः । तेषामास्यानाच्च रूपमधीदं
वक्तव्यं किवारनद्याल्लीरे वान्यास्यानि मया दृष्टानि, इमानि तत्समा- २२
नाकाराणि तान्येव चासन्, एकैकः प्राणी निजास्यस्य समुखदिशम्
अगच्छत् ॥

11

११ एकादशोऽध्यायः ।

१ अधिपानां प्रगल्भकथनं ५ तेपां दण्डकथनं १३ यिहिष्कोलस्य विलपनं १७
परमेश्वरस्य प्रतिज्ञा २२ किरुवाणां गमनं वन्दिलोकानां समीपं यिहिष्कोलस्य
पुनर्गमनच्च ।

१ अनन्तरमात्रा मामुत्याप्य सदाप्रभो र्मन्त्रिरस्य पूर्वदिग्भिमुखं पूर्वद्वारं निनाय । तत्र ह्यारप्रवेशस्याने पञ्चविंशतिनारा आसन् तेषां
मध्येऽसुरस्य पुच्छो यासनियो बिनायस्य पुच्छः पिलटियचेतौ जनाधक्षो
२ मया दृष्टौ । स च मां जगाद, भो नरसन्तान, पुर्यामस्याम् अधर्म-
३ सङ्कल्पकाः कुमन्त्रणाकारिणश्च नरा इमे । ते वदन्ति, एहनिर्माणम्
४ अनासनं, पुरीयं स्वेदनी वयच्च तत्रात्मं मांसमिति । अतस्त्वं तानधि
भावोक्तिं व्याहर, भो नरसन्तान, भावोक्तिं व्याहर ।

५ तदानीं सदाप्रभोरात्मा मामाविश्वं जगाद, सदाप्रभुरित्यमाह,
घोक्तं तदेव युध्याभि भै इच्छायेल्कुलोद्भवाः ।

उद्भूतं वो ह्याकाशे सकलं ज्ञायते मया ॥

६ भूरयोऽन्नं पुरीमध्ये सन्ति युध्यज्ञता जनाः ।
यूयं नगरवर्त्मानि श्वपूर्णान्यकार्ष्ण च ॥

७ ततो हेतोरिदं वाक्यं प्रभुराह्व सदाप्रभुः ।
युध्यज्ञता मनुष्या ये पुरीमध्ये निपातिताः ।

८ सन्ति मांसस्वरूपात्मे स्वेदनी च पुरी स्वयं ।
तस्यात्मु मध्यतो यूयं भंगिष्यथ वह्निकृताः ॥

९ समीता असितो यूयम् असिं युध्याखर्वं ततः ।
वर्त्यिष्याभि वक्तोदं प्रभुरेव सदाप्रभुः ॥

१० युध्यांस्तस्या वह्निकृत्य निधास्ये परपाणियु ।
करिष्याभि च युध्यासु विचारफलसाधनं ॥

११ निपतिष्यथ यूयच्च तदानीमसिना हताः ।
विचारं वः करिष्यामीस्तायेल्देशस्य सीमनि ।

अभिज्ञास्यथ यूयच्च तदानीं मां सदाप्रभुं ॥
युध्यदर्थम् पुरीयच्च स्वेदनो न भविष्यति ।

तन्मध्ये च स्थितं मांसं यूयं नैव भविष्यथ ।

विचारं वः करिष्यामीस्तायेल्देशस्य सीमनि ॥

अभिज्ञास्यथ यूयच्च तदा मां तं सदाप्रभुं ।
विधयो यस्य युग्माभिर्न समाचरिताः पुरा ॥
यस्य विचारनिर्देशा युग्माभिस्त्र न पालिताः ।
खचतुर्दिक्स्यजातीनां विचाराज्ञानुगामिभिः ॥

मयि लित्यं भावोक्तिं कथयति विनायस्य सुतः पिलटियो ममार । १५
तदाह्व न्दुजीभूय प्रोच्चरेणोत्कृशावोचं, हा प्रभो सदाप्रभो, त्वं किम्
इखायेलः शैषं निःशेषयिष्यसि ? तदा सदाप्रभोरिदं वाक्यं मां प्रति १४
प्रादुरभूत्, भो नरसन्नान्, तव भातरस्त्वं प्रकृतभातसः के ? इखायेलः १५
क्षत्सं कुलं, तत्साकल्यमेव । यिरुप्शालमनिवासिनस्तान् गदितवन्तः,
यूयं सदाप्रभोः सान्निध्याद् दूरीभवत्, देशोऽधिकारवदस्त्वमेव दत्तः ।
अतो हेतो वृद, प्रभुः सदाप्रभुरित्यमाह वद्यप्यहं तान् परजातीनां मध्यं १६
नीत्वा दूरीक्षतवान् यद्यपि च नानादेशेषु तान् विकीर्णवान् तथापि ते
यं यं देशं गतास्तत्राहं कियत्कालं यावत् तेषां पुण्यधाम भविष्यामि ।

अतस्वं वद, प्रभुः सदाप्रभुरित्यमाह,

१७

सङ्कहीयाम्यहं युग्मान् जातीनां मध्यतः पुनः ।

यूयं यत्र विकीर्णः स्य नानादेशप्रवासिनः ॥

सच्चेष्यामि पुन युग्मास्त्वेभ्यो देशेभ्य एव च ।

पुन दास्यामि युग्माभ्यम् इखायेलस्त्र नीवृतं ॥

तां प्रविश्य जना भूमिं तन्मध्यात् सर्वविद्यहान् ।

१८

सर्वास्तस्याः कलङ्कांश्च दवयिष्यन्ति यत्नः ॥

तेभ्योऽन्तःकरणश्चैकं सम्मादस्याम्यहं तदा ।

१९

आत्मानञ्चान्तरे तेषां स्यापयिष्यामि नूतनं ॥

दवयिष्यामि तेषाच्च देहाच्चित्तं शिलामयं ।

वितरिष्यामि तेभ्यस्त्र चित्तं मांसमयं तदा ॥

ततो महिदिमार्गेण प्रगमिष्यन्ति ते जनाः ।

२०

मत्सूत्राणि च रक्षन्तः पालयिष्यन्ति कर्मभिः ॥

मत्वजास्ते भविष्यन्त्यहं तेषां भवितेश्वरः ।

२१

खीयघृणाह्वेवानां वशे घृणक्रियासु च ।

येषान्त्वासञ्जते चित्तं तेषां तत्कर्मणः फलं ।

मूर्ढ्यहं वर्तयिष्यामोत्याह निवप्रभुः प्रभुः ॥

अपरं खपार्षस्यचक्रैः खोपस्थितेनेखायेल ईश्वरस्य प्रतापेन च २२

१६ सहिताः किरुबाः स्वपद्मान् उत्थापयामासुः, सदाप्रभाः प्रतापस्त्र पुर्णा
१४ मध्यस्थानस्योर्ज्ञते उदूत्य पुर्याः पूर्वदिक्ख्यथव्वंतस्य पृष्ठज्ञे तस्यै । अप-
रम् ईश्वरीयात्मनः प्रभावेनात्मा दर्शनयोगे माम् उत्थाप्य कल्पीयदेशं
प्रवासितजगनाम् अन्तिकं निनाय, यच्च दर्शनमहं दृष्टवान् तत्त्व-
१५ चौप्रजगाम । अपरं सदाप्रभु र्याः कथा मां प्रदर्शितवांस्तस्य ताः
सर्वकथा अहं तान् प्रवासितजगन् अवादिषं ।

12

१२ द्वादशोऽध्यायः ।

१ यिहिष्कलस्य याचाया दृष्टान्तः द याचायास्तात्पर्यं सिद्धिकियस्य वन्दिताया-
पगमनं १० यिहिष्केलस्य सकम्पं भोजनपानाभ्यां यिहिष्केलानां दुःखस्य दृष्टान्तः
११ दृष्टान्तकथाङ्कते यिहिष्केलानां भर्त्वनं ५६ भाविताचः शोप्रसफलतम् ।

१ अपरं सदाप्रभोरिदं वाक्यं मां प्रति प्रादुरभूत् । भो नरसन्तान, त्वं
१ विद्रोहिकुलस्य मध्ये वर्त्तसे, दर्शनार्थं तेषां चक्रं विद्यन्ते, ते तु न
पश्यन्ति; अवगार्थं तेषां कर्णाच्च विद्यन्ते तथापि ते न पृष्ठवन्ति
२ यतस्ते विद्रोहिकुलाः । त्वच्च, भो नरसन्तान, स्वाध्यं प्रवाससामयीं वि-
धाय दिवा तेषां साक्षात् प्रवासं याहि, तेषां साक्षात् प्रवासार्थं स्वस्या-
४ नात् स्यानान्तरं प्रगच्छ, किंस्ति ते यद् विद्रोहिकुलास्तद् द्रव्यन्ति । त्वं
दिवा तेषां साक्षात् प्रवासार्थकसामयीमिव स्वसामयीं वहिष्कुरव्य
५ स्वयच्च प्रवासाय निर्गमनेनेव सन्ध्यायां तेषां साक्षात्त्रिंश्च । तेषां सा-
६ क्षात् कुञ्जे विद्रेष्व वृत्वा तेनैव तां वहिष्कुरव्य । तेषां साक्षात् स्वयं भारं
वहन्नन्यकारे वहिष्कुरव्य स्वदनञ्चाच्चाद्य भूमौ दृक्पातं मा कुरव्य, यत
० इस्तायेलः कुलस्य कृतेऽहं त्वाम् अद्भुतलक्षणमिव नियुक्तवान् । ततोऽहं
यथादिवृत्तस्थैवाकार्थं, दिवा प्रवासार्थकसामयीमिव स्वसामयीं वहिष्कु-
कार्थं, सन्ध्यायाच्च हस्तेन कुञ्जे स्वार्थं विद्रम् अकार्थं, अन्यकारे तद्वहिष्क-
८ दण्डकाले च तेषां साक्षात् स्वयं भारम् अवाक्षं । अपरं प्रातःकाले सदा-
९ प्रभोरिदं वाक्यं मां प्रति प्रादुरभूत्, भो नरसन्तान, त्वं किं करोषीति
१० किम् इस्तायेलः कुलस्य ते विद्रोहिकुला जनास्त्रां न एष्टवन्तः? अत-
स्तान् वद, प्रभुः सदाप्रभुरित्यमाह, यिरुशालमि नरपतिरेव ते च
११ यस्य मध्यवर्त्तिनस्तत् कृतस्मै इस्तायेलकुलमेव धुरोऽयं । त्वं वद, युग्मद-
र्थम् अहम् अद्भुतलक्षणं । मया यादृशमकारि तान् प्रति तादृशं कारि-

अते, ते प्रवासं वन्दिदशाच्च यास्यन्ति । तेषां मध्यवर्तीं नरपतिरथकारे ११
खन्ये भारं वहन् निष्क्रमिष्यति, वहिष्करणार्थकदाराय जनैः प्राचीर
हिङ्गं विधायिष्यते, स यथा खयं खचक्षुभ्यां भूमिं न पश्येत् तदथें निजव-
दनम् आच्छादयिष्यति । मया च तस्योपरि खजाले विलासिते स मत्स- १२
झाहेण आरिष्यते मया च बाबिलं कल्पायभूमिं नायिष्यते, स तु तां न
ब्रह्म्यति तच्च च मरिष्यति । तस्य चतुर्द्विक्ष्यान् सर्वजनान् सहायान् १३
सैन्यनिवहांस्वाहं सर्ववायुभि विंकसीष्यामि तेषां पञ्चान्निष्क्रोषमसिं
चालयिष्यामि च । मया परजातीयानां मध्ये तेषां विद्येपणेन देशानां १४
मध्ये विकिरणेन च ते मां सदापभुम् अभिज्ञास्यन्ति । अहन्तु तेषां १५
खल्यजनान् असिद्धुन्मासीभ्योऽवशेषयिष्यामि ते येषां मध्यं गतास्तेषां
परजातीयानां समक्षं खद्यरण्कियाणां सर्वासां वृत्तान्तं ज्ञापयिष्यन्ति,
अहं सदाप्रभुरस्येतच्च ते ज्ञास्यन्ति ।

अपरं सदाप्रभोरिदं वाक्यं मां प्रति प्रादुरभूत्, भो नरसन्तान, १६
त्वं कम्यमानः खखाद्यं भक्षय, उद्दिक्ष्यमानो व्यथमानस्य खतोर्य पिव १७
च । देशस्य जनांस्य वद, प्रभुः सदाप्रभुरिखायेलो भूमिसधि यिरुणाल- १८
मिवासिनो वदति ते व्यथमानाः खखाद्यं भक्षयिष्यन्ति स्तव्याच्च खतो-
यानि पास्यन्ति तेन खनिवासिनां दैरात्यात् स्वपूरकद्रव्ये हर्षनो देशः
स्तव्यो भविष्यति । वसतिनगराणि च निर्जनानि भविष्यन्ति देशस्त्रो- २०
त्वं त्रो भविष्यति, अहं सदाप्रभुरसीदस्य युग्माभि ज्ञायिष्यते ।

पन्तश्च सदाप्रभोरिदं वाक्यं मां प्रति प्रादुरभूत्, भो नरसन्तान, २१
कालो दोषो भविष्यति सर्वे दर्शनस्य नड्यतीत्ययम् इखायेलो भूमी २२
युग्माकं कः प्रवादः? अतस्त्वं तान् वद, प्रभुः सदाप्रभुराह, स प्रवादो २३
मया विरुद्धः कारिष्यते, स इखायेलि पुन नं प्रयोजयिष्यते, परन्तु त्वं
तान् वद, कालः सर्वदर्शनस्य वाक्यज्ञोपतिष्ठते । यतः किमप्यनर्थकद- २४
पूर्णं चाटुमन्तपठनं वेस्त्रायेलः कुले पुन नं सम्भविष्यति । परन्तु सदा- २५
प्रभुरहस्येव कथां याहरिष्यामि याच्च कथां याहरिष्यामि सा सिद्धिम्
अवाप्स्यति विलम्बः पुन नं सम्भविष्यति । किन्तु भो विद्रोहिकुलाः,
युग्माकमेव जीवनकाले कथां याहरिष्यामि साधयिष्यामि चेति प्रभुः
सदाप्रभुराह ।

पुनस्य सदाप्रभोरिदं वाक्यं मां प्रति प्रादुरभूत्, भो नरसन्तान, पश्य, २६
इखायेलः कुलभुक्ता जना वदन्ति. यद् दर्शनमसौ पश्यति तद् बज्जदि- २७

१८ नानां दर्शनम्, असौ सुदूरकालानधि भावोक्तिं व्याहस्तीति । अतस्यं तान् वद, प्रभुः सदाप्रभुरित्यमाह, मम केषाच्चन वाक्यानां विलम्बः पुन र्न सम्बिष्यति, यद्यद् वाक्यं मया गदिष्यते तत्तत् सिद्धिमवाप्स्यतीति प्रभुः सदाप्रभुराह ।

१९ चतोदशोऽध्यायः । 13

१ स्वप्नाभाववादिनां भर्तुनं १० आङ्गेपस्य दृष्टातः १७ भाववादिनोनाम् उपधान-
दृष्टानस्य ।

१ अपर्यं सदाप्रभोरिदं वाक्यं मां प्रति प्रादुरभूत, भो नरसन्तान, त्वं
२ भावोक्तिप्रचारकान् इस्यायेषो भाववादिनोऽधि भावोक्तिं व्याहस, तान्
३ आत्ममनोनीतभाववादिनस्य वद, यूर्यं सदाप्रभो वाक्यं पृष्ठणुत । प्रभुः
४ सदाप्रभुरित्यमाह धिक् तान् मूढान् भाववादिनो ये निजात्मानम् अ-
५ नुसरन्त्यलीकृत्य पश्यन्ति । हे इस्यायेषु, तव भाववादिनो निर्जनस्या-
६ नानां पृष्ठगालैस्तुत्याः । यूर्यं प्राचीरच्छिद्रेषु नैवोत्थितवन्तः, इस्यायेषो
७ कुलस्य छाते वा सदाप्रभो दिवसे युद्धायावस्थानार्थं प्राकारं वैव निर्मि-
८ तवन्तः । ते जना अलीकदर्शनम् अनृतमन्त्य याह्यन्ति । सदाप्रभुना
९ न प्रहिता अपि सदाप्रभुराहेति वदन्ति वाक्यस्य सिद्धिं प्रतीकृते च ।
१० किं न यूथम् अलीकदर्शनानि पश्यथान्ततमन्त्य व्याहस्थ ? सयि न
११ कथितवत्यपि सदाप्रभुराहेति किं न वदस्थ ? अतो हेतोः प्रभुः सदाप्र-
१२ भुरित्यमाह, यूर्यम् अलीकं वदथान्तम् पश्यथ, ततोऽहं युद्धान् आक-
१३ मिष्यामीति प्रभुः सदाप्रभुराह । मम हृष्टस्य तान् अलीकदर्शिनोऽनृत-
१४ मन्त्यवहारिणस्य भाववादिन आक्रमिष्यति ते मम प्रजानां संसदि-
१५ न स्यास्यन्ति, इस्यायेषुकुलस्य नामावल्यां न लेखिष्यन्ते इस्यायेषो भूमित्य
१६ न प्रवेच्यन्ति, तेनाहं प्रभुः सदाप्रभुरसीति यूर्यं ज्ञास्यथ ।

१० पूर्णान्त्यां न सत्यामपि पूर्णान्तिरक्तीति वदन्तो यतस्ते मम प्रजा भव-
११ यन्ति यतस्य ताभिः कुञ्जे निर्जिते पश्य कुलेषेन तद् उपखिम्यन्ति,
१२ ततो हेतोस्त्वं तान् पतनोद्यतकुलेषेन लेप्यतो वद, आप्नाविच्छिराया-
१३ ति, यूर्यस्य भो करकाः पतत, भज्ञावातस्य प्रपततु । पश्यत सा भित्तिः
१४ पतिष्यति, जनास्य युद्धान् प्रक्षयन्ति, युद्धाभिः कृतं लिपनं कुचेति । अतः
१५ प्रभुः सदाप्रभुरित्यमाह, पश्याहं दोषेण भज्ञावातस्य प्रपतनं विधा-

स्यामि, मम क्रोधाच्चाप्नाविवृष्टि र्भम कोपाच्च संहारकः वस्कापातो भवि-
श्यति । यूयं यां भित्तिं कुलेषेनोपलिप्तवन्तस्तामहं निर्भेत्स्यामि भूमि- १४
साच्च करिष्यामि, तस्या मूलच्छानावृतं भविष्यति, तस्यां प्रतितायाच्च यूयं
तन्मथे विनडुच्यथ ततोऽहं सदाप्रभुरसीति ज्ञास्यथ । इत्यं तस्यां भित्त्यां १५
कुलेषेन तस्या लिप्यकत्पु चाहं खरोषं सपालं करिष्यामि युग्मांच्च वदि-
ष्यामि, गता सा भित्ति गर्ताच्च तज्जेप्यक्षतः । अर्थतो गता इस्यायेतसे १६
भाववादिनो ये यिरुप्शालमे भावोक्तिं कथयन्ति प्रान्त्यां न सत्यामपि
शान्तिरसीति दर्शनं पश्यन्ति च, प्रभुः सदाप्रभुरिदं ब्रूते ।

मे न रसन्तान, त्वज्जनानां या योषितः खमनोनीतभावोक्तिं व्याह- १०
रन्ति त्वं ताः प्रति स्थिरदृष्टिं कृत्वा भावोक्तिं व्याहर । त्वं वद, प्रभुः १८
सदाप्रभुरित्यमाह, ता योषितो धिक् या: प्राणानां मृगयार्थं सर्वकदां-
णां कृत उपधानानि सीव्यन्ति यावतीयपरिमाणस्य मस्तकाच्छादकवा-
सांसि च रुक्षुर्व्यन्ति । मत्यजनानां प्राणानां मृगयां कुर्वाणा यूयं किं
खप्राणान् जीवयिष्यथ ? तदर्थं किं कतिपयमुश्यिष्यमाणयवानां कतिपय- १९
पूयपुखुण्डानां वा खोभान्तव्यजानां समक्षं माम् अमेधीकुर्वाणा अन्त-
वाक्येवधानकारिणी र्भम प्रजा अन्तवाक्यानि गदन्त्यो येषां मरणम-
नुचितं तान् प्राणान् मारयितुं येषाच्च जीवनमनुचितं तान् प्राणान्
जीवयितुं चेष्टुधे ? ततो हेतोः प्रभुः सदाप्रभुरित्यमाह, पश्यत यूयं २०
यैः प्राणानां मृगयां कृत्ये, युग्माकं तान्युपधानान्यहम् आक्रमिष्यामि
ते च प्रोट्डयिष्यन्ते, युग्माकं बाज्जभ्यच्च तान्याच्छेत्यामि, युग्माङ्गुतान् तान्
प्राणांच्च मोचयिष्यामि ते च प्रोट्डयिष्यन्ते । युग्माकमाच्छादनार्थकवा- २१
सांसि च वेत्यामि, मम प्रजाच्च युग्माकरेभ्य उद्भरिष्यामि, ता मृग-
याद्यता इव पुन युग्मात्वरगता न भविष्यन्ति, अहम्च सदाप्रभुरसीति
यूयं ज्ञास्यथ । धार्मिको यो जनो मया नोद्देजितो यूयं मृषावाक्येन २२
तम् उद्देजयथ, दुर्जनस्य यथा जीवनलाभार्थं खकुमार्गं न व्यजेत् तथा
यूयं तं सबलहस्तं कुरुथ । ततो हेतो यूयं पुनरसीकदर्शनानि न इच्यथ २३
मन्त्रांच्च न व्याहरिष्यथ, सुप्तात्वरेभ्योऽहं खप्रजा उद्भरिष्यामि तनाह-
मेव सदाप्रभुरसीति यूयं ज्ञास्यथ ।

14

१४ चतुर्दशोऽध्यायः ।

१ प्राचीनस्तोकानां कापद्यप्रकाशनं इत्वायेल्वशान् प्रति भौतिदर्शनं १२ ईश्वरीय-
शास्त्ररनिवार्यना २२ कतिपथजनानां दण्डाद्वैष्णवस्थं भविष्यद्वाक्यम् ।

३ अपरम् इत्वायेलः प्राचीनस्ताणां कतिपयजना मत्समीपम् आगत्य
२ मदयत उपविविशुः । तदा सदाप्रभोरिदं वाक्यं मां प्रति प्रादुर्भूत्,
३ भो नरसन्तान, इमे नराः स्त्रीयष्टुरण्यदेवान् स्वान्तःकरणारूढीकृतवन्तो
निजापराधजनकविघ्नानि स्वमुखानाम् अग्यतः स्यापितवन्तस्य, एतैरहं
४ किं परिप्रश्नयः? अतस्यं तान् आलप्य वद, प्रभुः सदाप्रभुरित्यमाह,
इत्वायेल्कुलस्य यो नरः स्त्रीयष्टुरण्यदेवान् स्वान्तःकरणारूढीकृत्य निजा-
पराधजनकविघ्नं स्वमुखस्याग्यतः स्यापयित्वा च भाववादिनः समीपम्
आयाति, सदाप्रभुरहमेव तस्य तद्विषये उर्थतस्य षट्यादेवानां
५ बाङ्गल्यात् तस्य प्रतिवादी भविष्यामि । इत्यम् अहम् इत्वायेलः कुलं
तदीयान्तःकरणपाशेन धरिष्यामि, यतस्मै सर्वे स्त्रीयष्टुरण्यदेवानां कृते
मत्तः पराद्मुखा जाताः ।

६ अतस्वम् इत्वायेलः कुलं वद, प्रभुः सदाप्रभुरित्यमाह, यूर्धं प्रत्यायात,
स्त्रीयष्टुरण्यदेवेभ्यः पराद्मुखा भवत, स्त्रीयर्हणीयक्रियाभ्यस्य स्वमुखानि
७ परावर्त्यत । यत इत्वायेल्कुलोद्व इत्वायेलो मध्ये प्रवासी वा यो
जनो मदनुगमनान्निवृत्य षट्यादेवान् अन्तःकरणारूढीकृत्य स्त्रीया-
पराधजनकविघ्नं स्वमुखस्याग्यतः स्यापयित्वा च मां परिप्रश्नं भाववादिनः
समीपम् आयाति, सदाप्रभुरहमेव स्वपच्चे तस्य प्रतिवादी भविष्यामि,
८ तं जनं प्रति स्थिरहृष्टिं कला चाभिज्ञानमिव प्रवादास्यदमिव च तं
निःशेषघिष्यामि, मत्प्रजानां मध्यात् तम् उच्छेत्यामि च, तेनाहं सदा-
९ प्रभुरस्मीति यूर्धं ज्ञास्यथ । भाववादी च मुमधीभूय यदि वाक्यं व्याह-
रेत, तर्हि सदाप्रभुरहं तं भाववादिनं सोऽविष्यामि तस्य विरुद्धं स्वकरं
१० प्रसार्य च स्वप्रजानाम् इत्वायेल्जनानां मध्यात् तम् उच्छेत्यामि । ताव-
भौ निजापराधस्य दण्डं भोक्ष्येते, प्रष्टु र्यादग्ने दण्डे भाववादिनस्तादग्ने
११ दण्डो भविष्यति । तथा कृते इत्वायेल्कुलीयजनान् पुनर्मत्तः पराद्यु-
खीभूय विभमिष्यन्ति स्त्रीयाधर्मक्रियाभिस्त्र न पुनरशुचीभविष्यन्ति,
परन्तु ते मम ग्रजा भविष्यन्त्यहच्च तेषाम् ईश्वरो भविष्यामीति प्रभुः
सदाप्रभुराह ।

अनन्तरं सदाप्रभोरिदं वाक्यं मां प्रति प्रादुरभूत् ,	११
भो न्वसन्तान यो देशः पापेनापकरोति मे ।	१२
अहं तत्वातिकूल्येन निजहस्तं प्रसार्य चेत् ।	
भक्ष्यावलम्बनं भिन्द्यां प्रापयेयच्च तं कुधां ।	
उच्चिन्थ्यां तस्य मध्याच्च मनुष्यान् पशुभिः सह ॥	
तदा चयो नरा नोहो दानीयेल आयुबच्च चेत् ।	१३
मध्यतस्तस्य देशस्य भवेयः समुपस्थिताः ॥	
खप्राणानेव ते तर्हि रक्षिष्यन्ति खधर्मतः ।	
भाषते भारतीमेतां प्रभुरेव सदाप्रभुः ॥	
मया देशस्य सर्वचानोत्तै हिंसकजन्तुभिः ।	१५
यदि क्रियेत सोऽनाथो जन्तुनाच्च भयाद् यदि ।	
मरु जायेत देशः स पथिकैरपि वर्जितः ॥	
प्रभु निव्यप्रभुः प्राह सत्यचेन्मम जीवनं ।	१६
तस्य मध्ये स्थितास्तर्हि पूर्वाक्षास्ते चयो नराः ।	
खपुत्रान् सीयपुत्रो वा नैव शक्ष्यन्ति रक्षितुं ।	
केवलं ते तरिष्यन्ते देशो ध्वंसं गमिष्यति ॥	
तदेशस्य विरुद्धं वा खड्गमानीय चेदहं ।	१७
देशमध्येन खड्गस्यानुजानीयां गतागतं ।	
तन्मध्याच्च समुच्चिन्थ्यां मनुष्यान् पशुभिः सह ॥	
तस्य मध्ये तदानीच्च विद्यरस्ते चयो नराः ।	१८
(प्रभु निव्यप्रभुः प्राह) सत्यचेन्मम जीवनं ॥	
ते खपुत्रान् खपुत्रो वा नैव शक्ष्यन्ति रक्षितुं ।	
रक्षणां केवलं तेषां चयाणां सम्भविष्यति ॥	
तं देशं प्रति मारीं वा प्रेरयेयमहं यदि ।	१९
दोषं शोणितरूपं मे यदि तत्वावतार्य च ।	
मनुष्यान् पशुभिः सार्डम् उच्चिन्थ्यां तस्य मध्यतः ॥	
तत्र स्युच्च तदा नोहो दानीयेल आयुबच्च चेत् ।	२०
(प्रभु निव्यप्रभुः प्राह) सत्यचेन्मम जीवनं ॥	
ते खपुत्रं खपुत्रों वा नैव शक्ष्यन्ति रक्षितुं ।	
निजप्राणान् खधर्मण ते रक्षिष्यन्ति केवलं ।	
तथापीदं वचो ब्रूते प्रभुरेव सदाप्रभुः ।	२१

१२

यिरुशालममावेष्टुं छंसिदण्डचतुर्लयं ।
 ममार्थात् खड्गदुर्भिक्षहिंसवा पदमारकं ।
 प्रिय यद्यपि तन्मध्याद् उच्चिन्थां सपशुन् वरान् ॥
 पश्य तथापि तन्मध्ये शत्यते रक्षिता जनाः ।
 ते च निर्गमयिष्यन्ते पुत्रदुहिणभिः सह ॥
 ते च पश्यागमिष्यन्ति निष्ठान्ता युग्मादन्तिकं ।
 यूथं तेषां तदाचारं क्रियाश्वालक्षयिष्यथ ॥
 यिरुशालम् मया यच्च प्रापिताभूदमङ्गलं ।
 यत् सर्वं प्रापिताभूत् सा लप्यते तत्र सान्त्वनं ॥
 ते जना एव युद्धाकं जनयिष्यन्ति सान्त्वनं ।
 यस्मात् तेषां यदाचारं क्रियाश्वालक्षयिष्यथ ।
 तदा यद्यन्मयाकारि तस्मां तत्र निरर्थकं ।
 एतज्ञास्यथ वक्तीदं प्रभुरेव सदाप्रभुः ॥

१३

15

१५ पञ्चहश्चोऽध्यायः ।

१ द्राचालताकाष्ठस्य दृष्टान्तः इ तत्त्वं नात्यर्थं च ।

१ अपरं सदाप्रभोरिदं वाक्यं मां प्रति प्रादुरमूत्, भे नरसन्नान्,
 २ अन्यकाष्ठसमूहाद् द्राचालतायाः काष्ठं कथमुत्कृयुं? वनतरुणां मध्य-
 ३ वर्त्तिन्यास्तस्या लतायाः क उत्काष्ठः? कार्योपयोगि किमपि निर्मातुं जनैः
 किं तस्मात् काष्ठं गृह्णते? तत्र पाचाणामुक्त्वनार्थको नागदन्तो वा किं
 ४ तस्माद् गृह्णते? पश्य तद् भक्ष्यवद् वक्षये दीयते । वक्षिना तु तस्या-
 यद्यवं भक्षयित्वा मध्यदेशे कष्ठोक्तते तत् किं कस्यचित् कार्यम् योग्यं
 ५ भविष्यति? पश्य तद् यदाविकलमासीत् तदा कार्यं न प्रायुज्यत, पुनर-
 मिना भक्षितं कष्ठोक्ततच्च तत् किं कार्यं प्रयोक्तये? ।
 ६ तस्मै हेतोः प्रभुः सदाप्रभुरित्यमाह, वनकाष्ठानां मध्ये यथा द्रा-
 ७ चालतायाः काष्ठं मया भक्ष्यवद् अमये दत्तं तथा यिरुशालमो निवा-
 ८ क्षिनो मया दायिष्यन्ते । अहच्च तेषु स्थिरदृष्टिं करिष्यामि, अग्नितो
 निर्गतास्तेऽमिना भक्षयिष्यन्ते । मया तेषु स्थिरदृष्टौ क्रियमाणायामहं
 ९ सदाप्रभुरस्तोति यूद्यं ज्ञास्यथ । अहच्च देशं अंसयिष्यामि यतस्तैरौचि-
 त्यलज्जनं द्वातमिति प्रभुः सदाप्रभुराह ।

16

१६ षोडशोऽध्यायः ।

१ प्रान्तरे चिप्सद्योजानकन्या समं यिरुशालम् उपमानं ३ तां कन्यां भृत्वा उद्वहति
यः पुमान् तेन समं परमेश्वरस्योपमानं ५ तत्कन्याथा अर्थाद् यिरुशालमो व्यभि-
चारस्य वर्णं ३५ तदूर्बिचारात् तस्या भाविदण्डस्य कथनं ४४ तस्या भगिनोद-
देनार्थात् सिदोमश्चोर्मिरोणाभ्यां सह तस्या उपमानं ३० ग्रे दयालाभस्य कथनच्च ।

अथर्व सदाप्रभोरिदं वाक्यं मां प्रति प्रादुरभूत्, भा नरसन्नान्, यि- १
रुशालमं तस्या विविधगर्हणीयतां ज्ञापय । त्वं वद, प्रभुः सदाप्रमुर्यि- २
रुशालमभिदं ब्रूते, तवोत्पत्ति जन्म च किनानोयदेशात्, तव जनक ३
इमोरीयजनस्त्वं माता च हित्तीया । तव जन्मनस्त्वं वृत्तान्तोऽयं । तव ४
जन्मदिने तव नाभिच्छेदनं संस्कारार्थं वा तोये स्तुपनं लवणेन वा मन्त्रणं ५
वस्त्रेण वा वेश्यनं नाकारि । एतेषां किमपि कार्यं कर्तुं त्वयि दयामाच-
रितुं वा कस्यापि लोचनं त्वयि स्वहट्टिं नाकार्वीत् । त्वत्प्राणानां गर्वणी- ६
यत्वात् त्वं जन्मदिन एव चेत्पृष्ठे निक्षिपाभुः ।

तदाहं त्वस्मीपेनातिक्रामन् त्वां सहजशोणिते दूष्यमाणाम् अदर्शं ७
सहजशोणितश्यां त्वाच्चावादिषं जीवेति सहजशोणितश्यामेव त्वां जी-
वेत्ववादिषं । चेत्प्रयोद्धिदमिव त्वां वर्जिष्युमकार्यं तेन त्वं वृद्धा महत्वभवः ८
परमकान्तिष्वाप्नोरुद्गुर्जस्तनी दीर्घकेशी चाभवः, त्वन्तु विवस्त्रा नद्या चासीः ।
ततो मया त्वस्मीपेनातिक्रामता त्वामालोक्य तव कालः प्रेमकाल इत्य- ९
दर्शि, ततोऽहं तवोपरि खवख्लं विल्लार्यं तव नद्यतामाच्छादितवान् ।
शृपयेन च त्वां विश्वास्य त्वया सह समयं कृतवानिति प्रभुः सदाप्रभु- १०
राह, इत्यं त्वं ममैवाभूः । अहृच्च त्वां तोये स्नापयित्वाङ्गाद् रुधिरं प्रक्षा-
ल्य सव तैलाभ्यङ्गं कृतवान् । त्वाच्च शिल्पितपरिच्छदेन तहस्मर्मप्रादुका- ११
भ्यां सूक्ष्मवस्त्रनिर्मितकटिबन्धनेन कौशेयप्रावारेण च परिधापितवान् ।
त्वाच्चालङ्कारै भूषितवान् तव करद्वये कङ्गणाद्वयं करणे हारं नासिका- १२
यां नासाभरणं कर्णयुग्मे कुण्डले शिरसि च शोभाजनकं किरीटं दत्त- १३
वान् । इत्यं त्वं स्वर्णरूप्याभ्यां भूषिता सूक्ष्मवस्त्रकौशेयशिल्पितवासः- १४
परिहिता चाभवः, सूक्ष्मगोद्धूमचूर्णमधुतैलं तव भव्यमासीत्, त्वच्चातीव
परमसुन्दरी राज्ञीत्वस्य योग्या चाभवः । तव सौन्दर्याच तव कीर्ति १५
जीतीनां मध्ये व्यानश्च, यतस्त्वय्यपितया मद्वत्प्रोभया तत् सिद्धमासी-
दिति प्रभुः सदाप्रभुराह ।

१५ तत्त्वं खसौन्दर्थ्येणाश्वासिता खकोर्च्या व्यभिचारिणी चाभवः खव्य-
भिचारस्त्र तायवत् प्रायुद्ध्याः, तत्समीपेन यः कस्त्रिदृ अगच्छत् तस्यैव
१६ तद्वाग्नेऽभवत् । तत्त्वं तव कतिपयवासांसि गृहीत्वा खार्थं कलङ्कितयव-
गिकाभूवितान्युच्यत्वानि रचयित्वा तत्र व्यभिचारमकरोः, तानि त्व-
१७ रचनायानि तत्त्वं कर्माकर्त्तव्यं; अपरं त्वं मया दत्ताया मदीयखर्ण-
लुप्यनिर्मितायास्त्रव भूषाया अभरणानि गृहीत्वा तैः पुंविग्रहान् नि-
१८ र्माय तैः सह व्यभिचारम् अकरोः । तव शिल्पितवस्त्राणि चादाव
१९ तान् अवेष्टयो मम तैलं मम धूपञ्च तेषां साक्षाद् अस्यापयः । यत्त्वं भ-
व्यमहं तु अथं दत्तवान् मम तद् भक्ष्यम् अर्थतो ये गीधूमचूर्णतैलमधुभि-
रहं त्वामभीजयं तानि त्वं सौरभव्राणाय तेषां समक्षमस्यापयः;
२० ईटश्च कर्माक्रियतेति प्रभुः सदाप्रभुराह । मलृते प्रसूतास्त्रव पुत्र-
पुत्रीच्च गृहीत्वा त्वं तेषां भक्षणार्थं बलिवत् तेभ्यः प्राददाः । तव व्यभि-
२१ चारं किं द्युद्रममन्यथाः? तस्मात् किं मम सन्तानान् इत्वा तान् उद्दि-
२२ इशान्निमधेन गमयित्वा तेभ्योऽददाः? तव द्युत्सानां वृष्णक्रियाणां व्यभि-
चारस्य च मध्ये तव तं वात्यकालं व्यस्तरो यस्त्रित्वं नद्यानावृततत्त्वं
२३ निजप्रोणिते प्रादमदिंता चासीः । सन्तापः सन्ताप एव त्वयि वर्ति-
२४ अत इति प्रभुः सदाप्रभुराह, यतस्त्रव सर्वदुष्टतायाः परं त्वं खार्थं वे.
२५ इशालयं निरन्निमीथाः, एकैकस्त्रित्वर्ते प्रोच्यत्वं निरन्निमीथाः । एकै-
कस्त्रिन सार्गाये तव प्रोच्यत्वं निरन्निमीथाः खसौन्दर्थं गर्वणीयम् अ-
करोरैकैकस्त्रव पर्यक्ष्य कृते खचरणौ अस्तु शुद्धाः खयभिचारस्त्रावर्धयः ।
२६ त्वं खसमीपवासिभिः खूलमांसे मिञ्चीयसन्तानैः सह व्यभिचारमकरो
२७ र्मम क्रीधोत्तादनाय खयभिचारम् अवर्धयत्वं । ततः पश्य मया त्व-
द्विष्ठङ्गं हत्तं प्रसार्य तव द्वितीय न्यूनोक्तात् तत्त्वं तव द्वेषिणीनां तव क-
२८ दाचारास्त्रज्ञापन्नानां पिलेष्टीयपुत्रीणां खेच्छायां समर्पिता । पुनरत्व-
मठस्त्रिबोधाद् अशूरीयसन्तानैः सार्डं व्यभिचारम् अकरोरैकैः सह अ-
२९ भिचारं द्वितीय द्वितीय नागच्छः । पुनरत्वं बाणिज्यस्यानं कल्पीयदेश-
३० मुद्दिश्य खयभिचारम् अवर्धयत्वेनापि द्वितीय नागच्छः । प्रभुः सदाप्र-
भुराह कथं विकृतं तव चित्तं येन त्वम् अमर्यादायाः पुंचत्वाः खिया
३१ योग्यम् एतत् सर्वं कर्माकरोः, एकैकस्त्रिन् सार्गाये खवेश्यालयं नि-
रमिमीथा एकैकस्त्रित्वर्ते निजप्रोच्यत्वम् अस्यापयः परास्यावज्ञानैन
३२ वेश्याया असदृशी चाभवः । इहा सतीत्यवस्थे पत्रि, त्वं पद्मः परिवर्त्तन

प्रदान् गृह्णीये । सर्ववेश्याभ्यो जनैः पणो दीयते, त्वन्तु तव सर्वेभ्यः प्रे- ३३
मकारिभ्यः पणं ददासि निजव्यभिचारवशाच्च तेष्यस्तु दिग्भ्यस्त्वत्समी-
प्रमाणमनार्थं पुरस्कारं वितरसि । इत्यं तव व्यभिचारेण स्त्रीणां विप- ३४
रीतं त्वयि जातं ताभित्वा त्वामानुकृत्य वेश्यावर्त्ति न क्रियते, त्वया पणो-
इदायि तु भन्तु नादायीत्वनेन विपरीतं जातं ।

अतो मो वेश्ये, सदाप्रभो वाक्यं पृष्ठगु । प्रभुः सदाप्रभुरित्यमाह, व्य- ३५
भिचारेण तव प्रेमकारिषु तव गर्हणीयेषु सर्वघृणास्पदेषु च त्वया नि- ३६
जधनस्यापव्ययोऽकारि निजलज्जाच व्यवारि तेभ्यः खसन्तानानां शोणि-
तमदायि च, ततो हेतोः पश्य त्वं यानुदिश्यात्मानं पणितवती तव तान् ३७
सर्वान् प्रेमकारिणः सर्वांच्च तव प्रियान् द्विष्टांच्च जनान् अहं सङ्ग्रही-
यामि, तव विरुद्धमेव सर्वदिग्भ्यस्त्वान् सङ्ग्रह्य तेषां समक्षं तव लज्जां
विवरिष्यामि, ते तव द्वात्स्वां लज्जां द्रश्यन्ति । अहं च व्यभिचारिणीनां ३८
शोणितप्रातिनीनाच्च स्त्रीणां योग्येन विचारेण तव विचारं निष्पादयि-
यामि त्वाच्च दोषेष्ययोः शोणितस्त्रूपां विधास्यामि । तेषां करेषु च त्वां ३९
समर्पयिष्यामि, ते च तव वेश्यालयं अंसयिष्यन्ति तव प्रोत्स्थानान्युत-
पाठयिष्यन्ति त्वां विवस्त्रां करिष्यन्ति तव भूषाया अभरणानि हस्तिष्य-
न्ति त्वाच्च नमां दिग्म्बरीच्च विहास्यन्ति । त्वदिरुद्धं समितिज्ञानाय- ४०
यिष्यन्ति प्रस्तराधातेन त्वां मारयिष्यन्ति स्त्रूपाङ्गैः परिष्यत्यन्ति च । तव ४१
गृह्णाणि वक्तिना दाहयिष्यन्ति बज्जस्त्रीणां समक्षं त्वयि विचारं नि-
ष्पादयिष्यन्ति च । इत्यं त्वं वेश्यावर्त्तिरो भया निवर्त्तयिष्यसे पणमपि ४२
पुन न दास्यसि । अहं त्वयि स्त्रीषु च्छान्तं करिष्यामि भर्त्यैषां च
त्वतो निवर्त्तयिष्यते अहं शान्तं यास्यामि पुन न जोत्स्यामि च । यत- ४३
त्वं स्त्रैश्चवकालं न सूत्वा सर्वैरेतैः कर्मभिं र्ममामर्घमुत्पादितवतो ततो
हेतोः पश्याहमपि तवाचारस्य फलं तव मस्तके वर्तयिष्यामीति प्रभुः
सदाप्रभुराह, तव सर्वेभ्यो गर्हणीयकर्मभ्यः परं नाहं कुकर्मणा लिप्तो
भविष्यामि ।

पश्य यः कस्त्रित् प्रवादान् प्रयुडक्ती स त्वामधीमं प्रवादं वदिष्यति, माता ४४
यादृशी तस्या दुहिता तादृशी । त्वं निजमातु दुहिता सा स्पतिं ४५
खसन्तानांच्च निराकृतवती । त्वच्च स्वभगिन्यो भर्गिनो ते स्वप्रतिसन्तानान्
निराकृतवत्यौ । युआकं माता हित्तीया पिता चिमोरोयः । तव दृह- ४६
ती भर्गिनो तवोचरदिशि निवासिनी सदुहित्वगणा शोमिरोन्, तव

कुद्रा भगिनी च तव दक्षिणदिशि निवासिनी सदुहिंदगणा सिदोम् ।
 ४० तव च तयो र्मार्मस्तयो गर्हणीयाचारानुसारेण चरित्वात्पकालात् परं
 ज्ञान्ताभवत्तन्न, परन्तु तव सर्वाचरणेन ताभ्यामधिकापकर्षमसाधयः ।
 ४८ प्रभुः सदाप्रभुराह वद्यहं जीवामि तर्हि सदुहिंदगणा तव भगिनी सि-
 ४९ दोम् सदुहिंदगणायात्तव क्रिया तुल्यां क्रियां न कृतवती । पश्य तव
 भगिन्याः सिदोमोऽपराधोऽयमासीत्, दर्पा भल्याज्ञता निष्वित्ततायक्ता
 प्रान्तिस्तस्यात्तदीयदुहिंदग्नासीत् तास्तु दुःखिदरिद्राणां करान्
 ५० सबलान् नाकुर्वन् । ता गर्विता मत्स्यमद्यं गर्हणीयाचारम् अकुर्वन्,
 ५१ ततोऽहं तद्व द्वज्ञा ता दवयितवान् । शोभिरोनपि तव पापानाम् अद्देन
 समं पार्थं न कृतवती त्वं तांभ्यां बज्जतरा गर्हणीयक्रिया अकरोः खक्त-
 ताभिः सर्वाभिर्गर्हणीयक्रियाभिस्त्वं खभगिन्यो निर्दीषतां प्रतिपादित-
 ५२ वती । त्वं खभगिन्यो यां लज्जाम् अवधारितवती तामेव निजलज्जां त्वम-
 पि भुद्द्व । तव यैः पापैस्त्वं तयो गर्हणीया जाता तैरेव ते त्वत्तो नि-
 हीष्ये प्रतिपन्ने । अतस्त्वं खभगिन्यौ निर्दीषीकृतवती तस्मात् त्वमपि च प्रस-
 ५४ निजलज्जात्त्वं भुद्द्व । अहम् तयोरर्थतः सदुहिंदगणायाः सिदोमः
 सदुहिंदगणायाः शोभिरोणच्च निर्वासं तयो र्मध्ये च तव प्रवासानां
 ५५ प्रवासं प्रव्यावर्त्तयिष्यामि । तेन त्वं खलज्जां भोक्ष्यसे तयोराश्वासाय
 ५६ च यत् सर्वं कृतवती तस्माज्जिष्यसे । तव भगिनी सिदोम् तदीयदु-
 हितरस्य खोयपूर्वदशायां प्रव्यावर्त्तिष्यन्ते शोभिरोनपि तदीयदुहितरस्य
 खोयपूर्वदशायां प्रव्यावर्त्तिष्यन्ते त्वं त्वदीयदुहितरस्य यूयमपि खपूर्वद-
 ५८ शायां प्रव्यावर्त्तिष्यच्छे । तव भगिनी सिदोम् तव गर्वकाल उपदेशसूत्र-
 ५९ वत् तव जिङ्गाये नाविद्यत । तदा च तव दुष्टता न विवृतासीत् पञ्चात्
 त्वरामीयकन्याभिः सर्वाभिच्च तस्मोपवासिनीभिः पिलेष्टीयकन्याभिः
 ६० निन्दनकाले समन्तात् तवावमननकाले च [विवृताभवत्] । तव कुक-
 ६१ र्मणो गर्हणीयक्रियाग्नात्त्वं फलं त्वया भोक्तव्यमिति सदाप्रभुराह । यतः
 प्रभुः सदाप्रभुरित्यं ब्रूते, त्वया नियमस्य व्यर्थीकरणाय प्रपथमवज्ञाय
 ६० याद्वगचारः ज्ञातस्तादश्माचारमहं त्वां प्रति करोमि । परन्तवहं तव
 यैवनकाले त्वया सह यं नियमं कृतवान् तं स्मरिष्यामि त्वक्तुतेऽनन्तका-
 लीननियमं स्थिरीकरिष्यामि च ।
 ६२ त्वच निजाचारं स्मरन्तो लज्जिष्यसे खतो नहत्तराः क्षुद्रतरात्त्वं खभ-
 गिनी गर्हणीयसि च । तास्तव नियमस्यांशिन्यो न सन्ति किन्च इहं ता

दुचित्तुरिव तुभ्यं दास्यामि । च ह स्त्र त्वया सह स्त्रियम् स्थिरीकरिष्यामि
त्वस्य मां सदाप्रभुमभिज्ञास्यसि । त्वं यत् सर्वे छतवती तदहं क्षमिष्ये १२
तेन त्वं स्मृत्वा च पितृसे लज्जात्त्वं वक्षां पुनरुद्घाटयितुं न प्रोत्सहिष्यस
इति प्रभुः सदाप्रभुराह ।

१७ सप्तदशोऽध्यायः ।

17

१ एकस्या द्राक्षालताया उत्क्रोशद्वयस्य च दृष्टान्तः ११ तस्य दृष्टान्तस्य तात्पर्य २२
ग्रीष्मेषु वृषभेषु वृषभेषु ।

अपरं सदाप्रभोरिदं वाक्यं मां प्रति प्रादुरभूत्, भो नरसन्तान, त्वम् १
इस्त्रियेषुः कुलमधि गृढवाक्यं आहर दयुत्तकायाच्च कथय । त्वं वद, २
प्रभुः सदाप्रभुराह, उहत्पक्षो दीर्घपर्णस्त्रिवर्णतनुरुहैः पूर्ण एको म- ३
महान् उत्क्रोशपक्षो लिबानोनमागत्यैरसतरोस्यभागमादायार्थतस्तदी- ४
यपक्षवानाम् उच्तमपक्षवमुत्त्वय बाणिज्यदेशं नीत्वा बणिजां नगरे ५
स्थापयामास । देशस्य वोजमेकच्च गृहीत्वा वीजयोग्ये क्षेत्रे निदध्ये, महा- ६
तेयानां पार्श्वं नीत्वा वेतसमिव रोपयामास च । ततस्तत् प्ररुद्य वितता ७
ऋखकाण्डा द्राक्षालता बभूत्, तस्याः पक्षवात्तस्य पक्षिष्ठोऽभिमुखा मूला- ८
नि च तस्माधःस्थितानि भविष्यन्तीत्यभिप्रीतं, सा च द्राक्षालता भूत्वा शा- ९
खावती पर्णमयी च बभूत् । परन्तु उहत्पक्षो भूरितनुरुहौपर एको १०
महान् उत्क्रोशपक्ष्यासीत्, ततः पश्य सा द्राक्षालता सेचनमाकाढ्य ११
निजोद्यानसीताभ्यन्तमेवोद्दिश्य स्वमूलाति वस्तुणोत् स्वयक्षवांच्च अत- १२
नोत् । सा तूचमक्षेत्रे बज्जतेयानां पार्श्वं रोपितासीत् तत्र पक्षविता १३
फलवती सत्तमा द्राक्षालता भवितुमशक्तोत् । त्वं बृहिं प्रभुः सदाप्रभु- १४
राह तत् किं केत्यति ? प्रथमपक्षिणा तस्या मूलाच्युताच्य फलेषु कर्त्ति- १५
तेषु सा किं न शोक्ष्यति ? तस्या नवीनपक्षवाः सर्वे शोक्ष्यन्ति सा च १६
महाबाह्ना बज्जनैर्वापि स्वमूलेभ्यः पुनरुद्गमयितुं न शक्ष्यते । पश्य सा १७
रोपिता सती किं केत्यति ? पूर्ववायुना स्युष्टैव सा किं न शोक्ष्यति ? १८
यत्र सा प्ररुद्धा तासु सीतासु शोक्ष्यति ।

अपरं सदाप्रभोरिदं वाक्यं मां प्रति प्रादुरभूत्, त्वं तद् विद्रोहिकुलं १९
वद, यूयं किम् यतस्य तात्पर्यं न जानीय ? पून वृद, परश्यत, वाविलीयरा- २०
जो यिरुणालमसम् आगत्य तदीयराजं तदीयाधक्षांस्वादाय वाविलं स्व-
सन्निधिं नीतवान् । राजवंशीयमेकं जगत्त्वं गृहीत्वा तेन सह समयं २१

१४ विद्याय शपथं कार्यामास देशस्य बलवतो जनांशापनिनाय । राज्यं
क्षेत्रं भविष्यति, नैव दर्पे करिष्यति, सम समयं रक्षिष्यति, स्थिरं भविष्यति ।
१५ यति चेति तस्याभिप्रेतमासीत् । स तु जनस्तमभिकृद्धा हयान् बज्जसे-
न्यच्च वाचितुं मिसरदेशं खट्टवान् प्रेश्यामास । इदं देनाकारि स किं
कृतार्थो भूत्वा रक्षिष्यते? समयं वर्थीकृत्वा स किं रक्षामवाप्यति?
१६ प्रभुः सदाप्रभुराह, यद्यच्च जीवामि, तर्हि स येन राज्ये नियुक्तो यस्य
शपथमवज्ञातवान् समयच्च वर्थीकृतवान्, तस्यैव राज्यो वासस्याने
१७ तस्यैव समीपे च बाबिलि स मरिष्यति । बज्जप्राणानाम् उच्छेदाय गृहण-
यसेतुनिचय उच्छृङ्गहनिर्माणे च कृतेऽपि समरे फिरोन् महाबलेनापि
१८ बज्जजनगिवहेनापि च तस्योपकारं न करिष्यति । स समयं वर्थी-
कर्तुं शपथम् अवज्ञातवान्, पश्य हस्तं दत्त्वाधि सर्वमेतत् कृतवान्, स
१९ नैव रक्षाम् अवाप्यति । अतो हेतोः प्रभुः सदाप्रभुराह, यद्यच्च जीवा-
मि तर्हि यो मदीयशपथस्तेनावज्ञातो यच्च मदीयसमयस्तेन वर्थीकृत-
२० स्तावहं तस्य शिरसि वर्त्तयिष्यामि । तस्योपरि मम जालं विस्तारयि-
ष्यामि च, तेन स सम प्राणे धारिष्यते, अहस्तं तं बाबिलं गमयिष्यामि
स च मद्दैषस्तीत्येन यद्युच्चैर्चित्यलङ्घनं कृतवान् तद्विषये तत्रैव तेन सार्वे
२१ विविष्ये । तस्य यावतीयसैन्यानां पलायिताः सर्वे जना असिना प-
तिष्यन्ति, तदवशिष्याच्च सर्ववायुभिं र्विकरीष्यन्ते, ततः सदाप्रभुरहमे-
वैतद् उक्तवानिति यूद्योगात्मकः ।

२२ प्रभुः सदाप्रभुरिष्यमाह,

मया प्रांश्चिरसस्याम्य गृहीतं रोपयिष्यते ।
शीर्षात् तत्पङ्कवानाच्चैकं हरिष्यामि कीमलं ।

उदयेऽग्रावतीत्येन रोपयिष्यामि च खयं ॥

इस्ताविलः शिखायाच्च रोपयिष्यामि तं गिर्सा ।

भूषितः स ततः यच्चैः कलवाच्च भविष्यति ।

वधित्वैरसदृक्ष्य विशालः समविष्यति ॥

तस्याधः सर्वजातीया निवृत्यन्ति च यक्षिणः ।

क्षायायां तस्य शाखानां समवाप्यन्ति चाश्रयं ॥

नित्यप्रभुरहं प्रांशुं तरं ऋखोकरोमि यत् ।

ऋखकाण्डतु यो वृक्षस्तं यदुच्चीकरोम्यहं ॥

रसपूर्णच्च यो वृक्षस्तं यत् संशोषयाम्यहं ।

शुष्को यस्तु तरुत्तं यद् विदधामि सप्त्स्तवं ॥
क्षेचस्यारुरवः सब्ब परिज्ञास्यन्ति तत् तदा ।
अहं सदाप्रभु वैच्छि साधयिधाम्य इच्च तत् ॥

18

१८ अष्टादशोऽध्यायः ।

१ अज्ञानाचाक्षुदृष्टानः ५ धार्मिकतातेन सार्वम् दूरुरस्य व्यवहारः १० धार्मिक-
तातस्य दूरुसुतेनृसमझीश्वरस्य व्यवहारः १५ पापिष्ठपितु धार्मिकतुतेन समझी-
श्वरस्य व्यवहारः २० अनुतापिपापिना धर्मत्यागिषार्थिकेण च समझीश्वरस्य व्य-
वहारः २५ परमेश्वरस्य न्यायकरणं मनःपरावर्तनाय लोकाङ्गानन्तः ।

अपरं सदाप्रभोरेतद् वाक्यं मां प्रति प्रादुर्बभूव, युग्माकं किमभूत्? १,९
जनकैरस्त्वद्वीनां भोगाच्छीर्णदाः सुताः ।

प्रवादोऽयं इस्वायेल्देशे युग्माभिर्व्यक्तियते । प्रभुः सदाप्रभुराह्व, २
यद्यहं जीवाभिर्त्यस्य प्रवादस्य व्यवहारो युग्माभिरिस्वायेषो मर्ये
युन न कर्त्तव्यः । पश्यत सर्वे प्राणा ममैव सन्ति । यथा पितुः प्राणारुप्या ४
पुत्रस्य प्राणा ममैव सन्ति । यः प्राणो पापं कुर्यात् स एव मरि-
व्यति ।

यो नरो धार्मिको भवति, न्यायं धर्मचाचरति, पर्वतेवाहारं न ५
करोति, इस्वायेल्कुलस्य गर्हणीयदेवप्रतिमा उद्दिश्य दक्षपातं न करो- ६
ति खसमीपवासिनो भार्यां न दूषयति, अशुचिं योषितं नोपगच्छति,
कमपि न पीडयति नटणार्थं न्यस्तम् आधिं प्रतियच्छति कस्यापि इत्यं ७
नापहरति खभव्यं बुभुक्तवे ददाति नमं वस्त्रेणाच्छादयति, कुसीदायार्थं द
न ददाति, वृद्धिं न गृह्णाति खहस्तमन्यायान्वित्यर्थति, वादिप्रतिवादि-
नो मर्ये यथार्थं विचारं करोति, मम विधीन् पालयति सत्यमाचरितुं ९
मम विचारस्त्रुचाणि रक्षति च स एव धार्मिकः, सोऽवश्यं जीविष्यती-
ति प्रभुः सदाप्रभुराह्व ।

तस्य य आत्मज आत्मायी रक्षपातको वा भवति परं प्रति पूर्वोक्तं १०
कमप्यपराधं करोति पूर्वोक्तं वा कमपि सदाचारं न करोति परन्तु पर्व- ११
तेष्यप्याहारं करोति खसमीपवासिनो भार्यां दूषयति, दुःखिनं दरि- १२
इच्च पीडयति परस्य इत्यमपहरति, न्यस्तम् आधिं न प्रतियच्छति गर्ह-
णीयदेवप्रतिमासु दक्षपातं कुरुते दृणार्हकिया आचरति कुसीदायार्थं १३
ददाति वृद्धिं गृह्णोते च स किं जीविष्यति? स नैव जीविष्यति स

सर्वा एता घुणार्हक्रियाः क्षतवान् सोऽवश्यं मरिष्यति, तस्य रक्तपातापराधस्त्वैव मूर्ध्नि वर्त्तिष्यते ।

- १४ पुनरुत्स्य य आत्मजः क्षजनकेन क्षतं सर्वपापं दद्वा बिभेति तदनुरूप-
१५ माचारं न करोति, पर्वतेष्वाहारं न करोति, इत्थायेत्कुलस्य गर्हणीयदे-
१६ वप्रतिमासु दक्षमात्रं न कुरुते क्षसमीपवासिनो भाव्यां न द्रुष्यति, कमपि
न पोडवति न्यत्तम् आधिम् आत्मसाक्षं कुरुते परद्रव्यं नापहृति क्ष-
१० भक्ष्यं बुभुक्षवे ददाति न अच्छ वस्त्रेणाच्छादयति, दीनपीडनात् क्षहस्तं नि-
वर्त्तयति कुसीदं दृढिं वा न गृह्णते मम विचारसूत्राणां चरति मम वि-
शीन् पालयति च, स निजपितुरपराधान्नं मरिष्यति सोऽवश्यं जीविष्य-
१८ ति । तस्य पिता दौराक्ष्यम् आचरितवान् भातुर्द्रव्यम् अपहृतवान् क्ष-
जातीयजनानां मध्ये चासल्कियाः क्षतवान्, ततो हेतोः पश्य निजापरा-
थात् स मृतः ।

- १९ तथापि यूयं वदथ, पुत्रः किमर्थं पितुरपराधान्नं मृत इति । स पुत्रों
न्यायं धर्मज्ञाचरितवान् मम सर्वान् विधीन् रक्षितवान् आचरितवां-
२० च सोऽवश्यं जीविष्यति । यः प्राणी पापं करोति स एव मरिष्यति । पि-
तुरपराधः पुत्रेण न भोक्ष्यते, पुत्रस्यापराधो वा पित्रान् भोक्ष्यते । धा-
र्मिकस्य या धार्मिकता सा तस्मिन्नेव वर्त्तिष्यते, दुष्टस्य च या दुष्टता सा
२१ तस्मिन्नेव वर्त्तिष्यते । दुष्टो जनोऽपि चेत् क्षक्षतेभ्यः सर्वपापेभ्यः प्रत्यावृत्य
मम सर्वविधीन् पालयेत्, न्यायं धर्मज्ञाचरेत् तर्ह्यवश्यं जीविष्यति नैव
२२ मरिष्यति । तेन क्षतानि सर्वाणां धर्मकर्माणि न स्मारिष्यन्ते स क्षक्षत-
२३ धार्मिकतया जीविष्यति । प्रभुः सदाप्रभुराह, दुष्टजनस्य मरणे किं कथ-
च्चिदहं प्रीये ? किं न तस्य क्षमार्गात् प्रत्यावर्त्तने जीवने चैव प्रीये ?
२४ परन्तु धार्मिको जनो यदि क्षधर्मतः प्रत्यावृत्यान्यायकासी भूत्वा दुर्जन-
क्षतानां घुणार्हक्रियाणाम् अनुरूपमाचारं कुर्यात् तर्हि स किं जीवि-
ष्यति ? तेन क्षताः सर्वा धर्मक्रिया न स्मारिष्यन्ते, स घट् जीविष्य-
त्वान्यानि च पापानि क्षतवान् तेषामेव हेतुना मरिष्यति ।
२५ यूयन्तु वदथ, प्रभो मीर्गो न समान इति । भो इत्थायेत्कुल, यूयं
२६ प्रश्नुत, मम मार्गः किमसमानः ? युष्माकं वा मार्गः किमसमानः ? धा-
र्मिको जनः क्षधर्मतः प्रत्यावृत्यान्यायकासी भूत्वा च तत्र चेन्मिथेत तर्हि
२७ क्षक्षतान्यायस्य हेतुनैव स भ्रियते । दुष्टस्य जनः क्षक्षतदुष्टतातः
प्रत्यावृत्य चेद्यायं धर्मज्ञाचरेत् तर्हि स निजप्राणान् जीविष्यति ।

स समानोत्तमं स्वकृतेभ्यः सर्वेभ्योऽधर्मकर्मभ्यः प्रत्यावृत्तः, तस्मात् २८
जीविष्यति नैव मरिष्यति । तथापीड्यादेलः कुलेन गद्यते प्रभो मार्गो २९
न समान इति । भो इच्छायेल्कुल, मम मार्गः किमसमानः ? युश्माकं वा
मार्गः किम् असमानः ? अतो हेतोः प्रभुः सदाप्रभुराह्व, भो इच्छायेलः ३०
कुल, अहमेकैकस्य जनस्याचारानुसारादृयुश्माकं विचारं विधास्ये, अतः
प्रत्यावर्त्तेभ्यं, निजसर्वाधर्मात् प्रत्यावर्त्तेभ्यं तथा कृते युश्माकम् अपराध-
जनकं विघ्नं न सम्भविष्यति । यूद्यं येनाधर्मिणो जाता युश्माकं तं सर्वम् ३१
अधर्मं स्वतो दूरम् अपास्यत नूतनमन्तःकरणं नृतनमात्मानञ्च स्वार्थं
सम्यादयत । भो इच्छायेलः कुल, किमर्थं यूद्यं नियेष्वं ? यतः प्रभुः सदा- ३२
प्रभुराह्व, नियमाणस्य भरणेऽहं न धीये, तस्मादृयूद्यं प्रत्यावर्त्तेभ्यं तेन
जीविष्यथ ।

19

१९ जनविंशोऽध्यायः ।

१ सिंहीधरणद्यान् इच्छायेलोऽधिष्ठानां विलापः १० द्राचान्तताधा द्यान्ताथ ।

अथ त्वम् इच्छायेलोऽधिष्ठान् उद्दिश्य विलापगीतं याहस । तं वद,
माता का तव सिंही सा सिंहीनां सध्यशायिनी । १
सा मध्ये युवसिंहानां निजापत्वान्यवर्धयत् ॥ २
एकम्तद्विर्धितः शावो युवसिंहोऽभवद् यदा । ३
पशुदारणमभ्यास्यत् नरांस्वाभक्षयत् तदा ॥ ४
तद्वार्कीं जातिभिः श्रुत्वा गर्त्ते तेषामधारि सः । ५
वलयै र्यन्तितस्तैच्च निन्ये मिसरनीयते ॥ ६
प्रतिपात्य तु सा खाशां यदा नष्टां समैक्षत । ७
तदा न्यं शावमादाय युवसिंहं न्ययोजयत् ॥ ८
सिंहीनां सध्यचारी स युवसिंहोऽभवद् यदा । ९
पशुदारणमभ्यास्यत् नरांस्वाभक्षयत् तदा ॥ १०
उपायत् विधवास्तेषां नगराणि अनाशयत् । ११
खहङ्कारस्य शब्देन सर्वाद्वाक्षिणीद्भुवं ॥ १२
नानादेशात् तमाक्रम्य चतुर्दिक्स्थितजातिभिः । १३
जाले तस्योपरि लिमे गर्त्ते तेषामधारि सः ॥ १४
जपरं वलयै र्यन्ते धीतंसे निहितस्य तैः । १५
षपनिन्ये विदेशं स बाबिलूराजस्य सन्निधिः ॥ १६

इस्वायलो गिरीगच्च नैव कुत्रापि तद्रवः ।
शूयतामिति तैरुक्ता स दुर्गाणि प्रवेशितः ॥

- १० तन्माता तव कल्याण आसीद् ब्राह्मालता यथा ।
रोपिता वारिणः पार्श्वे बारिबाङ्गल्यतच्च सा ।
फलयुक्ताभवत् तत्र शाखाभिच्च विभूषिता ॥
- ११ सुदृढा विटपास्तस्या अभवन् राजयश्चयः ।
उच्चताद् दीर्घता तस्या मेषस्यर्थिन्यजायत ।
उच्चते पक्षवानाच्च बाङ्गल्ये सा व्यराजत ॥
- १२ कोपेनोत्पाटिता सा तु भूतने च निपातिता ।
सकलच्च फलं तस्याः शोषितं पूर्ववायुना ।
विटपाच्च दृढाश्चिन्नाः शुच्का अनलभक्तिः ॥
- १३ मरौ सा रोपितेदानीं शुच्के दण्डातुरे स्थले ॥
तच्छाखाकाराङ्गतो वक्ति निर्गद्यात्ति च तत्पले ।
नास्त्येको विटपस्तस्याम् आदेयो राजयश्चये ॥
- १४ विलापस्यैव गीतं तद् विलापाय च सिध्धति ॥

२० विंशोऽध्यायः ।

20

- १ इस्वायेलः प्राचीनजानेः परमेश्वरस्याप्रथम्यता ४ सिसरि तैराज्ञालङ्घनं १० प्रान्नर
आज्ञालङ्घनं २० किनानदेश चाज्ञालङ्घनं २३ पुनरपि खदेशे तेषां संग्रहणच्च ।
- २ अपरं सप्तमवर्षस्य पञ्चमसासस्य दशमदिन इस्वायेलः प्राचीनवर्गस्य
३ केचिच्चराः सदाप्रभुं प्रष्टुम् आगत्य मत्समक्तम् उपविविशुः । ततः सदा-
४ प्रभो वाक्यं मां प्रति पादुर्बभूव, यथा, भो नरसन्तान, त्वम् इस्वाये-
लसन्तान् प्राचीननरान् आलप तांच्च वद, प्रभुः सदाप्रभुर्दित्यम् चाह यृयं
किं मां प्रष्टुमागताः? यद्यहं जीवामि तर्हि युष्माभिर्न प्रष्टवोऽहम् इति
४ प्रभुः सदाप्रभुराह । त्वं किं तेषां विचारं करिष्यसि? भो नरसन्तान,
किं विचारं करिष्यसि? तर्हि तेषां पूर्वपुरुषाणां गर्वणोयक्रियात्तान्
५ चापय । तांच्च वद, प्रभुः सदाप्रभुर्दित्यमाह,
इस्वायेलं पुरा यस्मिन् दिवसेऽहं वरीतवान् ।
याकोबस्य च वंशाय शसुम् उच्चितवान् करं ।

मिसर्देशे च मज्जान् स्वयं तेभ्यः प्रदत्तवान् ॥
 योऽहं सदाप्रभुः सोऽहम् अस्मि युश्माकमीश्वरः ॥
 एतत् तेभ्यः प्रतिश्रोतुं प्रपांच्छेच्छ्रितवान् करं ॥
 प्रत्यश्चैष दिने तस्मिंस्तेभ्य उच्छ्रितप्राणिना ॥
 अहं युश्मान् मिसर्देशाद् युश्मदर्थे गवेषितं ॥
 आनेव्याप्तर्ह देशं दुग्धमधुप्रवाहिनं ॥
 देशानां सकलानाच्च मध्ये रत्नं मनोहरं ॥
 तांच्चावोचं स्वेच्छाणाम् इष्टमूर्त्तीरथास्यत ॥
 मात्मानं कुरुताशुद्धं मिसरो घृण्णवियहैः ॥
 योऽहं नित्यप्रभुः सोऽहम् अस्मि युश्माकमीश्वरः ॥
 ते तु मद्देहिणो जाताः श्रोतुं नैच्छ्रन् वचो मम ॥
 नैव तैः स्वीयनेत्राणाम् अपास्यन्तेयमूर्त्तयः ॥
 नैव वा तै व्यहीयन्त मिसरो देववियहाः ॥
 तदावोचं मम क्रोधं मिसर्देशस्य मध्यतः ।
 तेष्वहं साधयिष्यामि स्वरोधं तेषु वर्षयन् ॥
 आचारेण तु मन्त्रान्त्रेच्छामकरवं तदा ॥
 न चेत् ते मज्जना यासां जातीनां मध्यवर्त्तिनः ।
 मिसर्देशस्य मध्याच्च तान् समुद्धर्त्तुमिच्छ्या ।
 यासां साक्षादहं तेभ्यो मम ज्ञानं प्रदत्तवान् ।
 तासां साक्षादशुद्धं तद् अभविष्यन्त संशयः ॥
 तानुद्भूत्य मिसर्देशात् प्रान्तरं नीतवांस्ततः ॥
 मनुष्यः पालनं कुर्वन् येषां जीवति हेतुना ।
 मम तानि विधानानि तत्र तेभ्यस्य दत्तवान् ।
 विचारस्य च स्फूताणि तानि ज्ञाप्यितवांस्तदा ॥
 योऽहं नित्यप्रभुः सोऽहं यत् तेषामस्मि पावकः ॥
 एतज्ज्ञानप्रदानाय मम तेषाच्च मध्यतः ।
 चिङ्गानीव च तेभ्योऽहां मम विश्वामवासरान् ॥
 किन्तु मद्देहिं सञ्चातम् इख्यायेलः कुलं मर्तौ ॥
 मनुष्यः पालनं कुर्वन् तेषां जीवति हेतुना ।
 तान् विधीन मम नारकत् मत्सूत्राणि निराकरोत् ॥
 मम विश्वामवासांच्च सातिश्यमदृषयत् ॥

अतोऽवोचमहं तेषां संहाराय मरुस्यले ।
खीयकोऽधानलं तेषां वर्धयिष्यामि मूर्ढसु ॥
चाचारेण तु मन्नास्त्रेऽपेक्षामकरवं तदा ।
न चेत् ते हि मथा यासां जातीनाम् अग्र उड्रुताः ।
तासां साक्षाद् अशुद्धं तद् अभविष्यन्न संशयः ॥

१४

पुनरुच्छितहस्तेन मरौ तानध्यवादिषं ।
यं देशं दत्तवांस्तेभ्यो दुग्धमधुप्रवाहिनं ।
देशानां सकलानाच्च मध्ये रत्नं मनोहरं ।
नैव प्रवेशयिष्यामि तं देशं तान् जनानहं ॥
मम विचारस्त्राणाम् अवज्ञा तैर्यतः कृता ।
मामकोनविधानानि न तैराचरितानि च ॥
अपवित्रोकृतास्तेच्च मम विश्रामवासराः ।
किन्त्यन्तःकरणं तेषां खमृतीरनुगच्छति ॥
आद्रेष्टिस्त्वहं तेषु भृत्वा तान् न व्यनाशयं ।
न संहारमकार्यं वा तेषां तत्र मरुस्यले ॥

१६

सन्तानांसु पुनर्लेषां मरावेतद्वादिषं ।
खतातानां विधानानि यूयं मैवानुतिष्ठत ॥
तेषां विचारस्त्राणि यूयं मा परिरक्षत ।
मात्मानं कुरुताशुद्धं तेषां वा देवविग्रहैः ॥
योऽहं निव्यप्रभुः सोऽहम् अस्मि युद्धाकमीश्वरः ।
मम यानि विधानानि तान्याचरितुमह्य ॥
यूयं ममैव स्त्राणि रक्षन्तस्त्रानुतिष्ठत ।
मम विश्रामवारांच्च प्रवित्रीकर्तुमह्य ॥
योऽहं निव्यप्रभुः सोऽहमस्मि युद्धाकमीश्वरः ।
शतज्ञानाय चिङ्गान्यसाकं मध्ये भवन्तु ते ॥

१८

तेषां तु तेऽपि सन्ताना मम विद्रोहिणोऽभवन् ।
मनुष्यः पालनं कुर्वन् येषां जीवति हेतुना ।
मम तानि विधानानि तेऽपि नैव समाचरन् ॥
मम तानि च स्त्राणि नानुष्ठातुमपालयन् ।
अपवित्रानकुर्वन्च्च मम विश्रामवासरान् ॥
ततोऽवोचं मम क्रोधं प्रान्तरस्याख्यं मध्यतः ।

तेष्वहं साधयिष्यामि स्वरोषं तेषु वर्षयन् ॥
इस्तु रुद्रा तु मन्त्राश्रोपेत्यकरवं क्रियां । ११
न चेत् ते हि मया यासां जातीनामय उद्गृताः ।
तासां साक्षादशुद्धं तद् अभविष्यत् संशयः ॥
पुनरुच्छित्वस्तेन मरौ तानथवादिषं । १२
जातीनामेव मध्येऽहं विकरीष्यामि तान् जनान् ।
सकलेष्वेव देशेषु विक्षप्यामि च धूलिवत् ॥
यस्मान्मामकत्तुचाणि न समाचरितानि तैः । १३
मामकीनविधानानां तै रिंशाकरणं कृतं ॥
अपविचोक्तात्मैश्च मम विश्वामवासराः ।
खीयपैठकमूर्तीर्थं तेऽन्वगच्छन् स्वलोचनैः ॥
नैव मङ्गलयुक्ता येऽदां तेभ्यस्तादशान् विधीन् । १४
मनुष्या यै नं जीवन्ति तादृक्तुचाणि चाददां ॥
मया तेषां विनाशार्थं यदहृच्च सदाप्रभुः । १५
तेभ्यस्तज्ज्ञानदानार्थमहं तेषामुपायनैः ।
सर्वप्रथमजातानां भस्त्रना तानदूषयं ॥

अतो भो नरसन्तान, त्वम् इस्तायेलः कुलम् आलप, तांच्च वद, प्रभुः १०
सदाप्रभुरित्यमाह, युग्माकं पूर्वपुरुषा एतेनापि माम् अधिक्षिप्तवत्तो
यत् ते मां प्रख्यौचित्यम् अलङ्घयन् । यस्य देशस्य दानमहम् उच्छित्वस्तेन १८
तेभ्यः प्रतिश्रृतवान् तं देशं तान् आनैषं, ते तु सर्वम् उच्चगिरिं सर्वं
पर्यामयतरुच्च निरीच्य तत्र खयज्ञान्यकुर्वन् तत्र च क्रोधजनकान्
खीयोपहारान् न्यवेदयन् तत्र च स्त्रीयाद्वागार्थकसुगन्धानस्यापयन् तत्र
च खपानीयनैवेद्यानि न्यसिच्चन् । कतोऽहं तान् अप्रच्छं यूयं यत्र गच्छय २५
तद् उच्चस्यलं किं ? तस्माद् अद्यापि तस्योच्चस्यलमिति नाम विद्यते ।

अतो हेतोस्त्वम् इस्तायेलः कुलं वद, प्रभुः सदाप्रभुरित्यमाह, यूयं २०
किं स्वपूर्वपुरुषाणां मार्गणात्माशौचं विधज्ञे तेषां धृण्यमूर्तीनाम् अनु-
गमनेन च किं व्यभिचारिणो भवत्य? स्त्रीयोपहारान् आनयन्तः स्त्रीय- २१
सन्तानान् अग्निना गमयन्तर्च यूयं स्त्रीयदेवविद्यहैः सर्वैरद्य यावद् आ-
त्माशौचं समादयत्य, अतो भो इस्तायेलः कुल, युग्माभिः किमहं प्रश्नव्यः ?
प्रभुः सदाप्रभुराह, वद्यहं जीवामि तर्हि नाहं युग्माभिः प्रश्नव्यः। युग्माकं २२
हृदयाकाशं च यदुदेति तद् अर्थतः काष्ठानां प्रस्तराणाच्चोपासनायै वयं

परजातीयानां विदेशिगोष्ठीनां तुत्या भविष्याम इति यद् वचो यूर्यं व-
दथ, तत्रैव सेत्यति ।

४५ प्रभुः सदाप्रभुराह, यद्यहं जीवामि तर्हि बलवता हस्तेन प्रसा-
रितेन बाझना विस्तावितेन रोषेण चाहं युधाकम् उपरि राजत्वं

४६ करिष्यामि । युश्मांच्च जनसमूहानां मध्याद् वहिष्करिष्यामि, वेषु
च यूर्यं विकीर्णा वर्त्तध्वे तेषां देशानां मध्याद् बलवता हस्तेन प्रसारि-
४७ तेन बाझना विस्तावितेन रोषेण च युधान् सङ्ग्रहीष्यामि । जनसमू-
हानां प्रान्तरच्च युधान् नीत्वा तत्र प्रत्यक्षीभूय युधामिः सह विविष्ये ।

४८ यथाहं मिसर्देशस्य प्रान्तरे युश्मत्पूर्वपुरुषैः सह विविदितवान् तथैव यु-
४९ धामिः सह विविष्य इति प्रभुः सदाप्रभुराह । युश्मांच्च यथेरधो गम
५० यिष्यामि नियमस्य वन्त्याः प्रवेशविष्यामि च । मदिङ्गोहिषो मदपरा-
धिनच्च जनान् युधात्तः प्रथक् करिष्यामि, ते स्वप्रवासदेशान्मया वहिष्य-
५१ कारिष्यन्ते किञ्चिस्त्रायेलो देशं न प्रवेत्यन्ति, तेनाहं सदाप्रभुरस्तीति
यूर्यं ज्ञास्यथ ।

५२ भो इस्त्रायेलः कुल, प्रभुः सदाप्रभु युधान् इदं वदति, यूर्यं यात
प्रथेकं स्वदेवमूर्त्तिराधयत, परन्तु पञ्चात् किं न यूर्यं मम रवे-
५३ इवधानं करिष्यथ? तदा खीयोपहारैः खीयदेवविग्रहैच्च मम पवित्रं

५४ नाम न पुनरपवित्रोकरिष्यथ । यतः प्रभुः सदाप्रभुराह, मम पवित्रे
पर्वत इस्त्रायेलः शिखास्त्ररूपे पर्वते कृत्स्मिस्त्रायेलः कुलम् अर्थतो
देशे स्थितं तत्साकल्यं मामाराधयिष्यति, तत्राहं तान् अनुग्रहीष्यामि

५५ तत्र च युश्मदीयपवित्रवस्तूनां मध्ये युधाकम् उत्तोलनीयद्रव्याणि नैवे-
५६ द्यानां प्रथमजातफलानि च लिप्तिष्ये । सौरभाग्नेनेवाहं युधान् अ-
नुग्रहीष्यामि जनसमूहानां मध्याद् उद्दरिष्यामि वेषु देशेषु च यूर्यं

विकीर्णस्तेभ्यो युधान् संग्रहीष्यामि परजातीयानां समक्षं युधासु

५७ पवित्रोभविष्यामि च । युधाकं पूर्वपुरुषेभ्यो यस्य देशस्य दानमहम्-
५८ क्षितकरेण प्रतिज्ञातवान् तं देशम् अर्थत इस्त्रायेलो भूमिं युधान् प्रवे-

५९ शयिष्यामि, एतेन यूर्यं मां सदाप्रभुम् अभिज्ञास्यथ । यैच्च यूर्यम् आत्मा-
शैचं क्षतवन्तो युधाकं तमाचारं तानि सर्वाणि कर्माणि च तत्र स्व-

६० रिष्यथ युश्मत्पूर्तामिः सर्वदुष्कृयामि युधाकं बोभत्सो जनिष्यते च । हे
इस्त्रायेलः कुल, अहृच्च युधाकं कदाचारस्य युधाकं च्छक्षियाणां वानुरूपं
ब्रवहारं न क्षत्वा मम नाम्न एवापेक्षया युधामिः सार्वं व्यवहारं

करिष्याभ्यनेन यूयं मां सदाप्रभुम् अभिज्ञास्यथ, इयं प्रभोः सदाप्रभोरुक्तिः ।

अपरं सदाप्रभो वीक्यं मां प्रति प्रादुरभूत्, यथा, भो नरसन्तान, त्वं ४५
दक्षिणदिशोऽभिमुखो भव, ग्रीष्मादेशे वाक्यानि वर्षयावाचीनक्षेत्रस्य का- ४६
ननमुद्दिश्य भावोक्तिं व्याहर । तद् अवाचीनकाननं वद च, त्वं सदाप्रभो ४७
वीक्यं पश्य । प्रभुः सदाप्रभुरित्यमाह,

पश्याहं तव मध्येऽग्निम् उद्दीपयितुमुद्यतः ।

स त्वच्मधे तरुनार्द्रान् सकलान् भक्षयिष्यति ॥

स तरुन् परिशुद्धकांश्च सकलान् भक्षयिष्यति ।

उच्छिखा सा शिखा नैव निर्वाणं समवाप्यति ।

आदक्षिणोक्तरसाच्च सर्वास्य धन्त्यते तया ॥

योऽहं नित्यप्रभुः सोऽहं वक्तिं ज्वालितवान् खयं । ४८

तत् सर्वो द्रन्त्यते प्राणी स निर्वाणं न यास्यति ॥

तदा मयोक्तं, हा प्रभो सदाप्रभो, पश्य ते मां वदन्ति, असौ किं नो- ४९
पमावचनानि आहरतीति ।

21

२१ एकविशेषध्यायः ।

१ यिरुशालमस्थि यित्तिक्षेलस्य विलापः द तीक्ष्णशाणितखडगम्य कथनं १८ यि-
रुशालमो विरहं तदसिप्रेषणं २५ राज्ञो विरहं भाविवाक्यं २८ अमोन्लोकानां
विरहं तदसिप्रेषणम् ॥

अपरं सदाप्रभो वीक्यं मां प्रति प्रादुरभूत्, यथा, भो नरसन्तान, त्वं १
यिरुशालममुद्दिश्य स्थिरहृष्टिं कुरुव, तस्याः पुण्यस्यानेषु च वर्षय, इ- १
स्रायेलो भूमिमुद्दिश्य भावोक्तिं व्याहर । त्वमिस्रायेलो भूमिं वद, सदा- १
प्रभुरित्यमाह,

पश्य त्वाम् आकमिष्यामि खविकोषीकृतासिना ।

जनं साधुच्च दुष्टच्छोच्छेत्यामि तव मध्यतः ॥

यस्मात् साधुच्च दुष्टच्छोच्छेत्यामि तव मध्यतः । ४

तस्मादेव मदीयासि: खकोधान्निर्गमिष्यति ।

आकमिष्यति सर्वांश्च जनान् आदक्षिणोक्तरात् ॥

अहं नित्यप्रभुः खाति विकोषीकृतवान् खयं । ५

तत् सर्वो ज्ञास्यति प्राणी स नावर्त्तिष्यते पुनः ॥

६ त्वच्च भी नरसन्तान, निष्ठन कटिभज्जाय मनस्तापाय च तेषां समक्षं
७ निष्ठन । कुतो निष्ठनसीति तैः पृष्ठो वद च, वार्त्तायाः कारणात्, यतः
सायाति, ततः सर्वं हृदयं गतिं सर्वं करद्यत्त्वं शिथिलं सर्वं चात्मा
निष्ठेजा भवति सर्वं जानुदयं जलवद् विलीयत च । पश्य सायाति
सिद्धिच्छाप्रोतीति प्रभुः सदाप्रभुराह ।

८ पुनश्च सदाप्रभी वाक्यं मां प्रति प्रादुरभूत्, यथा, भी नरसन्तान,
९ भावोक्तिं व्याहर, सदाप्रभुरित्यमाहेति वद च । त्वं ब्रूहि,
असिद्धेकोऽसिद्धेकोऽसौ निशाते मार्जितश्च सः ॥

१० इननाय निशातः स द्योतनाय च मार्जितः ।

अत्रास्ताभिः किमामोदं क्षत्वेदं वा गदिष्यते ।

मम पुत्रस्य दण्डेन सर्वकाणुं निराकृतं ॥

११ स करेद्यैव धर्त्यामो भार्जनायापिंतस्ततः ।

घातकस्य करे देवः शातोऽसि मार्जितश्च सः ॥

१२ ऋन्द त्वं नरसन्तान हाहाकारमुदीरय ।

स यतो मत्तजा हन्तीस्तायेलः सर्वनायकान् ॥

मत्तजाभिः समं तेऽपि पातिता असिसमुखं ।

१३ ततो हेतोः कराघातः खकटौ क्रियतां त्वया ॥

पर्दीद्वासिद्ध एवासिस्तस्माचेत् तस्य समुखे ।

निराकारी स दण्डोऽपि न सिध्येत् तत् क्रिमद्भुतं ।

भाषते भारतीमेतां प्रभुरव सदाप्रभुः ॥

१४ त्वच्च भी नरसन्तान भाववाक्यमुदीरय ।

तलतालं कुरुत्व त्वं चिगुणः स भवत्वसिः ॥

वध्यानां घातकोऽसिः स वध्यस्यैव गुरोरसिः ।

१५ स एवासि मनुष्याणां परितः परिवर्तते ॥

यथा चित्तं विलीयत विघ्नानि स्यु र्बह्नि च ।

१६ तथा सर्वपुरदारे हन्तासिः स्थापितो मया ।

हा हृष्टो द्योतनार्थं स चाकृष्टो हननाय च ॥

भव दक्षिण एकायः सत्यां लक्षय वा दिशं ।

१७ यत्र धारा नियुक्ता ते तत्र वर्त्तितुमर्हसि ॥

तलतालं करिष्येऽहम् अमर्यं शमयन् निजं ।

१८ वचनं व्याहरामीदम् अहं निवप्नुभुः खयं ॥

चपरं सदाप्रभो वीक्यं मां प्रति प्रादुरभूत् यथा, भो नरसन्तान, १८
त्वं बाबिलीयराजस्यासेरागमनार्थं हौ मार्गी रचय तावुभावेकस्माह १९
देशान्निर्गच्छतां । त्वच्च करस्याकृतिं तच्च, नगरगामिमार्गस्य मूर्ध्नि तां
तच्च । अम्मानवंशीयानां रब्बापुर्थीं यिहूदादेशे चार्थतो दृष्टे यिरूप्ता- २०
लम्यसेरागमनार्थं मार्गी रचय । यतो बाबिलीयराजो मार्गस्य सङ्गम- २१
स्याने मार्गद्वयस्य मूर्ध्नि मन्त्रपाठार्थम् अवस्थितः । स शृणान् सज्जालि-
तवान् ठकुरान् एषवान् यक्तुं निरीक्षितवांश्चात्मि । मन्त्रेण दक्षिणा- २२
दिक् निर्दिश्यते, यिरूप्तालम, तत्र प्राचीरभेदक्यन्ताणि स्याप्यन्तां
हृत्यायै वक्त्रां आकृतिक्रियतां सिंहनादायोच्चरव उदीर्थतां पुरदाराणां
विरुद्धं भेदक्यन्ताणि स्याप्यन्तां मृगमयसेतु निर्चीयताम् अवरोधार्थको-
च्छट्टहं निर्मीयतामिति । स तु मन्त्रपाठस्त्रैरलोको मन्त्रते यतस्ते शृण- २३
यानां शृणथान् लब्धवन्तः, ईश्वरस्तु तान् धरिष्यन्नपराधं स्मारयिष्यति ।
तस्मात् प्रभुः सदाप्रभुरित्यमाह, २४

कृत्स्वे युप्ताकमाचारे पापप्रदर्शनाय हि ।

स्त्रीयाधर्मप्रकाशेन स्मारयन्तः स्तुष्टुतं ।

यूं यस्मात् स्मृतास्तस्माद् हस्तयस्ता भविष्यथ ॥

त्वच्च इत्याद्य दुष्टात्मन् इस्तायेतो नराधिप । २५

अन्तकाघस्य काले हि समायास्यति ते दिनं ॥

प्रभु निर्व्यप्रभु ब्रूत उष्णीषोऽप्यपसार्थतां । २६

क्रियतां मुकुटच्चापि यच्च यद् तत्र तद् भवेत् ।

यद् क्रस्त तद् भवेदुच्चम् उच्चं क्रस्तीभवेत् तथा ॥

विपर्थासं विपर्थासं विपर्थासं कराम्यहं । २७

विचारस्याधिकारी यः स यावन्नगमिष्यति ।

तावत् किञ्चन न स्यायि तस्मै दास्यामि तं तदा ॥

त्वच्च भो नरसन्तान, भावोक्तिं वाहूर वद च, अम्मानवंशीयानधि १८
तेषाम् अवमानवाक्यानि चाधि प्रभुः सदाप्रभुरित्यमाह, त्वं ब्रूहि,

असिरेकोऽसिरेकोऽसौ इननाय विकोषितः ।

निःशैष्यसनार्थं स द्योतनाय च मार्जितः ॥

अलीकं दर्शनं यावत् त्वदर्थं क्रियते जनैः । २८

अनृतो मन्त्रपाठस्य त्वत्कृते ते विर्धीयते ॥

तावत् कालेऽन्तकाघस्य दिनं येषामुपागतं ।

५०

हतानां पापिनां तेषां करणेषु तां स योच्यति ।

५१

पुनः स्थापय तं कोषि यस्मात् खण्डित्यते तव ।

तदीयोत्पत्तिदेशेऽहं विद्यास्ये शासनं तव ॥

५२

खकोपं वर्षयिष्यामि तदानीच्च तवैर्यदि ।

फूलारच्च करिष्यामि तयि खकोधवक्षिना ॥

वृग्णाम् अभिस्खृपाणां विनाशस्यैव शिल्पिनां ।

करमध्ये तदानों त्वाम् अर्पयिष्यामि निश्चितं ॥

५३

अनलस्यैव वस्तु तं भक्तशोयं भविष्यति ।

तव रक्तच्च भूमध्ये तिरोधानं गमिष्यति ।

नानुस्मारिष्यसे त्वच्चेत्यहं वर्च्छा सदाप्रभुः ॥

22

२२ द्वाविंशोऽध्यायः ।

१ यिरुद्धालमः पापनिर्णयः २३ दण्डनिर्णयः २७ तमालिन्यपरिकरणकथन २९ भावदादियाज्ञकराजप्रजानां दोषनिर्णयस्थ ।

१ अपरं सदाप्रभो वाँकं मां प्रति प्रादुरभूत्, यथा, भौ नरसन्तान, त्वं

२ किं विचारं करिष्यसि ? तस्यारक्तपातिपुर्वा विचारं किं करिष्यसि ?

३ तर्हि तस्याः सर्वा गर्वणीयक्रियास्तां ज्ञापय । ताच्च वद, प्रभुः सदाप्र-

भुरित्यमाह,

खकालानयनाय तं समध्ये रक्तपातिनो ।

अप्तौचाय निजार्थच्च मूर्च्छीनां शिल्पिनी पुरी ॥

४ स्त्रीयपातितरक्तेन तं सज्जातापराधिनी ।

अशुचिरखच्च जातासि स्त्रीयनिमित्तमूर्च्छिभिः ॥

खदिनान्तस्वयनोतख्च वयोऽन्त उपस्थिता ।

जातिभिस्त्वासवज्ञेयाम् अहं तस्मात्रियुक्तवान् ।

विद्रूपस्यास्यदच्चैव सर्वदेशनिवासिनां ॥

५ ये देशात्मीपस्थात्मतो वा दूरवर्त्तनः ।

त्वदिदृपं करिष्यन्ति मनुष्याल्लिङ्वासिनः ।

त्वमशुच्यभिधानासि विज्ञवैश्च महाधना ॥

पश्य शोणितप्राताय स्त्रीयशक्तयनुसारिणः ।

वर्त्तन्ते तव मध्ये हीष्वायेलो नायकाः जनाः ॥

मातापित्रोरवज्ञानं त्वन्मध्ये क्रियते जनैः । १
 विदेशीयेषु दौरात्म्यं तव मध्ये विधीयते ।
 पीड्यन्तेऽनाथवालास्त्र विधवास्त्र स्त्रियस्त्रिय ॥ २
 अवज्ञेयानि मन्यन्ते पुण्यवस्तूनि मे त्वया ।
 अपविनीक्रियन्ते च मम विश्रामवासराः ॥ ३
 रक्तपाताय वर्तन्ते त्वन्मध्ये परिवादिनः ।
 पर्वतोपरि चाहारं त्वन्मध्ये कुर्वते जनाः । ४
 तव मध्ये कुकर्म्माणि मनुष्या आचरन्ति च ॥
 विमाचा सह दुष्कर्म त्वन्मध्ये क्रिय कुर्वते । ५
 त्वन्मध्ये चोपगच्छन्त्यशुचिं पुण्यवतीं स्त्रियं ॥
 मित्रपत्न्या समं कस्त्रित् दृण्यकर्म करोति च । ६
 दुष्कृतेनापरः कस्त्रिजां दृष्टयति खुषां ।
 स्त्रिपितु वीत्वजां यामीं कोऽप्याधर्षयति त्वयि ॥ ७
 रक्तपातार्घमुलोचस्त्रन्मध्ये गृह्णते जनैः । ८
 कुसीदस्यापि दृद्धेष्व ग्रहणं क्रियते त्वया ॥
 मित्रं मृष्णासि दुर्वृच्या मास्त्र विसृतवत्यसि ।
 भाषते भारतीमेतां प्रभुरेव सदाप्रभुः ॥ ९
 लाभे त्वया कृते पश्य करतार्णं करोन्यहं । १०
 पातिते च त्वया रक्ते विद्यमाने तवान्तरे ॥
 अहं यावत् त्वया सार्जे विदधामि विचारणं । ११
 तावत् किं ते खिरं चित्तं हठं वा ते करद्वयं ।
 अहं नित्यप्रभु वैच्चां साधयिष्याम्यहं तथा ॥ १२
 जातीनामेव मध्ये त्वां विकरीष्याम्यहं खयं ।
 सकलेषु च देशेषु त्वां विक्रीप्यामि धूलिवत् । १३
 तवाशौचस्त्र निःशेषं हरिष्यामि त्वदयतः ॥
 जातीनास्त्र समक्षं त्वं सज्जातास्यात्मदूषिता । १४
 अहं नित्यप्रभुस्त्रिमि तद् विज्ञायिष्यते त्वया ॥ १५
 अपरं सदाप्रभो वीक्यं मां प्रति प्रादुरभुत्, यथा, भो नरसन्तान, १६
 इख्यायेलः कुलं मम दृष्टौ धातुभस्त्र जातं। तत्साकल्यं मूषाया मध्ये १८
 तास्त्रवपुलोहसीसकं जातं ते रौप्यभस्त्रनि परिणताः। अतः प्रभुः सदा- १९
 प्रभुरित्यमाह, सर्वे यूयं धातुभस्त्रनि परिणतास्त्रात् पश्यताहं युग्मान्

१० सङ्गङ्ग्या यिहिष्केलमे मध्ये निधास्यामि । विद्रावाय फूल्कारार्थं मूषाया

मध्ये निहितं रूप्यताम्बोहसीसकवपूजां सङ्गुहमिवाहं स्वकोपेन

११ स्वरोघेण च युग्मान् सङ्गुहीयामि निधाय विलापयिष्यामि च । युग्मान्

सञ्चित्य स्वीयकोपामिना युग्मासु फूल्कारं छात्वा तस्या मध्ये विलापयि-

१२ ष्यामि च । मूषाया मध्ये यथा रूप्यं विलाप्यत तथा यूयं तस्या मध्ये

विलापयिष्यत्वे, इत्यच्च यदाहं युग्मासु स्वरोघं वर्षयिष्यामि तदाहं

यत् सदाप्रभुरस्मि तद् यूथम् अभिज्ञास्य ।

१३ पुनस्च सदाप्रभो र्वाक्यं मां प्रति प्रादुरभूत्, यथा, भो नरसन्नान्,

१४ त्वं तां वद्,

त्वं क्रोधस्य दिने भूमि द्युत्वा वृच्छा च वर्जिता ।

१५ दोहिणः सन्ति तन्मध्ये तस्या भावप्रचारकाः ॥

सिंहो गर्जनकारी च मृगं यद्दद् विदारयेत् ।

तदत् प्राणान् यसन्ते तेऽर्थं मणीच्च व्यरन्ति च ।

तन्मध्ये विधवानाच्च संख्यां संवर्धयन्ति ते ॥

१६ क्रियते याजकैक्षस्या मम प्रास्त्रस्य लङ्घनं ।

अपविचीक्रियन्ते तै र्मम पुण्यस्यलानि च ॥

तैः पविचापविचाणां प्रभेदोऽपि न मन्यते ।

न शौचाशौचयो र्मध्ये ज्ञाप्यते च विवेचनं ।

मम विश्रामवारेभ्यस्तैः खट्टिनिर्वर्च्यते ।

इत्यमभ्यन्तरे तेषाम् अपविचीकृतोऽस्म्यहं ॥

१७ लाभार्थं रक्षपातेन प्राणविष्वं सनेन च ।

तन्मध्यवर्जिनेऽथ्यक्षा दृक्षेसुत्या जनाशनैः ॥

१८ कुलेपेनीपलिम्पन्ति तांस्त्रस्या भाववादिनः ।

दृष्टालीकं छते तेषां मिथ्यानन्वान् पठन्ति च ॥

मयि निव्यप्रभौ किञ्चिद् वचनं नोक्तव्यपि ।

प्रभु निव्यप्रभुः प्राहेति वाक्यं ते वदन्ति च ॥

१९ दौरात्म्यं दस्युवृत्तिच्च कुर्वते प्राकृतप्रजाः ।

दुःखिनस्य दरिद्रांश्च मनुष्यान् पीडयन्ति ते ।

विदेशीयेषु दौरात्म्यम् अन्यायेनाचरन्ति च ॥

२० भमे नाशनिवाराय प्राकारं निर्मिसीत यः ।

क्षिदमध्ये कृते तस्या उत्तिष्ठेच्च मदयतः ।

तेषां मथुरहमन्विष्य नामवास्ताटशं नरं ॥
 निजक्रोधमहं तस्मात् तेषु वर्षितुमुद्यतः । ११
 तान् निःशेषोकरिष्यामि स्त्रीयकोपानलेन च ॥
 आचारस्य फलं तेषां प्रदास्यामि च मूर्धसु ।
 भाषते भारतीमेतां प्रभुरेव सदाप्रभुः ॥

२३ च्योविंशोऽध्यायः ।

23

१ अहलाया व्यभिचारकर्म ११ अहलीबाया व्यभिचारकर्म २१ प्रेमकारिभिरहली-
 बायाः ज्ञोऽसः ३६ उभयो भर्तुना ४५ उभयो दैण्डस्य ।

अपरं सदाप्रभो वीर्यं मां प्रति प्रादुरभूत्, यथा, भो नरसन्तान, १
 एकस्या मातुस्तनुजे द्वे स्त्रियावास्तां । ते मिसरि व्यभिचारम् अकुर्बातां २
 खतारण्यकाले व्यभिचारम् अकुर्बातां, तत्र जनास्त्रियोस्तनान् अपीडयं-
 रुयोः कौमार्यकुचांश्च समकोचन् । तथो ज्येष्ठाया नामधेयमहला ४
 (निजावासा), तत्खसुच्च नामधेयमहलीबा (मदावाससम्बलिता) ।
 अपरं ते ममाभूतां पुत्रान् पुत्रीच्च प्रासवतां । तथो नीमनीमे, श्रोमि-
 रीनहला, यिरुशालम् चाहलीबा ।

अहला मदधीना सत्यपि व्यभिचारं कृत्वा खप्रेमकारिषु नेदिष्टेष्वश्रू-
 दीयेष्वनुरक्ताभवत् । ते नीलाम्बरा देशाधिपा नायकाः सर्वे कान्त्योत्कृद्वा ५
 हृष्यारुद्धा योद्धारः । सा तेभ्यः सत्यभिचारं च्यवेदयत्, अशूरीयसन्ता-
 नानां मथे ते सर्वे उत्कृष्टाः । सा येष्वनुरक्ताभवत् तैलेषां सर्वेषां सर्व-
 देवविग्रहैच्च दूषिताभवत् । मिसरदेश आरब्धं सत्यभिचारमपि सा ८
 नायाक्षीत् यतस्तस्यास्तारण्यकाले ते जनास्ताम् उपगतवन्तस्तस्याः कौ-
 मार्यकुचौ कौचितवन्तस्तस्यां सत्यभिचारं निषिक्तवन्तच्च । ततो हेतोः ९
 सा खप्रेमकारिणाम् अर्घतो येष्वशूरीयसन्तानेषु सानुरक्ताभवत् तैषां
 करेषु मया समर्पिता । ते तस्या लज्जाम् अनादतां कृत्वा, तस्याः १०
 पुत्रान् पुत्रीच्चापानैपुस्ताच्चासिनाबधिषु; ततः सा रुदीर्णा वाच्याभवत्,
 इत्यं तस्या विचारनिर्णयोऽकारि ।

तस्या भगिन्यहलीबा तद् दृष्टा तस्याः कामजन्मानुरागतेऽप्यधिकम् ११
 अनुरागं सखसु व्यभिचारादप्यधिकव्यभिचारच्च कृत्वाधिकम्भवाभूत् ।
 साशूरीयसन्तानेष्वनुरक्ताभवत् । ते देशाधिपा नायका नेदिष्टा अनु- १२

१३ पमयरिच्छदान्विता हयारुद्योद्भासः सर्वे कान्त्योत्कृष्टाः । ततः सा
 १४ दूषिताभूत् तयोरुभयोरेका गतिरिति मयादप्ति । पुनस्च सा स्वयम्भि-
 १५ चारम् अवर्धयत् । सा कुञ्जे लिखितान् पुरुषान् अर्थतः कठिबन्धनै
 र्बद्धकटीनां लम्बमानै रञ्जितशिरस्त्रै र्बद्धमस्तकानां कल्पीयनराणां
 सिन्दूरेण लिखिताः प्रतिमूर्तीरुदर्शन्त्, तेषां सर्वेषां रथिनामिवाकृतिः,
 कल्पीयदेशे येषां जन्मभूमिस्तादृशानां बाबिलीयसन्तानानामिव रूप-
 १६ आसीत् । सा च तस्मात् खद्यिष्ठपथारुदर्शनात् तेवनुरक्ता भूत्वा
 १० कल्पीयदेशे तेषां सन्निधिं द्रूतान् प्राह्विष्योत् । ततस्ते बाबिलीयसन्तानाः
 कामजन्यशयनार्थं तस्याः समीपं प्रविश्य स्वयम्भिचारेण ताम्
 १८ अदूषयन्, तैस्तु दूषितायास्तस्यास्तेषु बीमत्सो जातः । इत्यं तया स्वय-
 भिचारे प्रकाशिते स्वलज्जायाम् अनावतीकृतायाच्च यथा तस्या भगिन्यां
 १९ तथा तस्यामपि मम बीमत्सो जातः । पुनस्च सा स्वयम्भिचारं वर्धयन्ती
 २० मिसरदेशे अभिचारेण यापितं स्वतारुण्यकालम् अस्मारीत्, येषाच्च
 गर्वभाण्यमिव मांसम् अश्वानामिव रेतःपातस्यास्ति तेषु तत्रयेषु जारे-
 वनुरक्ताभूत् ।
 २१ इत्यं तव तारुण्यस्तनयो हेतुना यदा मिश्रीयजनैस्तव कुचौ सम-
 २२ कुचेतां तस्य स्वीयतारुण्यकालस्य कुकर्म्म त्वं लक्षितवती । अतो हेतो
 भी अहलीबे, तव येषु प्रेमकारिषु तव बीमत्सो जातस्तानहं तत्प्राति-
 २३ कूत्येन जागरूयित्वा चतुर्दिग्भूत्वद्विरुद्धम् आनेव्यामि । बाबिलोय-
 सन्ताना अधिष्ठयः श्रीलाः कुलीनाः सर्वे कल्पीयास्तेषां सङ्किनो-
 उश्वरीयसन्तानाच्च आगमिष्यन्ति, ते सर्वे कान्त्योत्कृष्टां देशाधिपा ना-
 २४ यका रथिनः प्रसिद्धाः सर्वे च हयारुद्धाः । आयुधरथचक्रै जाति-
 समाजेन च ते त्वदिरुद्धम् आयास्यन्ति फलकचर्मणिरखाणि लद्विरुद्धं
 परितो रचयिष्यन्ति च, ततोऽहं तेषु विचारं समर्पयिष्यामि ते च
 २५ स्वशासनानुरूपेण तव विचारं विधास्यन्ति । अहम्च त्वयि निजेष्यां
 प्रयोक्त्ये ततस्ते लां प्रति कोपाचारं करिष्यन्ति तव नासिकां कर्णदद्यच्च
 क्षेत्यन्ति तव शेषस्थासिना प्रतिष्यति । ते तव पुन्नान् पुत्रोत्पापनेष्यन्ति
 २६ तव शेषस्त्र वक्षिना भक्षयिष्यते । ते लां विवस्त्रां करिष्यन्ति तव शोभा-
 २० र्थकाभरणानि हरिष्यन्ति च । इत्यमहं तव कुकर्म्म मिसरदेश आ-
 रब्बं अभिचारच्च तत्तो निवर्त्तयिष्यामि त्वं तान् जनान् उद्दिश्य पुन-
 २८ द्वृष्टिपातं न करिष्यसि मिच्छीयमसांच्च पुन न स्मरिष्यसि । यतः प्रभुः

सदाप्रभुरित्यमाह, पश्य त्वं यान् गर्हसे येषु च तव बीमत्सो जातस्तेषां
करेषु मया समर्पयिष्यसे । ते च त्वां प्रति घृणामाचरिष्यन्ति तवोपाः १६
जीतं थनं हरिष्यन्ति त्वाच्च विवस्त्रां नग्राच्च विहास्यन्ति तेन तव
ब्यभिचारस्य लज्जा तव कुकर्म्म तव वेश्यावृत्तिस्य साकल्यम् अनाहतं
भविष्यति । त्वं परजातीयान् अनुगच्छन्ती अभिचारम् अकरोत्तेषां १०
विग्रहैरात्मदूषिताभवत्त, तस्मादेव कारणात् त्वां प्रति सर्वमेवत् कारि-
ष्यते । त्वं निजस्त्रसुः पथा गच्छसि तस्मादहं तस्याः पानपाचं तव हत्ते ११
दास्यामि । प्रभुः सदाप्रभुरित्यमाह, त्वं निजस्त्रसु गर्भमीरे विश्वाले च १२
पानपाचे पास्यसि । तत् तवोपह्रासविद्रूपजनकं भविष्यति, तत् पानी-
यथारणाय विश्वालं । त्वं मत्ततया आन्त्या च पूरविष्यसे तव स्त्रसुः १३
श्रोमिरोणस्त् पाचं विस्मयविनाशयोः पाचं । त्वं तस्मिन् पास्यसि १४
चूषिष्यसि च तदीयखण्डानि चर्वयिष्यसि खकुचौ विदारयिष्यसि च,
यतोऽहमिदमुक्तवानिति प्रभुः सदाप्रभुराह । अतो हत्तेः प्रभुः सदाप्रभु- १५
राह, त्वं मां विस्त्रतवती एष्टतः क्षतवती च, तस्मात् त्वमपि खकुकर्मणाः
खयभिचारस्य च दण्डं भुड़स्त्र ।

पुनर्ष सदाप्रभु मां जगाद्, भो नरसन्तान, त्वम् अहलाया अहली- १६
बायाच्च विचारं किं करिष्यसि ? तर्हि तयोर्गर्हणीयक्रियास्ते ज्ञापय ।
यतस्ते अभिचारं क्षतवत्यौ तयोः करेषु श्रोणितं विद्यते ते खदेवविग्रहैः १७
सह अभिचारं क्षतवत्यौ मदर्थच्च यान् सन्तानान् प्रासाविष्टां तान्
भव्यवत् तेषां क्षते वक्षिसात् क्षतवत्यौ । पुनरेतदपि मत्तातिकूल्येन क्षत- १८
वत्यौ ते तस्मिन् काले मम पुण्यस्थानम् अमेधम् अकार्यां मम विश्राम-
वारान् अपविचारान् अकार्यां । यस्मिन् दिने ते स्त्रीयविग्रहाणां क्षते १९
खसन्तानान् अहतां तस्मिन् दिने भम पुण्यस्थानम् अपवित्रीकर्तुं प्रावि-
क्षतां पश्य मम गृहस्य मध्य ईदृशं कर्म ते क्षतवत्यौ । अपिच ते दूरादा- २०
गतानां नराणां समीपं दूतान् प्राहिष्मुतां । दूतेषु प्रहिषेषु च यदा
तेषाम् आगमनम् अबुध्यथात्तदा त्वं तेषामपेक्षया खानं नेत्रयोरञ्जन-
लेपनं भूषापरिधानच्चाकुरुथाः, शुभ्रश्यायायामुपविश्य तदये भोजनमस्तम् २१
अरचयस्तत्र च मम धूपं तैलच्चास्यापयः । तत्र निच्छिन्तजनसमूहस्य २२
शब्दोऽभवत्, जननिवहस्य नराणां समीपं प्रान्तरात् सुरापा आनी-
यन्तः, ते च तयोर्वैश्ययोः हस्तेषु कङ्गणानि शिरसोः श्रोमार्थकमुकुटे च
न्यदधुः । ततस्त्रां अभिचारेण श्रीर्णां स्त्रियमधि मयोक्तम् इदानीमपि २३

- ४४ साक्षाद् वेश्यावत्तिरियं व्यभिचारं करोति । अपरं जनो यद्दद् वेश्या-
याः स्त्रियः समीपं प्रविशति तद्वत् तस्याः समीपं प्राविशत् तद्वदेव च
ते तयोः कुकर्मपरायणयोरहलाहलीबयोः समीपं प्राविशन् ।
- ४५ परन्तु व्यभिचारिणीनां विचारेण इक्षपातिनीनां विचारेण च
धार्मिका नरा एव तयो विचारं करिष्यन्ति, यतस्ते व्यभिचारिण्यौ
- ४६ तयो हृत्सेषु रक्तं विद्यते च । यतः प्रभुः सदाप्रभुरित्यमाह, अहं तयो
र्विरुद्धं समाजम् आनेष्यानि ते च विक्षेपास्पदे लोमे च करिष्यामि ।
- ४७ तस्य समाजस्य जनाच्च प्रस्तराद्यातेन ते मारविष्यन्ति निजासिभिच्च ते
आखेखिष्यन्ति, तयोः पुच्छान् पुच्छीच्च मारविष्यन्ति तयो गृह्णाणि वक्ति-
- ४८ सात् करिष्यन्ति च । अहच्च देशात् कुकर्म निवर्त्यिष्यामि, सर्वा-
योषितच्च शिक्षां गृहीत्वा युश्मत्कुकर्मानुरूपमाचारं न करिष्यन्ति ।
- ४९ जना युश्मत्कुकर्मणो दण्डं युश्माभ्यां दास्यन्ति, युश्मच्च स्विग्रहाणां पा-
पानि भोक्ष्येद्ये, अहच्च यत् प्रभुः सदाप्रभुरस्मि तत् ज्ञास्यथः ।

24

४४ चतुर्विंशोऽध्यायः ।

१ पाकस्थात्या दृष्टान्तकथनं ६ यिहिष्वालसो विनाशक्षयं तस्य तात्पर्यं १५ यिहिष्वे-
स्तस्य जायाया भरणं १६ लोकानां दुःखलयं तजात्पर्यच्च ।

- १ अपरं नवमवत्सरस्य दशममासस्य दशमदिने सदाप्रभो वाक्यं मां
२ प्रति प्रादुरभूत्, यथा, भो नरसन्तान, त्वं सार्थम् अद्यतनस्यार्थत एत-
स्यैव दिनस्य नाम लिख, एतस्मिन्नेव दिने बाबिलीयसाजो यिहिष्वालमि
३ हस्तार्पणम् अकार्येत् । त्वचैतद् विद्वाहिकुलमुद्दिश्य दृष्टान्तं प्रयुक्त्य
आहर, जनांस्य वद, प्रभुः सदाप्रभुरित्यमाह, स्याद्भीं संस्थापय सं-
४ स्थाप्य तन्मध्ये जलं देहि च । तदीयमांसखण्डान् अर्धात् ऊरुखान्वादीन्
५ उत्तमान् खण्डान् सर्वान् सङ्गृहाण ताष्ठोल्कृष्टैरस्थिभिः पूरव । मेषब्र-
जस्योत्कृष्टतर्म मेषं गृह्णाण तस्या अधःस्थाद् अस्त्रां कृते काष्ठचितिमेकां
निधेहि, तत् सर्वच्च व्यायतां तन्मध्यवर्तीन्यस्थीन्यपि पञ्चनां ।
- ६ ततो हृतेः प्रभुः सदाप्रभुरित्यमाह,
हा पुरी रक्षपूर्णा त्वं स्थाली समलग्भिणो ।

यतस्तस्या मलं नैव तस्या मध्याद् विनिर्गतं ॥

तान् खण्डान् एकमेकच्च छत्वाद्वरत सर्वशः ।

मुटिकापातनं यस्मात् तामुहिष्य न साधितं ॥
 तस्या मध्ये यतो हेतोत्स्तस्या रक्तम् अविष्यत । ७
 आसीत् शुष्कस्य शैलस्य एष्टे तत् स्थापितं तथा ।
 तच्छायेत यथा धूल्या न निषिक्तं तथा भुवि ॥
 अत उत्पाद्यतां क्रोधः प्रतिकारच्च साधतां ॥ ८
 शुष्कशैलस्य एष्टेऽहं तस्याः सेत्यामि शोणितं ।
 न च प्रच्छादनं तस्य कर्तुं केनापि शृच्यते ॥
 अतो वाक्यमिदं ब्रूते प्रभुरेव सदाप्रभुः । ९
 ह्या पुरो रक्तपूर्ण त्वं सन्तापस्ते भविष्यति ।
 काष्ठराशि र्मयाप्येकः समाचायिष्यते महान् ॥
 बज्जकाषानिः सञ्चित्व सम्यक् प्रज्वलयानलं । १०
 मांसं पाचय साद्यन्तं सिङ्गाद्रं गलितं कुरु ।
 भस्त्ररूपाणि तन्मध्ये जायन्तां कोकसान्यपि ॥
 तपाङ्गारोपरि स्थालीं शून्यामेव निधेहि च । ११
 तेन तस्याः सुतपायस्तामं भस्त्रं भविष्यति ॥
 तस्या मध्ये निजाशौचं द्रवभावच्च यास्यति ।
 सकलच्च मलं तस्या निःशेषत्वम् अवाप्यति ॥
 अर्थकारि तयायासस्तस्या यत् प्रचुरं मलं । १२
 तन्मध्यात् तत्र निर्यातं तन्मलं वक्षिसाद् भवेत् ॥
 तवाशौचे कुकर्म्मास्ति त्वां शुचीकृतवानहं । १३
 त्वन्तु नैव शूचीभूता तस्माद् यावदहं त्वयि ॥
 न रोषं शमयिष्यामि तावदेव कदाचन ।
 निजाशौचात् पुनर्बारं शुचिस्वं न भविष्यसि ॥
 अहं तिव्यप्रभु वैच्छ तच्च यास्यति सिङ्गतां । १४
 अच्च तत् साधयिष्यामि न भविष्याम्युपेक्षकः ।
 नार्दनेत्रो भविष्यामि नानुतस्येत्र वा पुन ॥
 तव यादृश चाचारो यादृशाच्च क्रियात्तव ।
 तादृशस्त्रिचारस्य निर्णयः सम्भविष्यति ।
 भावते भारतीमेतां प्रभुरेव सदाप्रभुः ॥

अनन्तरं सदाप्रभो वैक्यं मां प्रति प्रादुरभूत्, यथा, भा नरसन्तान १५
 पश्याहम् आवातेन तव नेत्रयोः प्रीतिभाजनं तत्त्वे हरिष्यामि, त्वन्तु १६

१० मा शोच मा रुदिहि मा वास्रूणि प्रातय । समैनं निष्टुन गतप्राणायां
विलापं मा कुरुष्व शिरसि शिरोभूषां बधान चरणहये पादुके च
११ धत्सु खप्तश्च वस्त्रेण माच्छादय जनप्रेषितपूपांश्च मा भक्षय । ततोऽहं
प्रातःकाले जनान् चालापिष्ठं, सन्ध्यायान्तु सम भार्या ममार, युनः प्रातः-
काले सत्यहं यथादिष्टस्तथैवाकार्षं ।

१२ अपरं जना माम् अवादिषु, सर्वमेतद् अस्तदर्थं ताटशं किं यत्
१० त्वमेतत् करोषि? तत् किमस्मान् न ज्ञापयिष्यसि? ततोऽहं तान्
११ अवादिषं सदाप्रभो वौक्यं मां प्रति प्रादुरभूत्, यथा, त्वमिसायेलः कुलं
वद, प्रभुः सदाप्रभुरित्यमाह, पश्यत मम यत् पुण्यस्यान् युद्धाकं बल-
दायिनी श्री युद्धमेत्राणां प्रीतिभाजनं युद्धत्वाणानाज्ञाकाङ्क्षितं पात्रं
तदहम् अपवित्रं करिष्यामि, युद्धाभिस्त्वक्ता युद्धाकं पुत्रा पुत्र्यस्यासिना
१२ पतिष्यन्ति । अहस्त यथा कृतवान् यूद्धमपि तथा करिष्यथ, खप्तश्चूणि
१३ वै स्तैर्नाच्छादयिष्यथ जनप्रेषितपूपान् न भक्षयिष्यथ, शिरःसु शिरोभूषां
चरणेषु च पादुका आस्यधे शोकं रोदनं वा न करिष्यधे, परन्तु
१४ निजापराधैः क्षेत्रधे मिथो दीर्घं निष्पसिष्यथ च । इत्यं यिहिष्केलो
युद्धादर्थम् अद्भुतलक्षणं भवति । स यथा कृतवान् यूद्धं सर्वथा तथैव
करिष्यथ । एतद् यदा सेत्यति तदा हं यत् प्रभुः सदाप्रभुरस्मि तद्
१५ यूद्धमभिज्ञास्यथ । भो नरसन्तान, पश्य यस्मिन् दिनेऽहं तेषां बलं तेषां
श्रोभाप्रदमामोदं तेषां दृष्टेः प्रीतिभाजनं तेषां प्राणानाम् आकाङ्क्षितं
१६ पात्रं तेषां पुत्रान् पुत्रोऽस्ति तेषोऽप्यहरिष्यामि, तस्मिन् दिने कर्त्त्वित्
पलायितो जनस्त्वत्समीपमागत्य तव कर्णगोचरे तत् आवयिष्यति ।
१७ तस्मिन् दिने तस्य पलायितजनस्य समक्षं तव वक्त्रम् उद्भाटितं भवि-
ष्यति, त्वच्च भाषिष्यसे पुन रूपो न भविष्यसि, त्वच्च तेषां कृतेऽद्भुतलक्षणं
भविष्यसि, तेनाहं यत् सदाप्रभुरस्मि तत् ते ज्ञायिष्यते ।

25

२५ पञ्चविंशोऽध्यायः ।

१ यिहिष्केलोकानां हिंसनाद् अभोनीयानां दण्डस्य भाविवाक्यं च मोयावस्य दण्डः
१२ इदोमो दण्डः १५ पिलेष्टोयानां दण्डस्य ।

१ अपरं सदाप्रभो वौक्यं मां प्रति प्रादुरभूत्, यथा, भो नरसन्तान,

त्वम् अमोनसक्तानेषु स्थिरदृष्टिं कृत्वा तेषां विरुद्धं भावेऽक्तिं आह्र । २
त्वं तान् अमोनसक्तानान् वद, यूर्यं प्रभोः सदाप्रभो वैकर्यं पृथगुत । ३
प्रभुः सदाप्रभुरित्यमाह,

अपविचीकृतं दृष्टा मम युणेश्वरं प्रति ।

प्राप्तनाशाच्च सन्दृशेषायेलीयभुवं प्रति ।

दास्यावस्थागतान् दृष्टा यिहृदीयकुलं प्रति ।

साद्यु साधिति दुर्ब्बाकं त्वया यस्मादुदीरितं ॥

तस्मात् पूर्वीयजातिभ्योऽहं त्वां दास्यामि दायवत् । ४

त्वन्मध्ये खनिवेशाच्च रचयिष्यन्ति ते जनाः ॥

खकीयवस्त्रवेशानि स्यापयिष्यन्ति ते त्वयि ।

ते त्वत्पालाच्चिष्यन्ति ते पास्यन्ति पदस्तव ॥

उद्युशालां करिष्यामि तदा रब्बां पुरीमहं । ५

अमोनीयप्रदेशाच्च मेषाणां प्रयनस्यलं ।

अभिज्ञास्यथ यूर्यच्च तदानीं मां सदाप्रभुं ॥

यतो हेतोरिदं ब्रूते प्रभुरेव सदाप्रभुः ।

इखायेलभूमिमुदिश्य तलवालः पदध्वनिः ।

अवज्ञानाच्च सम्पूर्णात् प्राणैर्हृषेः कृतस्वया ॥

पश्य तस्मान्निं हस्तं प्रसार्य त्वद्विरोधतः । ६

जातिभ्यः सकलाभ्योऽहं त्वां प्रदास्यामि लोमूवत् ॥

जातिश्चेष्याच्च मध्यात् त्वां संविधास्यामि कर्त्तिं ।

तामुच्छेत्यामि देशेभ्यः करिष्यामि च सादितं ।

मां सदाप्रभुमेतेन त्वचाभिज्ञास्यसि खयं ॥

प्रभु नित्यप्रभु ब्रूते यादृश्यः सर्वजातयः ।

पश्य तादृशमेवाभूत् यिहृदा अप्यदः कुलं ।

इत्यं मोयावसेयीरावुक्तवन्तावुभौ यतः ॥

ततोऽहं पश्य मोयावः खन्यमुद्वाक्य ततपुरीः ।

आदेशान्तात् पुरीक्षस्य वैत् यिष्ठोमोतनामिकां ।

भूभूषां वालभियोनच्च किरियाघयिमामपि ।

दासीक्रय विधास्यामि मार्गं पूर्वीयदेशिनां ।

यद्यामोनच्च दास्यामि मोयावं दायवत् तथा । १०

अमोन् जात्यावलीमध्ये नैव स्मारिष्यते पुनः ॥

- ११ मोयावच करिष्याम्यहं विचारं यथोचितं ।
मां सदाप्रभुमेतेन तावभिज्ञास्यतः स्वयं ॥
- १२ पुनरेतद् वचो ब्रूते प्रभुरेव सदाप्रभुः ।
वैरनिर्ण्यातनेनेदोम् यिङ्गदाकुलमाचरत् ।
वैरनिर्ण्यातनात् तेषु दण्डार्घञ्चाभवद् यतः ॥
- १३ ततो हेतोरिदं ब्रूते प्रभुरेव सदाप्रभुः ।
इदोमः प्रातिकूल्येनाहं प्रसार्य निर्जं करं ।
समुच्छेत्यामि तन्मध्यान्मनुष्यान् पशुभिः सह ॥
अंसितं तं विद्यास्यामि देशम् आतैमनादहं ।
दिदानेऽपि पतिष्ठन्ति तज्जना असिना हताः ॥
- १४ यद् इदोमि च कर्तव्यं वैरनिर्ण्यातनं सम ।
इखायेलः प्रजाया मे हस्ते तन्निहितं सया ॥
याटश्च सम क्रोधो मम कोपच्च याटशः ।
इदोमं प्रति कार्यं ते साधयिष्यन्ति ताटशं ॥
तेन ज्ञायिष्यते तैस्च वैरनिर्ण्यातनं सम ।
भाषते भारतीमेतां प्रभुरेव सदाप्रभुः ॥
- १५ पुनरेतद् वचो ब्रूते प्रभुरेव सदाप्रभुः ।
वैरनिर्ण्यातनात् कर्म पिलेष्टीयजनैः क्वातं ॥
चिरशात्रवभावाच निःशेषं कर्तुमिच्छुभिः ।
तैः सम्पूर्णादवज्ञानाद् वैरनिर्ण्यातनं क्वातं ॥
ततो हेतोरिदं वाक्यं प्रभुराहं सदाप्रभुः ।
पश्य विस्तारयिष्यामि पिलेष्टीयेषु मत्करं ॥
क्रिरेष्टीयजनानाच्च विद्यास्यामि निकर्त्तनं ।
शेषं सामुद्रवङ्गस्य करिष्यामि च नाश्चितं ॥
- १६ भर्त्वनैः कोपजतैस्च महतीः साधयन् क्रियाः ।
तेषां मध्ये करिष्यामि वैरनिर्ण्यातनं स्वयं ॥
इत्यं सिङ्गीकृते तेषु वैरनिर्ण्यातने सम ।
यत् सदाप्रभुरेवाहम् एतज्ज्ञास्यन्ति ते जनाः ॥

26

२६ पड़विंशोऽध्यायः ।

१ सोरस्य दण्डः ० तद्विरुद्धं निवृखद्वनित्सरराजस्य रणयाचा १५ तत्पतनादू अन्य-
देशिनां विक्रयशेषकौ च ।

च्यगरम् एकादशवर्षे मासस्य प्रथमदिने सदाप्रभो वाक्यं मां प्रति १
प्रादुरभूत्, यथा, भो नहसन्तान, सोरसुरी यिहिष्कालमभिधि वदति, २
साधु, जातीनां कपाटद्वयं भयं, तासाम् चागमो भयि वर्त्तिः, तस्याम्
उच्चिन्नायाम् अहं पूर्णा भविष्यामि । यतो हेतोः प्रभुः सदाप्रभुरित्यमाह, ३
पश्य त्वामेव भो सोराध्याकमिष्याम्यहं स्वयं ।

समुद्रेण निजोर्मीणाम् उत्क्षेपः क्रियते यथा ।

बङ्गजाती र्विरुद्धं ते समुत्क्षेप्याम्यहं तथा ॥

तैर्मनुष्यैश्च सोरस्य प्राचीरं ध्वंसयिष्यते ।

तैश्च नियातयिष्यन्ते तदीयोच्चगृहाण्यपि ॥

तस्याः पुर्याच्च या धूलिः साप्यामार्जिष्यते मया ।

शुष्कं पाषाणमेवाहं करिष्यामि च तां पुरोः ॥

जालविस्तारणस्यानं साक्षिमध्ये भविष्यति ।

यतोऽहं तद् ब्रवीमीति प्रभुराह सदाप्रभुः ।

सा पुरी सर्वजातीनां लोममेव भविष्यति ॥

क्षेत्रस्थास्तदुहित्यस्य पतिष्यन्त्यसिना हताः ।

यत् सदाप्रभुरेवाहं तच्च ज्ञास्यन्ति ते जनाः ॥

यतो हेतोरिदं वाक्यं प्रभुराह सदाप्रभुः ।

पश्यानीयोत्तराशातो निवृखन्नित्सराभिधं ।

बाबिलीयमहीपालं राजराजं हयैर्वैतं ।

रथैराश्विकसैन्यैश्च पदातीनाच्च भूरिणा ।

समाजेन इतं सोरेऽहं करिष्याम्युपस्थितं ॥

क्षेत्रस्थास्तदुहित्रीः स क्षयाणेन हनिष्यति ।

तद्विरुद्धच्च युद्धार्थम् उच्चं निर्मास्यते गृहं ॥

तद्विरुद्धच्च सेतुं स समाचेष्यति मरणयं ।

तद्विरुद्धच्च चर्माणि परितः स्थापयिष्यति ॥

दुर्गमेदि सवन्त्वच्च तत्पाचीरे प्रयोक्ष्यते ।

तर्दीयोच्चृतगेहानि स्वासिभिश्च प्रभड्यति ॥

- १० भगदुर्गप्रवशीव स तद्वारैः प्रवेद्यति ।
बाङ्गल्याच्च तदश्वानां खूलिस्वां क्रादयिष्यति ।
सादिचक्ररथोहोषात् प्राचीरं ते चलिष्यति ॥
- ११ स निजाश्वरुरैः सर्वांखन्मार्गान् मर्दयिष्यति ।
तावकीनप्रजाश्वापि कृपाशेन हनिष्यति ।
तद्वलज्ञापकाः स्तम्भा निपतिशन्ति भूतले ॥
- १२ ते लुणिष्ठर्णन्ति विच्च ते मोषिष्ठर्णन्ति च ते वसु ।
प्राचीरं तव भेत्यन्ति रम्यान् भड्यन्ति चालयान् ।
तच्छिलाकाष्ठधूलीच्च निच्चीप्यन्ति पर्योनिधौ ॥
- १३ निवृत्तस्तव गीतानां शब्दः कारिष्यते मया ।
वीणानां तव बाद्यञ्च नैव आविष्यते पुनः ॥
- १४ शुष्कां पाधाणमेवाहं त्वां करिष्यामि च खयं ।
त्वं भविष्यसि च स्यानं जालविस्तारणार्थकं ।
न पुनस्तव निर्माणं सम्भविष्यति कर्हिचित् ॥
यस्मान्निव्यपभु र्योऽहं सोऽहमेवेदमुक्तवान् ।
भाषते भारतीमेतां प्रभुरेव सदाप्रभुः ॥
- १५ सोरमुद्दिश्य वक्षीत्यं प्रभुरेव सदाप्रभुः ।
त्वन्निपातस्य शब्देन विज्ञानां निष्टनेन च ।
त्वन्मध्ये हन्त्यमानानां नराणां हननेन च ।
दीपानामपि सर्वेषां कम्यः किं न भविष्यति ॥
- १६ समुद्रस्याधिपाः सर्वे स्वासनेभ्योऽवरह्य च ।
स्वप्रावारान् परित्यज्य चित्रवेशान् विमुच्य च ॥
सन्तासान् परिधास्यन्त उपवेद्यन्ति भूतले ।
अनुक्ताणां चसिष्यन्ति स्तम्भं यास्यन्ति च त्वयि ॥
- १७ कृत्वा विलापगानच्च बह्यन्तीदं वचस्ययि ।
कथं नाश्वमवासा त्वं सागरोत्पत्तिवासिनि ॥
कीर्त्तितासीः पुरी सिन्धौ प्रबला यौरिकैः सह ।
चर्पितं यैः स्वभीमत्वं तव सर्वनिवासिषु ॥
- १८ अस्यन्ति त्वधुना दीपाः पतनस्य दिने तव ।
विझलाः सन्ति चाभिष्ठा दीपाः शेषगतौ तव ॥
- १९ यतो हेतोरिदं ब्रूते प्रभुरेव सदाप्रभुः ।

पुरीं त्वामहसुच्छिङ्गां वासिहीनाः पुरीरिव ।
यस्मिन् काले करिष्यामि त्वयुत्क्रमे मयार्णवे ।
यदा त्वं सलिलानाच्च राशिनाच्छादयिष्यसे ॥
तदा गर्जेऽवरुद्धैः प्राकालीनजनैः सह । १०
तवावस्थितयेऽहं त्वां करिष्याम्यवरोहिणीं ॥
सङ्गे गर्जेऽवरुद्धानां चिरोच्छिङ्गस्यलेषु च ।
त्वामधोभुवनस्यैव करिष्यामि निवासिनीं ॥
यतस्त्वं वसतिस्थानं पुन नैव भविष्यसि ।
किन्वहं जीवतां देशे विधास्यामि प्रभोदयं ।
भयदां त्वां करिष्यामि त्वं निःसत्त्वा भविष्यसि । ११
चन्द्रिष्ठानन्तकालेऽपि नाविक्कारिष्यसे पुनः ।
भाषते भारतीमेतां प्रभुरेव सदाप्रभुः ॥

27

२७ सप्तविंशोऽध्यायः ।

१ सोरसौचर्यं २६ नस्य महापतननच्च ।

अपरं सदाप्रभो वीक्षं मां प्रति प्रादुरभूत्, यथा, भो नरसन्नान्, १
त्वं सोरमधि विलापगानं प्रणय । त्वं सोरं वद,
हा हा महासमुद्रस्य प्रवेशेषु निवासिनि ।
बङ्गद्वीपेषु जातीनां व्यवसायविधायिनि ।
भाषते भारतीमेतां प्रभुरेव सदाप्रभुः ।
भो सोर त्वं ब्रवीषीदम् अहं परमसुन्दरी ॥ २
तव भूमिः समुद्रस्य मध्यस्थाने हि विद्यते ।
निर्मातारस्त्वाकार्पुः सौन्दर्यं परमं तव ॥
सिनीरात् सरलान् नीत्वा कृतास्तैः फलकास्त्व ।
एरसम्भ लिबानोनाज्ञीत्वा त्वत्पूपकः कृतः ॥ ३
बाशनोऽस्त्रोनकाष्ठैऽच कृताः द्वेषणयस्त्व ।
किञ्चीयद्वीपजाते च देवदारुणि संस्थितैः ।
दन्तिदन्तैरकार्ष्युस्ते पोतवाहासनं तव ॥ ४
पताकावत् प्रयोगार्थं वायुवस्त्रच्च यत् तव ।
तदानीतं मिसर्देशात् कार्पोसं शिल्पिनाङ्कितं । ५

इलीशादीपजं वस्त्रं नोखं धूमच्च ते क्वदः ॥
 अभवन् पोतवाहास्ते सीदोनार्वदवासिनः ।
 विदांसस्तव हे सोर कर्णधारास्तवान्तरे ॥
 गिबल्देशस्य ये वृद्धा मनुष्या ये च कोविदाः ।
 त्वन्मध्ये ते प्रयविद्यन्त त्वच्छ्रद्धप्रतिकारिणः ॥
 सर्वाः सामुद्रनावस्त्र सहिताः स्वनियामकैः ।
 भाषुविनिमयार्थन्य उपातिष्ठस्तवान्तरे ॥
 १० पारस्खलूदपूटीया योद्धारस्त्रद्वले स्थिताः ।
 ते स्वचर्मशिरस्त्राणां कुर्वन्त्युद्धन्यन् त्वयि ।
 यत् तद्वादरणीयत्वं तत्त्वैः साधितं जनैः ॥
 ११ अर्वदीयजनादीनि सैनिकानि बलानि ते ।
 अविद्यन्त चतुर्दिक्षु प्राचीरे संस्थितानि हि ॥
 युद्धवीरा अविद्यन्त त्वदीयोच्चर्ष्टहेषु च ।
 तत्प्राचीरे चतुर्दिक्ष्ववध्न् स्वफलकानि त ।
 ते जनैरेव सम्प्रभा त्वसौन्दर्यस्य पूर्णता ॥
 १२ सर्वद्रव्यस्य बाङ्गल्यात् तर्शीशासीत् बणिक् तव ।
 रुप्यायस्त्रपुसीसैच्च ते त्वत्प्रग्रामणोधयन् ॥
 १३ यवन् तूबल् च मेशक् चेमेऽभवन् बणिजस्तव ।
 ते दासैस्त्रामपाचैस्त्राकुर्वन् विनिमयं त्वयि ॥
 १४ जनास्तोगर्मवंशीया हययुद्धाश्ववेसरान् ।
 व्यानीय तव पण्णानां शोधनं तैरकुर्वत ॥
 १५ दिदानस्यापि सन्ताना अभवन् बणिजस्तव ।
 तत्प्रक्षेच च बङ्गदीया अभवन् व्यवसायिनः ।
 १६ मूल्यार्थं दन्तिदन्तास्ते तिन्दुकच्छार्पयस्तवयि ॥
 तव निर्मितवस्त्रूनां बाङ्गल्याद् यवसायिनः ।
 अरामीयजनास्तुभ्यं पद्मरागान् पटानि च ।
 घृष्णवर्णानि चित्राणि कार्पासानि च विदुमान् ।
 पीतरत्नानि चानीय तव पण्णमणोधयन् ॥
 १७ त्वद्वणिग् यिङ्गदावंश इस्त्रायेल्देश एव च ।
 ते मिन्नीतीयगोधूमान् पक्षान्नं मधु तैलकां ।
 औषधीयच्च निर्यासं निमयार्थमुपानयन् ॥

सर्वविज्ञस्य बाङ्गल्यात् त्वद्ब्रह्माणां सच्चयात् ।	१८
दम्भेशक् त्वद्ब्रह्मिग् भूत्वा हिष्केनो गोक्षनीरसं ।	
मेषज्ञोम सुशुभच्च तव मध्यमुपानयत् ॥	
जना वदान् यवानीयाः पश्यानां तव मूल्यवत् ।	१९
उष्णलात् संखृतं ज्ञोहं तव मध्यमुपानयन् ।	
काप्त्रा गम्भात्वच्चासंस्वद्वागुणिमये सृताः ॥	
रथास्तरणवस्त्राणां बण्णासीद् दिदांस्त्व ॥	२०
चारब्केदारराजां त्वत्पद्मा बण्णजोऽभवत् ।	११
मेषवत्सैडकाजानां तैर्यापादोऽभवत् तव ॥	
शिवाया रथमाधाच्च बण्णजो बण्णजस्त्व ।	१२
उत्कृष्टान् सर्वगम्भांस्ते महार्धान् सकलान् मणीन् ।	
सुवर्णाच्च समानीय तव पश्यान्यप्तोधयन् ॥	
हारणं कान्निरेदं च शिवाया बण्णजो जनाः ।	१३
क्षशूरः किल्यदच्चाप्यासंस्त्व व्यवसायिनः ॥	
पूर्णभूषणवासांसि प्रावारान् नीत्वर्णकान् ।	१४
चित्रितान् सूचिकार्येण दिथ्यसूचधनानि च ।	
एरक्षाशीयभाण्डेषु परिबद्धानि रञ्जुभिः ।	
नीत्वा त्वद्विक्रयस्यानं तेऽभवत् बण्णजस्त्व ॥	
तप्तीशीयमहानावो भाण्डविनिमये तव ।	१५
चासन् सार्थकरूपात्ते त्वं पूर्णा चाभवत्ततः ।	
मध्यस्याने समुद्राणां भैश्चर्यं तवाभवत् ॥	
विश्वालानाम् चपां मध्यं नीता त्वं स्त्रियामकैः ।	१६
अव्यीनां हृदये तु त्वं भया पूर्वीयवायुना ॥	
तद्विच्छं तव पश्यानि भाण्डविनिमयस्त्व ।	१७
नाविकाः कर्णधाराच्च त्वच्छ्रुप्रतिकारिणः ।	
त्वद्वाण्डप्रतिदातारः सर्वे त्वमध्यवर्त्तिनः ।	
योद्धारस्त्व छत्वस्त्व त्वमध्येऽवस्थितो जनः ।	
अव्यीनां हृदये पेतुः पतनस्य दिने तव ॥	
अतस्त्वल्कर्णधाराणां क्रन्दनस्योच्चशब्दतः ।	१८
कम्पयत्ता भविष्यन्ति यामा जानपदा अपि ॥	
खनौभ्यस्वावरोच्यन्ति सकला दण्डवाहकाः ।	१९

नाविकाः कर्णधाराच्च सर्वे सागरगमिनः ।
स्थलमेव समाश्रित्वा वस्त्रास्यन्ते हि ते तदा ॥

१० त्वामध्युच्चै रविष्यन्ति क्रन्दिष्यन्ति च तापतः ।
धूलिं मूर्धसु धास्यन्ते लुठिष्यन्ति च भस्मनि ॥

११ त्वयि मुर्खतमुण्डात्ते प्राणवद्रकटिश्चालाः ।
त्वामुद्दिश्य मनस्तापाद् रोदिष्यन्तु गश्चाचनाः ॥

१२ ते च गीतं प्रणेष्यन्ति त्वयि स्वयस्तिदेवने ।
त्वामुद्दिश्य करिष्यन्ति प्राकगानमिदं वथा ।

१३ स्तोरपूर्णा समः कोइस्ति घृतया मध्यसागरं ॥
समुद्रात् तव परणानि निरगच्छन् यदा पुरा ।

१४ तस्मिन् काले महासङ्क्षां जातीस्त्वं पर्यतर्पयः ॥
त्वद्दसीः पञ्चरत्नेन भाण्डविनिमयेन च ।

१५ एषिवीस्थनरेत्नांखम् अकरोच्च महाधनान् ॥
यदा त्वं सागरभूषा भूमया चातले जले ।

१६ तदानीम् एककाले हि भाण्डविनिमयस्त्वत् ।
तव घृतखः समाजच्च तव मध्ये निपेततुः ॥

१७ त्वयि स्तव्या बभूवुच्च सर्वे दीपनिवासिनः ।
तेषां राजान् उद्दीपात् कम्यन्ते चावशाननाः ॥

१८ कुर्वते त्वयि सीत्वारं जातीनां व्यवसायिनः ।
भवदा त्वमभूर्निवं निःसत्त्वा च भविष्यसि ॥

28

२८ अष्टाविंशोऽध्यायः ।

- १ अहङ्कारकृते मोरराजस्य ऐश्वरिकदण्डस्य भविष्यदाकां ११ नमधि विस्तापः
२० सोदोनो दण्डाय भाविवाच्यं २४ इस्यायेल्लोकानां खदेशाय प्रत्यागमनम् ।
- १ अपरं सदाप्रभोरिदं वाक्यं मां प्रति प्रादुरभूत्, भो नरसन्तान, त्वं
१ सोरस्य नृपतिं वद, प्रभुः सदाप्रभुरित्यमाह,
यस्मादुद्वत्तच्चर्त्तस्वम् उक्तावान् ईश्वरोऽस्म्यहं ।
ईश्वरीयासनासीनो वार्धीनां हृदयस्थले ॥
परन्तु त्वं मनुव्योऽसि नैव चासि त्वमीश्वरः ।
तुल्यमीशस्य चित्तेन निजचित्तं तु मन्यसे ॥

दानीयेलादपि ज्ञानो पश्य तं प्रतिभासि हि । ६
 न गृष्टं विद्यते किञ्चित् त्वत्साक्षात् तिमिरादृतं ॥
 स्वज्ञानेन सबुद्धा च तं सार्थं स्वश्रवान् श्रियं । ७
 स्वकोषेषु सुवर्णस्त्रुट्यर्णस्त्रुट्य प्रदत्तवान् ॥
 ज्ञानोत्कर्षण बाणिज्याद्विजश्चो र्बधिता त्वया । ८
 इत्यमेवोऽहतीभूतं तव चित्तं श्रिया तव ॥
 ततो हेतोरिदं वाक्यं प्रभुराह सदाप्रभुः । ९
 तु स्वयमीशस्य चित्तेन स्वचित्तं मन्यसे यतः ॥
 ततस्त्वत्वातिकूल्येन पश्यानेष्याम्यहं परान् । १०
 जातीनां मध्येतोऽव्यन्तं भीमविक्रान्तमानवान् ॥
 तव ज्ञानस्य भूषाया विरुद्धं ते निजान् असीन् ॥
 उद्भरिष्यन्ति कोषेभ्यस्त्वं लोप्यन्ति च द्युतिं ॥
 से च त्वां सर्वधास्यन्ति द्वयस्यानेऽवरोऽहिष्यां । ११
 इतानां मृत्युनाभ्यीनां हृदये तं मरिष्यसि ॥
 ईश्वरोऽस्मीति इन्त्यां समक्षं किं वदिष्यासि । १२
 स्वहन्त्यां करेषु त्वं नर एव न चेष्वरः ॥
 त्वमच्छिद्रत्वत्वां स्वत्वा परहस्ते र्भरिष्यसि । १३
 यतोऽहं तद् ब्रवीमीति प्रभुराह सदाप्रभुः ॥

अपरं सदाप्रभोरिदं वाक्यं मां प्रति प्रादुरभूत्, भो नरसन्नान्, त्वं ११
 होरस्य राजानमधि विलापगीतं प्रख्य, तत्त्वं वद, प्रभुः सदाप्रभुरि- १२
 त्वमाह,

तं युक्तत्वस्य मदाङ्गो ज्ञानपूर्णोऽतुलद्युतिः ॥
 ईश्वरस्य निजोद्यान एदनि त्वमवर्त्तयाः । १३
 महार्घा मणयः सर्वं चासंच्चाच्छादनं तव ॥
 श्रीणरतन्त्र पीताम्भा हीरं वैदूर्यप्रस्तरः ।
 गोमेदः सूर्यकान्तस्य नोनकान्तोऽहम्योपलः ॥
 मरकतः सुवर्णस्त्रुट्य तदानीच्च तवान्तरे ।
 तव अद्भुवादस्त्रासीत् स्वीणाच्चावस्थित्व ॥
 तं यस्त्रिन् दिवसे स्वयस्त्रिने ते नियोजिते ॥
 अभिषेकाधिकारी त्वम् चासीराच्छादकः किरुच् । १४
 नियुक्तस्त्रुट्य येशस्यावर्त्तयाः पुण्यपर्वते ।

अग्रिमयाज्ञनां मध्येऽकुरुथाच्च गमागमौ ॥
१५ त्वच्च याद्यार्थिकाचारं चासीः स्वच्छिदिनात् परं ।

अन्यायः परिणामे तु दृष्टु आविष्कृतस्त्वयि ॥
१६ त्वद्वाग्निव्यस्य बाङ्गल्यात् दौरात्म्येन तवान्तरं ।

परिपूर्णमभूत् तस्मात् त्वच्च यापेन दूषितः ॥
१७ ईश्वरीयगिरिभृतं लामकार्षमहं तदा ।

भो आच्छादि किरुब् लुप्तं मध्यादग्रिमयाज्ञनां ॥
१८ तव कान्त्योद्भर्तं चित्तं ज्ञानं द्युत्वा समं हतं ।

भूयतीनां समक्षच्च त्वां निश्चेष्याम्यहं भुवि ॥
१९ विधास्यामि जनानां त्वां चक्षुषोः कौतुकास्पदं ॥

बाङ्गल्यात् सापराधानां स्वराग्निव्याद्वेन च ।
२० अन्यायेनापविचारणकार्थैः पुण्यस्थलानि ते ॥

तस्मान्निर्गमितस्वतो मध्यामिस्वाम् अभक्षयत् ।
२१ त्वां भस्मोक्ततवांस्याहं त्वद्वृष्टाणां पुरो भुवि ॥

जातिधु त्वदभिज्ञा ये सर्वे त्वुभ्यन्ति ते त्वयि ।
२२ भयदरुवमभूर्निवं निःसञ्चव्य भविष्यति ॥

१० अपरं सदाप्रभोरिदं वाक्यं मां प्रति प्रादुरभूत्, भो नरसमान,
११ त्वं स्तीदोनं प्रति स्थिरहृष्टिं छत्वा तस्या वैपरीत्येन भावोक्ति आहर ।
१२ त्वं वद, प्रभुः सदाप्रभुरित्यमाह,

भो स्तीदोन् अहमेव त्वां पश्याक्षमितुमुद्यतः ।

१३ तव मध्ये भविष्यामि प्रतापेन समन्वितः ॥

तस्या मध्ये विचाराणां साधने च मया छते ।

मया स्वीकृतविचत्वे तम्भद्ये च प्रकाशिते ।

यत् सदाप्रभुरेवाहं तद् विज्ञायिष्यते जनैः ॥

१४ मार्दौ तत्र प्रहेष्यामि तन्मार्गेषु च शोणितं ।

तदिरुद्धं चतुर्दिक्कु वर्त्तमाणेन चासिना ।

तस्या मध्ये पतिष्यन्ति मनुष्याः छतविक्षताः ।

यत् सदाप्रभुरेवाहं सञ्ज्ञास्यन्ति नराक्षदा ॥

१५ इस्वायेलः कुलस्यापि शङ्कु दाहसमन्वितः ।

कश्टको वा यथाकारी तस्य वैष्णवकारिणां ।

१६ अवज्ञाकारिणां मध्यात् पुन नैवोद्भविष्यति ॥

यत् सदाप्रभुरेवाहं तच्च ज्ञास्यन्ति ते तदा ॥
 भाषते भारतीमेतां प्रभुरेव सदाप्रभुः । २५
 इखायेल्कुलजा यासां मध्ये विकीर्णतां गताः ।
 जातीनां मध्यतत्त्वासां सङ्ग्रहीश्यामि तान् यदा ॥
 परजातीयलोकानां साक्षात् खीयपवित्रतां ।
 तदा व्यक्तीकरिष्यामि खदासाय च याकुबे ।
 मया दत्ते निजे देशे निवत्यन्ति च ते पुनः ॥
 निर्भयं तच्च वत्यन्ति निर्मास्यन्ते गृह्णाणि च । १६
 उद्यानानि करिष्यन्ति निवत्यन्ति च निर्भयं ॥
 चतुर्दिन्कु स्थितास्तेषां देऽवमाननकारिणः ।
 क्षेषां मध्ये विचारस्याहं विधास्यामि साधनं ।
 क्षेन ज्ञास्यन्ति मां ते च निजमीषं सदाप्रभुं ॥

29

२९ ऊनचिंशोऽध्यायः ।

१ फिरैणा वृपस्याहङ्कारकापद्यकथनं द तदोद्यदेशस्य भाव्युच्चिन्नत्वं १३ चत्वारिंशद्
 वर्षयः परं तस्य पुनःस्यापनं १७ मिसदेशोयराज्यं निवृत्यविन्नसरस्य वेतनस्तुर्वं
 २१ इखायेलः पराक्रमद्विद्यु ।

दशमवर्षस्य दशममासस्य द्वादशदिने सदाप्रभोरिदं वाक्यं मां प्रति १
 प्रादुरभूत्, भो नरसन्तान, त्वं मिसोयराजं फिरैणां प्रति स्थिरहृष्टिं २
 कुरु तस्य विपरीतां कृत्स्नमिसरस्य विपरीताच्च भावोक्तिं व्याहर । त्वं ३
 भाषमाणो वद, प्रभुः सदाप्रभुरित्यमाह,

हा फिरौन् मिसरो राजन् त्वां पश्याभिदवाम्यहं ।
 त्वं खीयस्तेषां मध्ये प्रयानः स महोरगः ।
 त्वयेक्तं मम मत्स्तोतो मत्स्यं तत् स्तुष्टवानहं ॥
 अङ्गुष्ठानु प्रवेश्याहं तावक्तीनहनुदयं । ४
 कृत्वा त्वस्त्रोतसां मत्स्यान् लग्नांस्त्वच्छल्कलेषु च ॥
 ऊङ्गं त्वामुङ्गरिष्यामि स्तेषां तव मध्यतः ।
 सर्वांस्त्वच्छल्कलासक्तान् मत्स्यांस्त्वं स्तेषां तव ॥
 सर्वांस्त्वत्स्तोतसां मत्स्यान् त्वाच्च व्यक्ष्याम्यहं मरौ ।
 त्वं पतिष्ठिति भूष्टेषु न गृहीतो न सञ्चितः ॥
 पशुम्यो भूमिचारिभ्यो योग्नः पक्षिगणाय च ।

- भक्त्यद्रव्यस्तरुपस्तं सम्पदायिष्यसे मया ॥
 ६ मिसर्वासिजनाः सर्वे मां ज्ञाम्यन्ति सदाप्रभुं ।
 नलयच्छोऽभवन् यसाद् इस्तायेलः कुलाय ते ॥
 ७ तं त्सरौ ते ईर्षतः स्तवं तेषां क्रत्स्तं स्तुटोऽभिदः ।
 क्रत्स्तां त्वत्संश्रितानाच्च कटिं भग्नो व्यचालयः ॥
 ८ ततो हैतारिदं वाक्यं प्रभुराहुं सदाप्रभुः ।
 असिमानाययिष्यामि पश्य त्वातिकूल्यतः ।
 मनुष्यांश्च पशुंस्ताहुं तवोच्चेत्यामि मध्यतः ॥
 ९ मिसर्देशस्तो धस्त उच्चिद्रव्यं भविष्यति ।
 यत् सदाप्रभुरेवाहुं तत्त्वं ज्ञाम्यन्ति तज्जनाः ।
 यतोऽवेच्छा मम खोतोऽहच्च तत्सुष्टुवानिति ॥
 १० अतः पश्याक्रमिष्यामि तां त्वस्त्रीतांसि च स्तवं ।
 आमिगदोलसिवेनोभ्यां कूणसीमावधिं तदा ।
 मिसर्देशं करिष्यामि खड्डोच्चिद्रव्यं मरुस्यलं ॥
 ११ नरपादस्य सञ्चारस्तत्र नैव भविष्यति ।
 पशुपादस्य सञ्चारो न भविष्यति तत्र वा ।
 चत्वारिंशत् समा यावत् कोऽपि तत्र न वत्स्यति ॥
 १२ देशानां अंसितानाच्च मध्ये अंसितमेव तं ।
 मिसर्देशं विधास्यामि चत्वारिंशत्व वत्सरान् ।
 समुच्चिद्रपुराणां हि मध्ये तस्य पुराण्यपि ।
 अंसस्थानं भविष्यन्त्यहं मिसीयांश्च जातिषु ।
 विकरीष्यामि देशेषु विक्रेष्यामि च धूलिवत् ॥
 १३ यतो हैतारिदं वाक्यं प्रभुराहुं सदाप्रभुः ।
 चत्वारिंशत्समान्ते ते विकीर्णा यत्र मिसिणः ।
 १४ जातीनां मध्यतत्त्वासां संग्रहीष्यामि तानहं ।
 मिसीयाणामहं दास्यं तदानीं परिवर्त्य च ।
 पश्चाषाख्यं निजोत्पत्ते देशं नेष्यामि तान् पुनः ।
 १५ तत्र ते च भविष्यन्ति राज्यं नीचदशान्वितं ॥
 तद् राज्यच्छान्यराज्येभ्यो नीचमेव भविष्यति ।
 जातीनामुपरि श्रैदं न पुनस्त्वाचरिष्यति ।
 तान् करिष्याम्यहं न्यूनान् जातीनां प्रासनेऽदमान् ॥

इस्त्रायेलः कुलस्यापि न भविष्यति तत् पुनः । १९

पूरणं शशेच्छूनां दृष्टिस्मरणावहं ।

अभिज्ञास्यन्ति ते मात्रं प्रभुमेव सदाप्रभुः ॥

अपरं सप्तविंशत्वर्षस्य प्रथममासस्य प्रथमदिने सदाप्रभोरिदं वाक्यं १७
मां प्रति प्रादुरभूत्, भो नरसन्तान, बाबिलीयसाजो निबूखन्नित्सरः १८
स्खसैन्यं सोरे महापरिश्रमं कारितवान्, सर्वमुखः केशहीनः सर्व-
स्खन्यस्य निरूपमूर्तः, परन्तु सोरस्य विरुद्धं तेन यत् कार्यम् अनुष्ठितं,
तस्य किमपि वेतनं सोरतो नालम्भि । अतो हेतोः प्रभुः सदाप्रभुरि- १९
त्यमाह, पश्चात् बाबिलीयसाजाय निबूखन्नित्सराय मिसरदेशं दास्या-
मि, स तस्यैवर्थम् अपनेष्यति, तस्य लोमः हरिष्यति, तस्य लुणित-
द्रव्याणि चोक्षुरुठयिष्यति, तच्च तस्य सेनाया वेतनं भविष्यति । स यत्कृते २०
परिश्रमं कृतवान् तदेतनस्यरूपमहं तस्मै मिसरदेशं दास्यामि यतस्ते
मत्कृते कार्यमनुष्ठितवन्तः, इयं प्रभोः सदाप्रभोरुक्तिः ।

तस्मिन् दिनेऽहम् इस्त्रायेलः कुलस्य क्षते प्रटङ्गमेकं प्रदोहयिष्यामि, २१
तुभूच्च तेषां मध्ये मुखस्योद्घाटनं दास्यामि, ततोऽहं यत् सदाप्रभुकृत्
ते ज्ञास्यन्ति ।

30

३० चिंशोऽध्यायः ।

१ मिसरसस्य सहायानाच्चेच्छन्नताथा भाविवाक्यं २० मिसरः सैन्यसामन्ननाशार्थः
बाबिलो व्यपस्य मैन्यद्वे भाविवाक्यच ।

पुनर्भु सदाप्रभोरिदं वाक्यं मां प्रति प्रादुरभूत्, भो नरसन्तान, १
त्वं भावोक्तिं प्रचारयन् वद, २
१

भाषते भारतीमेतां प्रभुरेव सदाप्रभुः ।

ह्वाइकारं प्रकुर्वन्तो ब्रूत ह्वा कीदर्शं दिनं ॥

चासन्नं दिनमासन्नो दिवसः स सदाप्रभोः । २

समेषं तद् दिनं कालो जातीनां स भविष्यति ॥

चाप्यति सोसर्दूखङ्गः कूरश्चाच्चां लुठिष्यति । ३

यतो हेतोर्मिसर्देशे पतिष्यन्ति हता जनाः ।

रिक्यं हारिष्यते तस्य धंसिष्यन्ते गृहाणि च ॥

कूशः पूटच्च लूदच्च सकलाच्चानुवर्त्तिः । ४

कूच्च मिथुदेशीयसन्तानाः सकला अपि ।

एककाले हि तैः सार्ज्ञं पतिष्ठन्त्यसिना हताः ॥
 १ पुनर्बारमिदं वाक्यं व्याजहार सदाप्रभुः ।
 मिसरः स्तम्भरूपाच्च निपतिष्ठन्ति मानवाः ।
 तत्पराक्रमजन्मच्च गर्वेऽङ्गखो भविष्यति ॥
 आमिगदीलसिवेनीभ्यां निपतिष्ठन्ति तज्जनाः ।
 भाषते भारतीमेतां प्रभुरेव सदाप्रभुः ॥
 २ स्यास्यन्ति भक्त्वदेशानां मध्ये भक्त्वाच्च ते जनाः ।
 उच्चिन्नानां पुराणाच्च मध्ये तेषां पुराणि च ॥
 ३ यत् सदाप्रभुरेवाहं तद् विज्ञायिष्यते च तैः ।
 मिसर्देशो मया यस्माद् अर्थः प्रज्वलयिष्यते ।
 प्रभग्राच्च भविष्यन्ति सर्वे तत्पूर्वकारिणाः ॥
 ४ नौभिं दृष्टाच्च मत्साक्षात् निर्गमिष्यन्ति तदिने ।
 निर्भयं कूशदेशं ते करिष्यन्ति भयातुरं ॥
 तदा तत्र मनुष्याणां यातना सम्भविष्यति ।
 मिसरो दिवसे यद्यत् यस्मात् तद् भाव्युपस्थितं ॥
 ५ पुनर्बारमिदं प्राह प्रभुरेव सदाप्रभुः ।
 तुमुखं मिसरस्चाहं वाचिलीयमहीयते: ।
 निबूखन्नित्सुरस्त्रैव शमयिष्यामि पाणिना ॥
 ६ देशनाशाय नीतिः स तेन सार्ज्ञच्च तज्जनाः
 जातीनां भीमविकान्ता मिसरः प्रातिकूल्यतः ।
 विकोषासिकरा देशं पूरयिष्यन्ति तं श्रवैः ॥
 ७ खोतांस्याहं करिष्यामि तदानीं प्रोषितं स्थलं ।
 देशं विक्रीय दुष्टानां निधास्यामि करेषु च ॥
 देशं तत्पूरकस्त्रापि सकलं शत्रुपाणिभिः ।
 ८ छंसयिष्यामि वच्चोदम् अहमेव सदाप्रभुः ॥
 पुनर्बारमिदं प्राह प्रभुरेव सदाप्रभुः ।
 प्रतिमा नाशयिष्यामि मोक्षे लोक्यामि विघ्नान् ॥
 ९ मिसर्देशोऽद्वा राजा पुनर्नैव भविष्यति ।
 मिसरस्च करिष्यामहं स्थानं भीरताकुलं ॥
 १० प्रयोगं छंसयिष्यामि वज्रं द्वेष्यामि सोयने ।
 नोपुर्याच्च करिष्यामहं विचारस्य साधनं ॥

१५	रार्थं सेच्यामि सोने च मिसरो बलवर्द्धके ।
१६	उच्छेत्यामि च नोपूर्णा जनान् कोलाहलप्रियान् ॥
१७	निक्षेप्यामि मिसर्व्यमिं सीनच्चार्च्या लुठिष्यति ।
१८	नोः समाप्यति भिन्नत्वं मोर्चं प्रत्यजयं दिवा ॥
१९	चोनः पीवेष्टतस्यापि युनोऽुसिः पातयिष्यति ।
२०	ते च पूर्वैः तदा दूरं वन्दित्वाय गमिष्यतः ॥
२१	दिवसस्य तफन् हृषे सान्ध्यकारो भविष्यति ।
२२	यतोऽहं तत्र भन्त्यामि मिसरः सकलं युगं ।
२३	तस्या विक्रमगर्वस्य तस्या मध्ये प्रमिष्यति ॥
२४	सा स्वयं घनमेघेन तदा प्रच्छादयिष्यते ।
२५	तस्या इुहितरस्यापि प्रगमिष्यन्ति वन्दयः ॥
२६	विचारस्य च हिष्पत्तिं करिष्यामि मिसर्व्यहं ।
२७	यत् सदाप्रभुरेवाहं तत्र ज्ञास्यन्ति ते तदा ॥
२८	पुनरेकादशवत्सरस्य प्रथममासस्य सप्तमदिने सदाप्रभोरिदं वाक्यं २० मां प्रति प्रादुरभूत्, भो नरसन्तान, अहं मिस्त्रीयराजस्य फिरौणो २१ बाङ्गं भगवान्, पश्य भङ्गप्रतीकाराय बन्धनार्थकानुवेक्षितप्रयोगाय खङ्गधारण्योग्यशक्तिप्रदानाय वा तस्यावन्धनं न सम्भवति । अतो हेतोः २१ प्रभुः सदाप्रभुरिष्यमाह,
२९	अहं पश्याकमिष्यामि फिरौणं मिसरो नुपं ।
३०	तस्य बाहू च भन्त्यामि स्वस्यं भगव्यं खण्डशः ।
३१	असित्त्वं चावयिष्यामि तस्य हस्तस्य मध्यतः ॥
३२	मिस्त्रीयान् विकरीष्यामि जातीनां मध्ये एव च ।
३३	तांस्य देशसमूहस्य मध्ये चेष्यामि धूलिवत् ॥
३४	बाबिल्राजस्य बाहू तु करिष्यामि महाबलौ ।
३५	भासकोनच्च निस्तिंशम् अर्पयिष्यामि तत्त्वे ॥
३६	फिरौणो बाङ्गयुग्मच्चाहं प्रभन्त्यामि सर्वशः ।
३७	स च क्रन्दिष्यति क्रन्दन् तत्साक्षाद्वन्यमानवत् ॥
३८	बाबिल्राजस्य बाहू च करिष्यामि भहाबलौ ।
३९	फिरौणो बाङ्गयुग्मन्तव्यपश्यत्वान्निपतिष्यति ॥
४०	यत् सदाप्रभुरेवाहं तद् विज्ञास्यन्ति ते तदा ।
४१	यतो बाबिलराजस्य चत्त्वे दास्याम्यसिं मम ।

२६

स मिसर्देशमुद्दिश्य तच्च विस्तारयिष्यति ॥
 मिखीयान् विकरीयामि जातीनां मध्य एव च ।
 तांच्च देशसमूहस्य मध्ये क्षेप्यामि धूलिवत् ।
 यत् सदाप्रभुरेवाहं तज्जास्यन्ति जनास्तदा ॥

31

३१ एकचिंशोऽध्यायः ।

१ फिरौणे ज्ञानप्रदानार्थम् अग्नरूपस्मैरसतरो ईश्यानः १० अहङ्कारात् तस्य इदं
 पातनञ्च १८ फिरौणः गेषदग्ना च ।

२ एकादशवर्षस्य टतीयमासस्य प्रथमदिने सदाप्रभोरिदं वाक्यं मां प्रति
 प्रादुरभूत्,

३ भो मनुष्यस्य सन्तान त्वं मिखीयमहीपतिं ।
 फिरौणं वद लोकांच्च तस्य कोलाहलप्रियान् ।
 समहत्येन कस्य त्वं सदृशः प्रतिभासि मे ॥

४ पश्याशूरो लिवानोन आसीद् एसपादपः ।
 चारुणाखो घनच्छाय उच्चदैर्घ्योऽभिच्छिखः ॥

५ तीयैः संवर्धिताकारो वार्धिना च प्रतिष्ठितः ।
 स्थीयस्तोतेभिरुद्यानं परितः परिगच्छता ।

६ क्षेत्रस्यान् प्रति दक्षांच्च स्वप्रगातीः प्रहित्वता ॥
 सर्वदृष्टिरुद्योगः स उच्चार्योऽभवत् ततः ।

७ अर्वदत्त लतास्तस्य शाखाः प्रापुस्य दीर्घतां ।
 यस्ताद् भूरिजलान्यासंस्तुत्वं तदर्थनस्यले ॥

८ तस्तामु विहङ्गास्य सर्वे नीडागकुर्वत ।
 तच्छाखानामधः सर्वे प्रासवन् वन्यजीविनः ।

९ छायायां तस्य सर्वास्य महत्यो जातयोऽवसन् ॥
 चारुरासीत् स उच्चत्वात् पक्षवानाच्च दैर्घ्यतः ।

१० तन्मूलौ भूरितोयस्य पार्श्वे यस्मादविद्यत ॥
 एससैरेश्वरोद्याने स न नित्येजसीक्षतः ।

११ नैवासन् देवदारुणि तस्य तुल्यानि पक्षवैः ।
 न वासंस्तस्य शाखाभिः समा अर्मीणशाखिनः ।

१२ नासीत् कोऽप्यैश्वरोद्याने दक्षो रूपेण तत्समः ॥

तं हि पञ्चवप्राचुर्थात् सुन्दरं कृतवानहं । ८
 तस्मै त्वैर्थन् द्रुमाः सर्वे गेश्वरोद्यान् एदनि ॥

ततो हेतोरिदं वाक्यं प्रभुराहु सदाप्रभुः । १०
 यतोऽसावुच्छैर्थ्याभूत् मे वसधेऽप्यन् शिखां ।
 निजोचत्वेन यस्माच्च तच्चित्तं जातमुद्गतं ॥

जातीनामेव देवस्य हस्ते दास्यामि तं ततः । ११
 उचितं व्यवहारं स तेन सार्ज्ञं करिष्यति ।
 इत्यं तदीयदुष्टत्वात् तं निराकृतवानहं ॥

जातीनां भीमविक्रान्तास्तं कर्त्तिवा जडः पराः । १२
 शैलेषु तस्तताः पेतुः सर्वासूपत्यकासु च ॥
 भूमिक्षिदेषु सर्वेषु तच्चाखा भग्नतां ययुः ।
 तच्चाधातो गताः पृथग्नास्तं जडः सर्वजातयः ॥

सर्वे वसन्ति तत्स्कन्धे परिते खेचरदिजाः । १३
 तच्चाखाच्चोपतिष्ठन्ति सर्वे चैतस्यजीविनः ॥
 उच्छैर्थ्यास्ततो मा स्युः सर्वे तोयान्तिका द्रुमाः । १४
 मा समुत्थापयेयुर्वा मेघमध्ये निजाः शिखाः ।
 मात्मनिष्ठा भवेयुर्वैचत्वात् सर्वेऽम्बुपायिनः ॥

यतोऽधीभुवने देयाः सर्वे ते सन्ति मृत्यवे ।
 मध्यतो मर्यावंशानां गर्ज्ञमध्येऽवरोहिणां ॥

भाषते भारतीमेतां प्रभुरेव सदाप्रभुः । १५
 मया तस्य च पातालम् अवरोहणवासरे ।
 श्रोक आज्ञापितो वार्धित्स्तत्त्वते क्वादितो मया ॥

नद्यो निवर्त्तितास्तस्य संरुद्धा जलशाश्वयः ।
 कृष्णीकृतस्तदर्थस्त्र लिबानोन् भूधरो मया । १६
 चैतस्याः सर्ववक्षाच्च तत्कृते जीर्णतां गताः ॥
 गर्ज्ञेऽवरोहिभिः सार्ज्ञं पातालमवतार्थं तं ।

जातयस्तन्निपातस्य शब्दादुद्देजिता मया ॥
 तत्राधीभुवने सर्वे सान्विता एदनो द्रुमाः ।
 लिबानोनस्य चैतक्ष्याः श्रेष्ठाः सर्वेऽम्बुपायिनः ॥
 पातालं तेऽप्यधो वाता तत्प्रहसित्वान् प्रति । १७
 जातीनां मध्य आसीनांस्तच्छायायां सुहृज्जनान् ॥

१८ एदनस्थितवृक्षाणां मध्ये कस्य त्वमीहणं ।
 प्रतापेन महत्त्वेन वा तुल्यः प्रतिपादितः ॥
 एदनस्थद्रुमैः सार्जं त्वमधो गमयिष्यसे ।
 गत्वाधोभुवनं तत्र मध्ये किञ्चत्त्वचां वृणां ।
 क्षपाणेन हतानाच्च सङ्गी भूत्वा शयिष्यसे ॥
 ईद्वेऽस्ति फिरौग् वृत्त्वस्तज्जनस्य महारवः ।
 उक्तवान् भारतीमेतां प्रभुरेव सदाप्रभुः ॥

32

३२ द्वाचिंशोऽध्यायः ।

१ मिसरः पतनान् विलपनं ११ वाविलो राजा मिसरो नाशस्य भाविवाक्यं १७
 पाताले तस्यावरोहणच ।

१ अपरं द्वादशवर्षस्य द्वादशमासस्य प्रथमदिने सदाप्रभोरिदं वाक्यं मां
 २ प्रति प्रादुरभूत्, भो नरसन्तान, त्वं मिस्त्रीयराजं फिरौगमधि विलाप-
 गीतं प्रणय तच्च वद,

जातीनां युवसिंहेन तुल्यं त्वां जगदु जनाः ।

त्वन् वार्धिष्यनक्षय कस्यचित् सद्गोऽभवः ॥

खीयस्त्रोतःसु चोत्पव खकीयचरणैरपः ।

अकरोः पङ्कसंयुक्ता पादैच्छाद्वीभयो नदीः ॥

३ ततो हेतोरिदं वाक्यं प्रभराह सदाप्रभुः ।

महाजातिसमाजेऽहं खीयजालं तवोपरि ।

विस्तुरिष्यामि तैच्च त्वं मत्वाशेनोऽद्विष्यसे ॥

४ स्थले त्वं वृक्षसे क्षेचपष्टे च द्वेष्यसे मया ।

खेचरान् पद्मिणः सर्वान् वासयिष्यामि च त्वयि ।

त्वन्मासैस्तर्पयिष्यामि भूचरान् सर्वं जीविनः ॥

५ पर्वतेषु निधास्यामि तदीयपिशितान्यहं ।

त्वच्छ्वेन च दीर्घेण पूरयिष्याम्युपत्वकाः ॥

६ त्वद्रसं भुवि सेच्याम्यागिरिभृत्व रक्तजं ।

खातानि पूरयिष्यन्ते त्वतः प्रद्वितै जलैः ॥

७ त्वन्निर्व्वापणकालेऽहं क्षादयिष्यामि चाम्बरं ।

क्षण्णवणीकरिष्यामि तस्य सर्वाच्च तारकाः ।

सूर्यं मेैः पिधास्यामि चन्द्रो ज्योत्स्नां न दास्यति ॥
 यानि ज्योतीषि दीप्राणि विद्यन्ते ज्योमभण्डले ।
 तानि छाणीकरिष्यामि सकलानि क्षते तव ॥
 त्वदेशच्चाभ्यकारेण विधास्यामि समावृतं ।
 उक्तवान् भारतीमेतां प्रभुरेव सदाप्रभुः ॥
 शुद्धदज्ञातदेशेषु जातीनां मध्यतो यदा ।
 भया तावकभङ्गस्य वार्ता चानाययिष्यते ।
 तदा प्रचुरजातीनां चित्तं सन्तापयिष्यते ॥
 त्वदर्थच्च महाजातीः करिष्यामि चमत्कृताः ।
 राजानश्च भविष्यन्ति तासां रोमाञ्चितास्त्वयि ।
 यस्मात् प्रवद्यत्वस्त्वेषां चालयिष्याम्यसिं मम ॥
 स्त्रीयप्राणेषु चैकैकस्त्वेषां कम्पमनुकृत्य ।
 समवाप्यति तस्मिन् हि पतनस्य दिने तव ॥
 यतो हेतोरिदं वाक्यं प्रभुराह सदाप्रभुः ॥
 बाबिलोयनरेन्द्रस्य खड्गख्वामाक्रमिष्यति ॥
 पातयिष्यामि वीराणाम् अस्तिभिस्तुमुलं तव ॥
 जातीनां भोमविक्रान्ताः स्मृतास्ते सकला नराः ॥
 मिसर्देशस्य गर्वच्च ते करिष्यन्ति नाशितं ।
 तुमुलं तस्य कृत्स्वच्च निःशेषत्वमवाप्यति ॥
 महातोयतटात् सर्वान् नाशयिष्यामि ते पश्चून् ॥
 न पुन नरपादस्तत् करिष्यत्वाविलं जलं ।
 नाविलं वा करिष्यन्ति तत् पश्चूनां खुराः पुनः ॥
 तदानीं शमयिष्यामि तचत्यानि जलान्यहं ।
 तत्रत्याच्च करिष्यामि सरितस्त्वैलवाहिनीः ।
 उक्तवान् भारतीमेतां प्रभुरेव सदाप्रभुः ॥
 यदा हन्तु करिष्यामि मिसर्देशं मरुस्थलं ।
 अंसयिष्यामि भूमिच्च द्रव्यैत्यत्पूरकैः सह ॥
 निहनिष्यामि सर्वांच्च तस्या मध्ये निवासिनः ।
 यत् सदाप्रभुरेवाहं तद् विज्ञास्यन्ति ते तदा ॥
 विलापार्थमिदं गोतम् इदं गायिष्यते जनैः ।
 नानाजातीयकन्याभिरिदं गायिष्यते किञ्च ॥

मिसरं तु मुलघाधि तस्य गास्यन्ति ता इदं ।

उक्तवान् भारतीमेतां प्रभुरेव सदाप्रभुः ॥

१७ अपरं द्वादश्यर्थं मासस्य पञ्चदशदिने सदाप्रभोरिदं वाक्यं मां प्रति

१८ प्रादुरभूत्, भी नरसन्तान, त्वं मिसरः कोलाहलप्रियं जनवन्दमुद्दिश्य

विलय तच्चार्घतत्त्वां जातिं पराक्रान्तजातीनां कन्या इवाधोभुवनं गर्चेऽवरोहिणां समीपम् अवतारय ।

१९ कस्मान्मनोरमोऽसि त्वं त्वं कुरुव्यावरोहणं ।

तत्राच्छिन्नत्वचां सङ्गे जनानां प्रायितो भव ॥

२० मध्ये खड्डहतानां हि निपतिष्ठन्ति तज्जनाः ।

असि दर्त्तोऽन्ति जातिं तां तज्जनौष्ठव्य कर्षत ॥

२१ संख्यन्ति तमुद्दिश्य प्रातालस्यैव मध्यतः ।

वीराणां सकला देवाः सार्वं तत्सहकारिभिः ।

अधोऽच्छिन्नत्वचो गत्वा शेरते तेऽसिना हताः ॥

२२ तत्राशूरः समरूप्य समाजत्तस्य विद्यते ।

श्वागाराणि तेषाच्च सन्ति तस्य समन्ततः ।

हताः सन्ति हि ते सर्वे कृपाणेन निपातिताः ॥

२३ गर्चस्याभ्यन्तरे तस्य श्वागाराणि चक्रिरे ।

श्वागारच्च तस्यैव तत्समाजेन वेच्यते ॥

ते जनाच्च हताः सर्वे कृपाणेन निपातिताः ।

२४ पूर्वं ते जीवतां देशे व्यापिता तु सभोमता ॥

तत्रैलमः समरूप्य जनौष्ठव्यस्य विद्यते ।

श्वागारच्च यत् तस्य सन्ति ते तत्समन्ततः ॥

ते जनाच्च हताः सर्वे कृपाणेन निपातिताः ।

अधोऽच्छिन्नत्वचो यातास्तदधोभुवनं प्रति ॥

२५ पूर्वं ते जीवतां देशे व्यापिता निजभोमता ।

भुज्ञते तु निजां लज्जां सङ्गे गर्चेऽवरोहिणां ॥

मध्ये हतमनुष्याणां श्वाया तस्यै निरूपिता ।

सज्जनौष्ठाय तेषाच्च श्वागारैः स वेष्टितः ॥

सर्वेऽच्छिन्नत्वचत्त्वे हि कृपाणेन हता जनाः ।

यतस्यै जीवतां देशे व्यापिता स्त्रीयभीमता ॥

खलज्जां भुज्ञते तस्मात् सङ्गे गर्चेऽवरोहिणां ।

मध्ये हतजनानां हि स्थानं तस्य निरूपितं ॥

तत्र मेशक्-तुबल् छत्स्वस्तज्जनौधस्य विद्यते ।

१६

श्वागाराण्य तेषाच्च सन्ति तस्य समन्ततः ॥

तेऽप्यच्छिद्वत्वचः सर्वे छपाणेनैव वातिताः ।

यतस्तै जीवतां देशे आपिता निजभीमता ॥

किन्चच्छिद्वत्वचां मध्ये ये वीराः पविताः पुरा ।

१७

अवरुद्धाच्च पातालं स्युद्धास्त्वसमन्विताः ॥

येषां खीयवापाणाच्च निहिताः शिरसामधः ।

न ते वीरैः सहैतेऽपि श्यनं कुर्वते जनाः ॥

तेषां खीयापराधस्तु तेषामस्यीन्युपाश्रयत् ।

वीराणां भीषणा आसन् जीवतां भुवि ते यतः ॥

मध्येऽच्छिद्वत्वचां तद्वत् खणितस्त्रं भविष्यति ।

१८

छपाणेन हतैः सार्द्धं मनुष्यैः श्रयिष्यसे ॥

तच्चेदोम् तस्य राजानः सर्वेऽध्यक्षाच्च सन्ति हि ।

१९

खवीरत्वेऽपि खड्डेन हतानां सङ्ग्रहः क्रताः ।

मध्येऽच्छिद्वत्वचां गर्त्तेऽवरुद्धिः सह शेरते ॥

तच्चेदोदीया नपाः सर्वे सीदोनीयाच्च सन्ति हि ।

२०

खवीरत्वजभीमत्वेऽवरुद्धा लज्जान्विताः ।

तेऽप्यच्छिद्वत्वचस्त्रं शेरतेऽसिहतैः सह ।

खलज्जामुपभुज्ञानाः सार्द्धं गर्त्तेऽवरोहिभिः ॥

इत्यत्येतान् फिरौन् खीयजनौघे चाश्वसिष्यति ।

२१

स फिरौन् तस्य सेनाच्च सकला असिना हताः ।

उक्तवान् भारतीमेतां प्रभुरेव सदाप्रभुः ॥

२२

यतोऽहं जीवतां देशे आपयं तस्य भीमतां ।

ततोऽच्छिद्वत्वचां मध्ये छपाणेन हतैः सह ।

शायितः स फिरौन् छत्स्वस्तज्जनौधस्य विद्यते ।

उक्तवान् भारतीमेतां प्रभुरेव सदाप्रभुः ॥

३३ चयस्तिंशोऽध्यायः।

१ रक्षकस्य दृष्टान्कथनं ७ तस्य तात्पर्यं १० ईश्वरस्य न्याय्यवस्थाप्रकाशः ११
दुष्टबान् लोकानां देशाधिकारप्राप्तिः १० खलानां दण्डस्य कथनञ्च ।

१ अपरं सदाप्रभोरिदं वाक्यं भां प्रति पादुरभृत्, भो नरसन्नान्, तं
२ खीयजातेः सन्तानानालय तांच वद,

देशं खड्डे मयानीते तस्य देशस्य मानवाः ।

खमध्याचेद् गृहीत्वैकं नरं कुर्युः खरक्षिणं ॥

३ स कृपाणञ्च चेत् पश्येत् देशमागन्तुमुद्यतं ।

आवयित्वा च तूर्थ्यचेत् स जनान् प्रतिबोधयेत् ॥

४ तूर्थ्यशब्दन्तु चेत् श्रुत्वा श्रोता न ज्ञानमाप्नुयात् ।

आयातेन च खड्डेन स जनः संक्षियेत चेत् ।

५ तर्हि तच्छोग्यितस्त्रावस्तस्य मूर्द्धि फलिष्यति ।

तूर्थ्यशब्दं निश्चयापि नाभवत् स प्रबोधितः ।

६ तदक्षस्त्रावजो दोषस्तस्मिन्नेव फलिष्यति ।

तस्य प्रबोधितस्यैवाभविष्यत् प्राणशक्तयां ॥

७ दृष्टासन्नमस्ति चेतु रक्षो तूर्थं न वादयेत् ।

तर्हि लम्बप्रबोधानां जनानामेव मध्यतः ।

८ कमपि प्राणिनं चेत् स खड्ड आगत्य संहरेत् ॥

तर्हि खीयापराधेन स प्राणी संहरिष्यते ।

९ रक्षिण्यस्तु करात् तस्य दापयिष्यामि शोणितं ॥

त्वान्तु भो नरसन्नानाहमिस्त्रायेलकुलाय हि ।

१० रक्षिणं दत्तवांस्तस्मात् वाक्ये मत्तः श्रुते त्वया ।

मम नाम्ना त्वया तेषां कर्त्तव्यं प्रतिबोधनं ॥

११ त्वं मरिष्यसि दुष्टेति मयोक्ते दुर्जनं प्रति ।

१२ त्वं दुष्टं खपथत्वागे चेत् प्रबोधाय नालपेः ॥

१३ तर्हि खीयापराधेन दुर्जनः स मरिष्यति ।

१४ तव हस्तात्पहं तस्य दापयिष्यामि शोणितं ॥

१५ त्वया दुष्टः खमार्गं तु तत्त्वागाय प्रबोधितः ।

१६ न त्वयेन्निजमार्गं चेत् स्वाधात् तर्हि मरिष्यति ।

१७ त्वन्तु खकीयप्राणानां साधयिष्यसि रक्षणं ॥

तच्च भो नरसन्तान तदिस्तायेल्कुलं वद । १०
 स्वाधर्म्मैः स्त्रीयपापैस्त्राक्तान्ताः क्तीयामहे वयं ।
 जीविष्यामः कथच्चेति सत्यं युश्माभिरुचते ॥
 ब्रूहि तान् यदि जीवामि प्रभुराह सदाप्रभुः । ११
 दुष्टस्य मरणे प्रीति र्मम काचिन्न जायते ।
 स्वमार्गात् निवृत्तस्य प्रीये दुष्टस्य जीवने ॥
 निवर्त्तच्छं निवर्त्तच्छं भो दुष्टाः स्त्रीयमार्गतः ।
 मियेष्वं हि कुतो यूयं भो इस्तायेल्कुलप्रजाः ॥

तच्च भो नरसन्तान, स्त्रीयजातेः सन्तानान् वद, धार्मिकस्य या धा- १२
 मिकता सा तस्याधर्म्माचारदिने तं न रक्षिष्यति, दुष्टस्य च या दुष्टता
 तया स स्त्रीयदुष्टताव्यागदिने न स्खलिष्यति । धार्मिकच्च पापाचारदिने
 तया [धार्मिकतया] जीवितुं न शक्ष्यति । असौ जीविष्यतीति धार्मिक- १३
 जनसधि मयोक्ते यदि स निजधार्मिकतायां विश्वस्यान्यायमाचरेत्, तर्हि
 तस्य सर्वाणि धर्मकर्माणि नानुस्मारिष्यन्ते स यम् अन्यायं कृतवांस्तेनैव
 मरिष्यति । पुनर्च त्वं मरिष्यसीति मयोक्तो दुष्टजनो यदि स्वपापान्निवृत्य १४
 न्यायं धार्मिकतच्चाचरेत्, स दुष्टो यद्याधिं प्रतिदद्याद् हृतदद्यं श्रोधयेत् १५
 अन्यायमक्तात् च जीवनावहान् विधीन् आचरेत्, तर्हि सोऽवश्यं जी-
 विष्यति नैव मरिष्यति । सर्वं यत् पापं तेनाकारि तत् तस्य प्रातिकूल्येन १६
 न स्मारिष्यते; स न्यायं धार्मिकतच्चाचरितवान्, अवश्यं जीविष्यति ।
 एतस्मिन्स्तु च जातेः सन्ताना वदन्ति, प्रभो र्मार्गो न समानः, परन्तु तेषाः- १७
 मेव मार्गो न समानः । धार्मिकः स्वधार्मिकत्वान्निवृत्य यमन्यायं करो- १८
 ति तेनैव मरिष्यति । दुष्टजनस्य सदुष्टत्वान्निवृत्य यं न्यायं यच्च धार्मि- १९
 कत्वमाचरति, ताभ्यामेव स जीविष्यति । यूयन्तु वदथ, प्रभो र्मार्गो न २०
 समान इति । भो इस्तायेलः कुल, अहं युश्माकमेकस्याचारानुयायिनं
 विचारं कस्तिष्यामि ।

अस्मदीयप्रवासस्य द्वादशवर्षस्य दशममासस्य पञ्चमदिने यिरुशा- २१
 लमः पलायितः कस्तिज्जनो मदन्तिकमागत्य जगाद्, पुरी निपाति-
 तेति । तस्य पलायितस्यागमनात् पूर्वं सन्ध्यायां सदाप्रभो हर्ष्टो भय- २२
 पिंतोऽभूत् प्रातःकाले च तस्यागमनस्यापेक्षया स मम वक्त्रमुद्घाटया-
 मास, ततो मम वक्त्रमुद्घाटितं तस्यौ, अहम्बु न पुन र्मूकीभूतः । अपरं २३
 सदाप्रभोरिदं वाक्यं मां प्रति प्रादुरभूत्, भो नरसन्तान, इस्तायेलो भूमौ २४

तेषुच्छिद्रस्थानेषु निवसन्तो जना वदन्ति, इब्राहीम एक आसीत् तथा-
पि देशस्याधिकारी बभूव, वयन्त्वनेके स्मः, असम्भवेव देशोऽधिकार-
१५ इव दत्तः । अतो हेतोस्त्वं तान् वद, प्रभुः सदाप्रभुरित्यमाह, यूयं
सरक्तो मांसम् अश्रीय, स्त्रीयदेवविग्रहेषु उक्तपातं कुरुथ, प्रोग्णिं
१६ खावयथ च, यूयं किं देशस्याधिकारिणो भविष्यथ? यूयं निजखडेषु
समालम्बवे गर्हणीयाचारं कुरुथ्वे प्रत्येकञ्च संसमीपवेशिनां भार्या
२७ दूषयथ, यूयं किं देशस्याधिकारिणो भविष्यथ? त्वं तान् वद, प्रभुः
सदाप्रभुरित्यमाह, यद्यहं जीवामि, तर्हि सत्यं ब्रवीमि, तत्राच्छिद्र-
स्थानेषु निवासिनो जनाः खड्गाघातेन पंतिष्ठन्ति, क्षेत्रेऽवस्थितान्
जनांस्वाहं वन्यपशुभ्यो भव्यवद् दत्तवान्, दुर्गेषु गुहासु चावस्थिता
२८ जना मार्या मरिष्यन्ति च । अहम् देशं अस्तं धंसस्थानञ्च कृतवान्
तद्वलजन्यं गर्वच्च श्रमितवान्; इस्तायेतः पर्वताश्च ध्वलाः परिकृतीनाच्च
२९ भविष्यन्ति । तैः कृतानां सर्वासां गर्हणीयक्रियाणां हेतुना देश भवा-
धंसिते धंसस्थानीकृते चाहं यत् सदाप्रभुरस्मि तत् ते ज्ञात्यन्ति ।
३० परन्तु भो नरसन्तान, तव जातेः सन्तानाः कुद्यानां निकटे गृह-
प्रवेशस्थानेषु च तिष्ठन्तस्त्वामधि संलपन्ति, प्रत्येकञ्च परस्परं वदन्ति,
३१ आगच्छत, सदाप्रभुतो यद् वाक्यं निर्गतं तच्छृणुत । अतो जनानामाग-
मनेनेव ते त्वत्स्मीपम् आगमिष्यन्ति, मम प्रजाइव त्वत्साक्षाद् उपवि-
ष्टास्तव वाक्यानि श्रोत्यन्ति च, न तु तानि पालयिष्यन्ति, यत्क्षेषां मुखे
यद्यद् मधुरं तत्तदेव ते कुर्वते, तेषां चित्तच्च तेषां लभ्यमेवानुगच्छति ।
३२ अपरं पश्य तेषां कृते त्वं मधुरगायकस्त्वारुसरो निपुणवाद्यकारो
३३ भवसि, ते तव वाक्यानि श्रोत्यन्ति, न तु तानि पालयिष्यन्ति । वाक्य-
सिद्धिस्तु पश्यागच्छति, तेषां मध्ये भाववाद्येक आसीदिति तस्याम्
आगतायां तैः ज्ञायिष्यते च ।

34

३४ चतुर्सिंशोऽध्यायः ।

१ भेषरक्तकालां भर्तुनं ७ ईश्वरेण तेषां दद्वनं ११ ईश्वरेण स्वव्रजस्य रक्ताण् १७ तस्य
विचाराण् २० द्वाषेत व्रजरक्तेन भाविवाक्यच्च ।

१ पुनर्च सदाप्रभोरिदं वाक्यं मां प्रति प्रादुरभूत्, भो नरसन्तान,
२ त्वम् इस्तायेतः पालकानधि भावोक्तिं याहृ, भावोक्तिं याहृ, तान्
पालकांश्च वद, प्रभुः सदाप्रभुरित्यमाह,

इस्त्रायेल्पालका हा हा सञ्चाता चात्मपालकाः ।

पालकैः किं न कर्त्तव्यं पशुनामेव पालनं ॥

युधाभि भर्त्यते मेदो लोमतः क्रियतेऽब्दर् ।

हन्ते च पशुः पीनो ब्रजः किन्तु न पाल्यते ॥

न यथोयत युधाभिः क्षीणस्य बलवर्धनं ।

न चिकित्सा सरोगस्य न भग्नाङस्य बन्धनं ॥

नापास्तस्य पुनः प्राप्ति न भ्रान्तस्य गवेषणं ।

शासनन्तु कृतं तेषां बलेनोपद्रवेण च ॥

पालकस्यैव चाभावात् मेषा गत्वा विकीर्णतां ।

सर्वेषां वन्यजन्तुनां भर्त्यं भूत्वा व्यदुद्रुवन् ॥

मामकोनास्ततो मेषा भ्रान्तिं सकलाद्विषु ।

सकलानामुदयाणां भूधराणां प्रिखासु च ॥

मम मेषाच्च वर्तन्ते विकीर्णाः कृत्स्नभूतले ।

नान्वेष्टा नानुगामी वा मनुष्यः कोऽपि विद्यते ॥

अतो भो पालका यूर्यं पृष्ठतोऽक्षिं सदाप्रभोः ॥

यदि जीवामि (वक्त्रोदं प्रभुरेवं सदाप्रभुः) ।

तर्हि पालकहीनत्वाद् ब्रजो मे लुणिठतो यतः ।

मेषा मे चाभवन् रहायं सर्वेषां वन्यजीविनां ॥

पालका मम यखाच्च नैवान्वेषन् ब्रजं मम ।

पालका चात्मपालास्तु मेषान् नापालयन् मम ॥

ततो भो पालका यूर्यं पृष्ठतोऽक्षिं सदाप्रभोः ।

भाषते भारतीमेतां प्रभुरेव सदाप्रभुः ॥

पालकांस्तानहं पश्य समाक्रमितुमुद्यतः ।

मम मेषानहं तेषां याचिष्यामि च हस्ततः ॥

तान् जनांच्च करिष्यामि निष्टत्तान् ब्रजपालनात् ।

न पुनः पालयिष्यन्ति ते जना चात्मपालकाः ॥

निजमेषानहं तेषाम् उद्दरिष्यामि चास्यतः ।

भर्त्यत्रव्याणि तेषाच्च न भविष्यन्ति ते पुनः ॥

यतो हेतोरिदं वाक्यं प्रभुराह सदाप्रभुः ।

पश्य मामकमेषाणाम् अनुष्टातुं गवेषणं ।

तेषां तत्त्वावद्यानच्च खयमेवाहमुद्यतः ॥

- ११ समेषाणां विकीर्णानां मध्ये स्थितिदिने यथा ।
कुर्यात् तत्त्वानुसन्धानं स्मीययूथस्य पालकः ॥
करिष्याम्यनुसन्धानं समेषाणामहं तथा ।
यत्र सर्वत्र विक्तिसा दुर्दिने तपसावृते ।
ते वर्त्तन्ते च तत्त्वानाद् उद्भिदियामि तानहं ॥
- १२ जातिभ्यो वहिरानीय देशेभ्यस्य समुद्ध्व तान् ।
सम्भूमिं प्रापयिष्यामीस्यायेलः पर्वतेषु च ।
निम्नस्यानेषु देशस्य सर्ववासस्यलेषु च ।
अहमेव तदा तेषां प्रकरिष्यामि पालनं ॥
प्रचारस्यान उत्कृष्टे चारयिष्यामि तानहं ।
इस्यायेलोऽप्यभूतेषु तेषां स्याम्यति चाशयः ॥
ते तत्रैव प्रयिष्यन्ते तस्मिन्नुच्चम आशये ।
इस्यायेलोऽप्तिषु स्याने चरिष्यन्ति च पीवरे ॥
- १३ मामकोनान् हि तान् सेषांचारयिष्याम्यहं स्वयं ।
तांस्वाहं प्राययिष्यामीयं प्रभो र्वाक् सदाप्रभोः ॥
अन्वेषिष्याम्यहं स्वान्तं प्रत्यानेष्याम्यपोहितं ।
अङ्गं भन्त्यामि भग्नस्य बलं दास्यामि रोगिणे ॥
पीनं प्रकृत्य लेपस्यामि सेषान् न्यायेन पालयन् ॥
- १४ भो मेषा मम युश्मांस्तु प्रभु रक्ति सदाप्रभुः ।
पश्यताहं करिष्यामि विचारं मेषमध्यतः ।
करिष्याम्येडकानाच्च क्षागानाच्च विचारणं ॥
- १५ प्रचारे चरयोल्क्ष्ये मन्यच्छे तद् यतो खधु ।
ततः किं युश्मादुच्छिष्ठं दण्डं मर्हयथाद्विभिः ।
निर्मलं सलिलं पीत्वोच्छिष्ठं पादैच्च मश्यथ ॥
- १६ युश्मात्वादैच्च यत् पिष्टं मम मेषाच्चरन्ति तत् ।
युश्माकं चरणे र्यच्च मध्यितं तत् पिवन्ति ते ॥
- १७ अतस्मानधि वक्तीदं प्रभुरेव सदाप्रभुः ।
पश्याहं मेषयो र्मध्ये पीवरस्य क्षशस्य च ।
स्वयं विचारनियन्ति म् अस्म्यनुष्ठानुमद्यतः ॥
- १८ पार्श्वैः स्त्र्यैऽस्त्रीय सम्प्रदाय गृह्णैऽस्त्राहय दुर्बलाः ।
सर्वमेषी र्यतो यूयं व्यक्तारिष्ट वहिष्कृताः ।

ततोऽहं सीयमेषाणां संविधास्यामि तारणं ।	११
न युनस्यापहर्त्ताच्चे भविष्यन्ति लोमूवत् ।	
मेषाणां मध्यतस्याहं करिष्यामि विचारणं ॥	
अहमुत्पादयिष्यामि तेषामेकञ्च पालकं ।	१२
नियुक्तं पालने तेषां दायूदं सेवकं मम ॥	
स तान् पास्यति तेषाञ्च पालकः स भविष्यति ॥	
भविष्यामीश्वरस्तेषां स्वयज्ञाहं सदाप्रभुः ।	१३
दायूदाखलच्च दासो मे तेषां मध्ये स्थितः प्रतिः ।	
उक्तवान् भारतीमेताम् अहमेव सदाप्रभुः ॥	
नियमञ्च ज्ञाते तेषां विधास्यामि शुभदृशं ।	१४
श्वापदांच्च करिष्याम्युपरतान् देशमध्यतः ।	
मरौ वत्स्यन्ति ते सुख्या निद्रास्यन्ति वनेषु च ॥	
तान् मदद्वेः समन्तञ्च करिष्याम्याशिषान्वितान् ।	१५
योऽप्नोऽवतारयिष्याम्यासारान् स्वसमयेषु च ।	
आसारास्ते भविष्यन्ति सर्वं आश्रिःप्रवाहिणः ॥	
तदा क्लेच्छे स्थितो वक्तः स्वफलानि प्रदास्यति ।	१६
पृथिवी च यथायोग्यं प्रास्यमुत्पादयिष्यति ॥	
स्वीयभूमौ मनुष्यास्ते निवत्स्यन्ति च निर्भयं ।	
यत् सदाप्रभुरेवाहं तद् विज्ञायिष्यते च तैः ॥	
यतस्तेषां युगस्याहं खण्डयिष्यामि कीलकान् ।	
स्वदास्यकारकाणां तांच्चोद्गरिष्यामि हक्ततः ॥	
लोमूच्च परजातीनां न भविष्यन्ति ते पुनः ।	१७
न वा तान् भक्तयिष्यन्ति श्वापदा देशचारिणः ।	
निर्भयं ते च वत्स्यन्ति कोऽपि नोद्देजयिष्यति ॥	
तेषाच्चोत्तादयिष्यामि यशस्यं फलिनं इमं ।	१८
न भविष्यन्ति ते देशे क्षुधया संहृताः पुनः ।	
न पुनः परजातीनां वा वर्हिष्यन्ति वाच्यतां ॥	
योऽहं सदाप्रभुः सोऽहं तेषां सङ्गी यदीश्वरः ।	१९
इच्छायेलः कुलं ते च यत् प्रजाः सन्ति मामकाः ।	
तत् ते ज्ञास्यन्ति वक्तीदं प्रभुरेव सदाप्रभुः ॥	
मम मेषास्तीति यूर्यं मेषाः सम्पालिता मया ।	२०

मनुष्या एव यूर्य स्थाहन्तु युग्माकमीश्वरः ।
भावते भारतीमेता प्रभुरेव सदाप्रभुः ॥

३५ पञ्चनिंशोऽध्यायः ।

इत्यादेलं प्रति जातक्रोधहेतोरिदेशीयानां दण्डस्य भविष्यदाक्यं ।

- १ पुनश्च सदाप्रभोरिदं वाक्यं मां प्रति प्रादुरभूत्, भो नरसन्तान,
२ त्वं सेवीरपर्वतं प्रति स्थिरदृष्टिं कृत्वा तत्प्रतिकूलां भावेऽक्तिं व्याहर,
३ तच्च वद, प्रभुः सदाप्रभुरित्यमाह,
- अहं पश्चाकमिष्यामि त्वां भो सेवीरपर्वत ।
- ४ निजं प्रसारविष्यामि हस्तं तत्प्रतिकूल्यतः ।
५ अस्तु अस्तु संस्थलच्च त्वां संविधास्यामि च स्यं ॥
- ६ उच्छिन्नानि करिष्यामि तव सर्वपुरुषाणि हि ।
७ अस्तु भविष्यसि त्वं मां ज्ञास्यसे च सदाप्रभुं ॥
- ८ त्वदन्तर्विद्यते यस्माच्चनुभावच्चिरन्तनः ।
९ निक्षिप्ता असिहस्ते चेष्टायेतो वंशजास्वया ।
१० विपत्तिसमये तेषां काले चात्तकदुरुतेः ॥
- ११ अतोऽहं यदि जीवामि (प्रभु वक्ति सदाप्रभुः) ।
१२ त्वां करिष्याम्यहं रक्तं रक्तं त्वाच्चानुधाविता ।
१३ त्वं न गर्हितवान् रक्तं रक्तं त्वाच्चानुधाविता ॥
- १४ सेवीरादिं करिष्यामि अस्तु अस्तु स्थलं ।
१५ उच्छ्रेत्यामि च तन्मध्याद् यातायातकृतो जनान् ॥
- १६ तद्विरीन् पूर्वविष्यामि हतैत्तस्य जनैरहं ।
१७ मनुष्यास्तव भूड्डेषु तदीयोपव्यकासु च ।
१८ निभ्रम्यु च सर्वासु पतिष्ठन्त्यसिना हताः ॥
- १९ अहं त्वां प्रकरिष्यामि चिरधंसस्थलीमयं ।
२० पुरीणां तव मध्ये च नरः कोऽपि न वत्यति ।
२१ अभिज्ञास्य यूर्यच्च तदानीं मां सदाप्रभुं ॥
- २२ यस्माज्जातिद्वये तस्मिन् तस्मिन् देशद्वयेऽपि च ।
२३ त्वयोक्तां ते मया लभ्ये वर्यं भोक्त्वामहे च ते ।
२४ अविद्यत तदानीन्तु तत्र स्थाने सदाप्रभुः ॥

अतोऽहं यदि जीवामि (प्रभुराह सदाप्रभुः) । ११

तर्हि तं यद्वदाचारं कृतवांस्तेषु शाचवात् ॥

तव कोपिर्वद्यो यैग्यां करिष्यामि क्रियां तथा ।

विचारं तव कृत्वेत्यं दास्ये तेष्वात्मबोधनं ॥

योऽहं सदाप्रभुः सोऽहं अङ्गोऽक्षोः सकलास्तव । १२

श्रुतवानिदमेव तं तदा ज्ञास्यसि निश्चितं ॥

त्वमिदं प्रोक्षवान् वाक्यम् इस्वायेलो गिरीनधि ।

अंसस्थानमदोऽस्मभ्यं यसनार्थं समर्पितं ॥

मदिरुद्धं मुखै यूयं कृतवन्तः स्खौरवं । १३

मदिरुद्धं बहूक्षीचोक्षवन्तस्तच्छ्रुतं मया ॥

भाषते भास्तीमेतां प्रभुरेव सदाप्रभुः । १४

हृष्टायां कृत्वमेदिन्यां विधास्यामि तव क्यं ॥

इस्वायेलः कुलस्य तं देशे अंसाद् यथाहवः । १५

त्वामुद्दिश्य तथैवाहं विधास्यामि प्रहर्षणं ॥

सेयीरात्रिरिदोमच्च कृत्वो धस्तो भविष्यतः ।

यत् सदाप्रभुरेवाहं तत्त्वं ज्ञास्यन्ति ते जनाः ॥

36

३६ पट्तिंशोऽध्यायः ।

१ इस्वायेल्देशस्य मान्त्रनं ८ परमेश्वरस्याशीर्वादप्रतिज्ञा १६ पापाद् इस्वायेलो
दण्डः २१ विनामूल्येन तस्य रक्षा २५ ग्रोष्टराज्यस्य शुभभविष्यदाक्यच्च ।

तद्वच्च, भो नरसन्तान, इस्वायेलः पर्वतान् उद्दिश्य भावोक्तिं व्याहर, १
तांच वद, भो इस्वायेलः पर्वताः, सदाप्रभो वाक्यं पृष्ठमुत, प्रभुः सदा २
प्रभुरित्यमाह, यतः पृच्छु युद्धाकं विरुद्धमुक्तज्ञानं, हिहि, तानि चिर-
न्तनान्युक्तस्यलान्यस्ताकम् अधिकारविषया अभवन्, तस्मात् तं भा- ३
वोक्तिं व्याहरन्निदं वद, प्रभुः सदाप्रभुरित्यमाह, यतो हेतो यूयं
चतुर्दिन्कु अंस्यमाना अभिगर्ज्यमानाच्च जातीनां प्रेषण्याधिकारविषया
जनानाम् अष्टगता जिङ्गायस्या वाच्यताया विषयास्त्राभवत, ततो ४
हेतोरेव, भो इस्वायेलः पर्वताः, यूयं प्रभोः सदाप्रभो वाक्यं श्रोतुमर्हथ,
प्रभुः सदाप्रभुत्तान् पर्वतान् उपपर्वतांच ता निष्प्रभूमीरूपत्वकाच्च
तान्युच्चिन्नध्वंसस्यलानि परित्वकपुराणि चेत्यमाह, युद्धत्वाकल्यं चतु-
र्त्तु-

५ द्विक्षयजातीनां प्रेषस्य लोम्पुं विद्वूपास्पदच्चाभवत्, ततो हेतोः प्रभुः सदाप्रभुरित्यमाह, जातीनां ये शेषा यत्त्वं इदोमः सम्पूर्णचित्त-हर्षेणान्तरिकावज्ञानेन च मम देशं लोमार्थं शून्यीकर्त्तुमिच्छन्तः स्त्री-याधिकारविषयं छतवन्तस्तेषां प्रतिकूलमहं निजेष्यानलेन वाक्यं व्याह-इ रामि । अतत्त्वम् इस्तायेत्तो भूमिसधि भावोऽक्षिं व्याहरन् तान् पर्व-तान् उपपर्वतांस्य ता निष्ठभूमीरूपत्वकाच्च वद, प्रभुः सदाप्रभुरित्यमाह, पश्यत, यूर्यं परजातीनाम् अवज्ञां स्तोषवन्तत्त्वसादहं निजेष्याना निज-७ रोधेण च वाक्यं व्याहर्तुमुद्यतोऽस्मि । अतो हेतोः प्रभुः सदाप्रभुराह, अहं खद्वलमुक्तोल्य शर्पे,

ये सर्वे परजातीया विद्यन्ते वः समन्ततः ।
स्त्रीयावज्ञां सहित्यन्ते ते जना एव भारवत् ॥

८ परन्तु सकला यूयम् इस्तायेत्तोयपर्वताः ।
स्त्रीयशाखाः प्रवच्छन्तः सफलानि प्रदास्यन् ।
इस्तायेत्तो प्रजाभ्यो मे तासाच्चासन्न आगमः ॥
९ यतो हेतोरहं पश्य युश्मत्वं भवानि हि ।
युश्मान् प्रति निजां दृष्टिं वर्तयिष्याम्यहं पुनः ।
छापिकर्म च युश्मासु रोपणच्च भविष्यति ॥

१० करिष्यामि च युश्मासु मनुष्यान् बज्जसङ्गुआन् ।
इस्तायेत्तोः कुलं द्वात्स्वं सर्वथा बज्जसङ्गुकं ॥
नगरेषु तदानोच्चावस्थास्यन्ते निवासिनः ।

११ समवाप्यन्ति निर्माणं असितानि स्थलानि च ॥
नशान् पश्चांस्य युश्मासूतादयिष्याम्यहं बह्न् ।
तत्र ते वर्धमानाच्च भविष्यन्ति बज्जप्रजाः ॥

युश्मान् निवासिभिः पूर्णान् करिष्यामि च पूर्ववत् ।
युश्मदादिदशातोऽपि विद्यास्यामि च मङ्गलं ।

१२ यत् सदाप्रभुरेवाहं यूर्यं ज्ञास्यथ तत् तदा ॥
विद्यास्यामि च युश्मासु मनुष्याणां गमागमौ ।
इस्तायेत्तोः कुलस्यैव भीम्यन्ते त्वां जना मम ॥

१३ त्वमधिकारविशेषं तदा तेषां भविष्यसि ।
तांस्य नैव पुनर्बारं निश्चयान् करिष्यसि ॥
भाषते भारतीमेतां प्रभुरेव सदाप्रभुः ।

ते वदन्ति नराशी त्वं स्वजाते निरपत्यकृत् ॥
अतस्वं न पुनर्बारं मनुष्यान् भक्षयिष्यसि । १४
न पुन निजजातिं वा निरपत्यां करिष्यसि ।
भाषते भारतीमेतां प्रभुरेव सदाप्रभुः ॥
न पुनः आवयिष्यामि त्वां जातीनां तिरस्कृयां । १५
वंशानामपि धिक्कारं नैव त्वं भोक्ष्यसे पुनः ॥
न पुनः स्त्रीयजातिं वा निरपत्यां करिष्यसि ।
भाषते भारतीमेतां प्रभुरेव सदाप्रभुः ॥

अपरं सदाप्रभोरिदं वाक्यं मां प्रति प्रादुरभूत्, भो नरसन्नान्, १६
इखायेल्कुलस्य जना यदा स्वभूमौ न्यवसन् तदा स्त्रीयाचारेण स्वगर्ह- १७
णीयक्रियाभिस्त्र तामशुचिम् अकुर्वन् सम साक्षात् तेषामाचारो रज-
स्वलात्मस्याशौचेन तुल्य आसीत् । अतो देशे तैः स्वावितस्य शोणितस्य १८
स्वगर्हणीयविग्रहै देशाशौचात्यादनस्य च हेतुनाहं तेषामुपरि निज-
रोषम् अवतास्त्रितवान् । तांस्त्र जातीनां मध्ये विकीर्णवान् देशेषु च १९
विक्षिप्तवान् तेषां यादृश आचारो यादृशस्त्र क्रियास्त्रादृशं विचारं
द्वातवान् । ते च यासां मध्यं गतास्त्रासां जातीनां मध्यं गतैव सम २०
पवित्रं नामापवित्रं कृतवन्तः, यतस्तानुदिश्य जनैरुक्तं, अमी सदाप्रभोः
प्रजास्तस्यैव देशान्निष्क्रान्तात्मा । तथापीस्त्रायेल्कुलस्य जना यत्र गतास्तत्र २१
जातीनां मध्ये तैरपवित्रीकृतस्य मदीयपवित्रास्त्रो हेतुनाहं दयार्द्रा
जातः । अतस्मै इखायेलः कुलं वद, प्रभुः सदाप्रभुरित्यमाह, २२

भो इखायेल्कुलाहं न कुर्व्वे पुण्यात्कृते क्रियां ।
यत्र गत्वा तु युद्धाभिर्जातीनां तत्र मध्यतः ।
अपवित्रीकृतस्यैव पुण्यनामः कृते सम ॥
यासां मध्ये तु युद्धाभिरपवित्रीकृतं हि तत् । २३
जातीनां मध्यतस्त्रासामपवित्रीकृतं सम ।
महानाम करिष्यामि पवित्रं पुनरप्यहं ।
तासां साक्षात् युद्धासु मत्पुण्यत्वप्रकाशनात् ।
यत् सदाप्रभुरेवाहं तत् ता ज्ञायन्ति जातयः ।
भाषते भारतीमेतां प्रभुरेव सदाप्रभुः ॥
जातीनां मध्यते युद्धान् उद्धरिष्याम्यहं पुनः । २४
युद्धात्मा संग्रहीयामि देशानां मध्यतस्त्रादा ।

युग्मदेशे करिष्यामि युग्मांशोपस्थितान् पुनः ॥
 १५ युग्मान् सेव्यामि सुच्यद्दिः सुचयस्व भविष्यथ ।
 अशौचादेव सर्वस्माद् युग्माकञ्च कुविग्रहात् ।
 १६ सर्वस्मात् प्रकरिष्यामि युग्मान् सम्यक् शुचोनहं ॥
 नूतनञ्च प्रदास्यामि युग्मभ्यं हृदयं तदा ।
 नूतनं स्थापयिष्यामि चात्मानं युग्मदन्तरे ॥
 १७ हृदयं दवयिष्यामि युग्मदेहाच्छ्लामयं ।
 मांसमयस्त्र दास्यामि युग्मभ्यं हृदयं तदा ॥
 १८ स्थापयिष्यामि चात्मानं मामकं युग्मदन्तरे ।
 करिष्यामि तथा चाहं यथा कुर्यात् से विधीन् ।
 १९ मत्पूत्राणि च रक्षेत कर्मणा पालयेत च ॥
 २० पिण्डभ्यो वो मया दत्ते देशे यूयञ्च वस्थाथ ।
 मामकीनप्रजा यूयं तदानीच्च भविष्यथ ।
 २१ स्वयच्चाहं भविष्यामि तदा युग्माकमीश्वरः ॥
 २२ सर्वाशौचाच्च युग्माकं संविधास्यामि तारणं ।
 गोधूमांश्च समाह्रय करिष्यामि सुपृष्ठलान् ।
 २३ न च युग्मासु दुर्भिक्षम् कर्पयिष्यामि भारवत् ॥
 वृक्षाणां वर्धयिष्यामि क्षेत्राणाच्च फलान्यहं ।
 २४ न भोक्ष्यत्वे च दुर्भिक्षाज्ञातीनां धिक् क्रियां पुनः ॥
 २५ स्वकुमारीन् अभद्राच्च क्रिया यूयं समरिष्यथ ।
 स्वपापै दृश्यदोषैर्च गर्हिष्यत्वे सदृष्टिः ॥
 २६ न युग्माकं कृते कार्यं कुर्वे तज्ज्ञातुमहृथ ।
 भाषते भारतीमेतां प्रभुरेव सदाप्रभुः ।
 २७ इस्वायेत्कुल लक्ष्मि निजाचाराद् विषोद च ॥
 भाषते भारतीमेतां प्रभुरेव सदाप्रभुः ।
 २८ सर्वभ्यो वोऽपराधेभ्यो यदा युग्मान् पुनाभ्यहं ।
 तदानीं पूरयिष्यामि नगराणि निवासिभिः ।
 २९ निर्मितानि भविष्यन्ति समुच्चिन्नस्यलानि च ॥
 यो देशः सर्वपात्मानां साक्षाद् अंसस्यलं कृतः ।
 ३० तस्मिंश्च अंसिते देशे कृषिकर्म प्रसेत्युति ॥
 ते वक्ष्यन्त्येदनुद्यानतुल्याभृद् भक्तभूस्तिं ।

उच्चिद्रा धंसिताः पुर्यः पुरा चोन्मूलिता इमे ।
पश्येदानीं दृष्टिभूताः पूर्णाः सन्ति निवासिभिः ॥

ये जनाः पश्यातीयाः श्रेत्यन्ते वः समन्ततः । ४६
तैर्विज्ञायिष्यते चेदम् अहमेव सदाप्रभुः ।
उन्मूलितस्य निर्माता धंसस्याने च रोपकः ।

योऽहं सदाप्रभुः सोऽहं वच्चुक्तं साधयामि च ॥
भाषते भास्तीमेतां प्रभुरेव सदाप्रभुः । ४७
अहं तेषां कृते कार्यं साधयेयमिदं यथा ।
इखायेलः कुलेन्द्रं प्रयाच्छ्ये तथा पुनः ।
नरमेषवधनानीव वर्धयिष्यामि तानहं ॥

पृतमेषवज्जेनेव पर्वत्सु यिरुपालमः । ४८
वज्जेनेव भविष्यन्ति परिपूर्णा नरवज्जैः ।
धत्ताः पुर्यो जना माच्चाभिज्ञास्यन्ति सदाप्रभुं ॥

37

३७ सधाचिंशोऽध्यायः ।

१ शुक्लास्त्रां दृष्टानः ११ इखायेलो नैराश्यहरणं १५. यिहिष्केलो मैलनं २०
ब्रोष्ट्य राज्यसंधि क्षेत्रप्रतिज्ञा च ।

सदाप्रभो हेत्तो मर्यपितोऽभृत् सदाप्रभोरात्मना च मां वहि नैत्वा १
समस्तल्या मध्य निदधाय साचास्थिभिः पूर्णासीत् । स च मां सर्वदिक्षु २
तेषां साद्रिघेन गमयामास, तानि च पश्यातीव बद्धनि समस्तल्याः ३
एष्टेऽविद्यन्त, पश्यातीव शुक्लाणि चासन् । अपरं स मां जगाद, भो ४
नरसन्तान, इमान्यस्थीनि किं जीविष्यन्ति ? तदा मर्योक्तं भो प्रभो ५
सदाप्रभो, भवांस्तत्त्वानीते । ततः स मां जगाद, त्वमिमान्यस्थीन्यधि ६
भावोक्तिं आहृत तानि च वद, भो शुक्लाण्यस्थीनि, सदाप्रभो वाक्यं ७
पृश्नुत, प्रभुः सदाप्रभुरिमान्यस्थीन्युद्दिश्येत्यमाह, पश्याहं युश्चन्मध्यमा- ८
त्मानं प्रवेश्यिष्यामि तेन यूयं जीविष्यथ । अहच्च युश्चासु शिरा यो- ९
जयिष्यामि मांसमुत्पादयिष्यामि युश्चाकमपरि च त्वचं तनिष्यामि, १०
युश्चन्मध्य आत्मानं निधास्यामि च तेन यूयं जीविष्यथ, अहच्च यत्
सदाप्रभुस्तदभिज्ञास्यथ । अतेऽहं यथादिवृत्तया भावोक्तिं आहृत-
वान् । मम भावोक्तियाहृतगाक्षे शब्दो जातस्ततः पश्येद्वैगोऽभृत्

८ तान्यस्तीनि च परस्परम् अमिलन् । अपरं मया निरीक्ष्य तेषु शिरा
द्वाद्या मांसच्चादपादि तेषामुपरि च लगतानि, परन्तु तेषामन्तर आत्मा
९ नासीत् । अपरं स मां जगाद, त्वमात्मानमुदित्य भावोक्तिं व्याहर,
भो नरसन्तान, भावोक्तिं व्याहर, आत्मानमुदित्येदं वद च, प्रभुः सदा-
प्रभुरित्यमाह, भो आत्मन्, चतुर्थी वायुभ्य धागत्य तेषां हतानां
१० जनानां मध्यं धम, तेन ते जीविष्यन्ति । ततोऽहं वथादिष्टस्तथा भा-
वोक्तिं व्याहृतवान्, तदात्मा तान् प्रविष्टस्ते च जीवनं प्रापुरुतीव महती
वाहिनी भूत्वा खचरणैक्तस्युच्च ।

११ अपरं स मां जगाद, भो नरसन्तान, अस्तीनीमानि द्वात्तज्ञम् इस्ता-
१२ येषः कुलं । पश्य ते वदन्ति, अस्ताकमस्योनि शुष्कोभूतान्यस्ताकम् आ-
श्वासच्च नष्टः, उच्चिन्ना एव यद्य । अतस्वं भावोक्तिं व्याहर, तांच्च वद,
प्रभुः सदाप्रभुरित्यमाह, पश्यताहं युद्धाकं श्रवागाराणुद्वाटयिष्यामि,
भो मत्वजाः, युद्धच्छवागारेभ्यच्च युद्धान् उत्यापयिष्यामि युद्धान् इस्ता-
१३ येज्ज्वरं नेत्र्यामि च । मया युद्धच्छवागाराणाम् उद्वाटनाद्, भो मत्वजाः,
युद्धच्छवागारेभ्यो युद्धाकमुत्यापनाचाहं यत् सदाप्रभुरस्मि तद् यूयं
१४ ज्ञास्यथ । अहं युद्धान्ध्ये मदीयात्मानं निधास्यामि युद्धारेष्टे च
युद्धान् अवस्थापयिष्यामि, तेन योऽहं सदाप्रभुः सोऽहं वच्चम्युक्तं साध-
यामि च तद् यूयं ज्ञास्यथेति सदाप्रभुराह ।

१५ पुनर्च्च सदाप्रभो वीक्यं मां प्रति प्रादुरभूत्, यथा, भो नरसन्तान,
१६ त्वं काष्ठखण्डमेकमादाय तत्र लिख, यिह्वदास्तस्त्वीनाम् इस्तायेलः
सन्तानानाचेति । पुनर्च्च काष्ठखण्डमेकमादाय तत्र लिख, यूषफस्य,
१० इपूयिमस्तत्स्युः क्षत्स्येसायेल्कुलस्य चायं काष्ठखण्ड इति । अपरं
१८ खार्यं तौ मिथः संयोज्येकं कार्यं कुरु, तव करे च ताचेकीभवतां । यदा
च तव जातेः सन्तानास्त्रां प्रक्ष्यन्ति, अत्र तव किं तात्पर्यं तत् किमस्मान्
१९ न ज्ञापयिष्यसि? तदा त्वं तान् वद, प्रभुः सदाप्रभुरित्यमाह, पश्यत,
इपूयिमो हस्ते यूषफस्य यः काष्ठखण्डं विद्यते तं तस्त्वीन् इस्तायेलो
वर्णाच्चाहमादास्यामि तांच्च तस्मिन् योजयित्वा यिह्वदाः काष्ठखण्डेन
सह संयोजयिष्यामि तांच्चकं काष्ठखण्डं करिष्यामि च मम हस्ते ते
चैकीभविष्यन्ति ।

२० तयोर्च्च ययोः काष्ठखण्डयोर्च्च लेखिष्यसि तौ तेषां साक्षात् तव हस्ते
२१ तिष्ठतां । त्वच्च तान् वद, प्रभुः सदाप्रभुरित्यमाह, पश्येत्येलः सन्ताना

यासां मध्ये यातायातं कुर्वते तासां जातीनां मध्यादहं तान् आदाय
चतुर्द्विभ्यः सङ्गृह्य तेषां देशं नेत्रामि तत्र देश इस्त्रायेलः पर्वतेषु ११
तान् एकां जातिं करिष्यामि एकच्च राजा तेषां सर्वेषां राजा भवि-
ष्यति; ते न पुनर्देष्य जाती भविष्यन्ति न वा पुनर्देष्य राज्ये भूत्वा विभ-
क्षन्ते। न च स्वप्रतिमाभिर्द्वयविग्रहै वा सर्वेण स्त्रीयाद्भर्त्या वा १२
पुनरशुचीभविष्यन्ति, ते च यत्र पापं क्षतवन्तस्तेषां तस्मात् सर्ववास-
स्थानादहं तान् तास्त्रिष्यामि शुचीकरिष्यामि च, तेन ते मम प्रजा-
भविष्यन्त्यहच्च तेषामोश्वरो भविष्यामि। मम दासो दायूदृ च तेषां १४
राजा भविष्यति, तेषां सर्वेषाच्चैकं पालको भविष्यति, ते च मम प्रास-
नान्याचरिष्यन्ति मम विधीन् रक्षिष्यन्ति कर्मणा च पालयिष्यन्ति। मम १५
दासाय याकृबे मध्या दत्ते यस्मिन् देशे युधाकं पूर्वपुरुषो न्यवसंस्तस्मिन्
देशे ते जना वत्यन्ति, ते च तेषां पुत्राः पौत्रास्त्रानन्तकालं तत्र वत्य-
न्ति मम दासो दायूदृ चानन्तकालं तेषाम् अधिष्ठिति भविष्यति। अहच्च १६
तेषां क्षते शान्ते नियमं स्थापयिष्यामि, स तेषाम् अनन्तकालीनो नियमो
भविष्यति। अहच्च तान् स्थापयिष्यामि वर्धयिष्यामि च, अनन्तकाला-
र्थच्च मदीयधर्मधामं तेषां मध्ये स्थापयिष्यामि। ममावासस्य तेषामुप- १७
रिष्याद् अवस्थास्यते, अहच्च तेषामीश्वरो भविष्यामि ते च मम प्रजा-
भविष्यन्ति। अहं सदाप्रभुर्यदिस्त्रायेलः परिचकारी तत् तेषां मध्ये १८
मदीयधर्मधामो अनन्तकालीनावस्थितिः परजातीयै र्खायिष्यते ।

38

इट अष्टुचिंशोऽध्यायः ।

१ गोग्रस्य मैत्यसामन्तकथनं ए इस्त्रायेलदेशाक्षमणकथनं १४ तस्य भाविदण्डस्य
वचनच्च ।

अपरं सदाप्रभो वौकं मां प्रति प्रादुरभूत्, यथा, भो नरसन्तान, त्वं १
रोषस्य मेषकस्य तूबालस्य चाधिष्ठिति मागोगदेशीयं गोभां प्रति स्थिर- २
दृष्टिं विधाय तस्य प्रतिकूलां भावोक्तिं व्याहर । त्वच्च वद, प्रभुः सदा- ३
प्रभुरित्यमाह ।

रोष-नेषक-तूबालजातीनां जननायकः ।

यस्त्वं गोगोऽहमेव त्वां पश्चाक्षमितुमृद्यतः ॥

त्वां परिवर्तयिष्याम्यङ्गुणं दत्त्वा हनौ तव ।

त्वा च निर्गमयिष्यामि तव सर्वबलानि च ।
 अस्मान् योद्धुन् हृष्यारूढान् सर्वान् सिद्धपरिच्छ्रदान् ।
 फलकच्चर्मधाराणाम् असिपाणिं महासभां ॥
 ५ पारस्कूशपूतीया जनास्तेषां हि सङ्गिनः ।
 फलकैस्ते शिरस्त्रैस्ते सन्ति सर्वे सुसज्जिताः ॥
 ६ गोमर् सर्वे च तत्सङ्घा उत्तरान्तनिवासिं च ।
 तोगमर्मीयकुलं सर्वैः स्त्रीयसङ्घैः समन्वितं ।
 त्वया सार्द्धं भविष्यन्ति जातयो बज्जसङ्ख्याकाः ॥
 ७ सुसज्जीभव सर्वच्च सुसज्जीकुरु यत्नतः ।
 त्वं सर्वे तत्समाजाच्च समायाताख्वदन्तिकं ।
 त्वं तेषां सकलानाच्च रक्षणेऽधिकृतो भव ॥
 ८ अतीते दीर्घकाले हि निर्णयस्ते करिष्यते ।
 वर्षाणां परिणामे त्वम् इमं देशं प्रवेश्यसि ॥
 असितः पुनरानीतं महाजातिभ्य उद्गृतं ।
 इस्त्रायेतो गिरीतेतानुच्छिन्नान् चिरकालतः ॥
 तज्जना वहिरानीता जातीनां भथतः पुनः ।
 सकला हि निवत्यन्ति तदानीमकुतोभयाः ॥
 ९ तच्चोदेष्यसि भवावद् आगमच्च करिष्यसि ।
 देशाच्छादनकारी वा मेघवत् प्रतिभास्यसि ।
 त्वं सर्वे तव सङ्घाच्च सहिता भूरिजातिभिः ॥
 भाषते भारतीमेतां प्रभुरेव सदाप्रभुः ।
 १० दिन तस्मिन्नुदेष्यन्ति तवान्तःकरणे कथाः ।
 अनिष्टस्य च सङ्कल्पं त्वं तदा कल्पयिष्यसि ॥
 ११ त्वं वच्यस्याकामिष्यामि देशं तं ग्रामपूरितं ।
 जनान् प्राप्यामि तान् शान्तान् सर्वान् निर्भयसेविनः ।
 वसतोऽक्षतप्राचीरानर्गलदारवर्जितान् ॥
 १२ त्वं धनं लुणितं क्षेत्रं सङ्कुहोतुच्च चेषु से ।
 चिरोच्छिन्नेषु वासेषु जातिमध्यत उद्गृते ।
 लब्धपश्यादिवित्ते च धरिष्यीनाभिवासिनि ।
 कर्तुं जनसमजे त्वं यतसे च कर्हार्पणं ॥
 १३ शिवा दिदांच्च तपैर्शिष्ठा बग्यजः सर्व एव च ।

तस्य वालम्भगेन्द्रास्त्रां वदिष्यन्ति कथामिमां ॥

त्वं किं लुगिठतुमाथातो लोप्तार्थं कृतमेलकः ।

सर्वरूप्याणि संहृत्युं ग्रहीतुं पशुवैभवं ।

गरिष्ठान्येव लोप्ताणि लुगिठतं त्वं किमागतः ॥

अतो हेतोः, भो नरसन्तान, त्वं भावोक्तिं व्याहर, गोगच्च वद, १४
प्रभुः सदाप्रभुरित्यमाह, तस्मिन् दिने यदा मम प्रजावन्द इस्तायेल्
निर्भयं वत्यति तदा किं न त्वं तज्जास्यसि? तदा त्वं खस्यानाद् उत्तर- १५
दिशः प्रान्ताद् आयास्यसि, भूरिजातयस्य सर्वा हयानारह्य महा-
समाजो महासेना च भूत्वा त्वया सर्वम् आयास्यन्ति । त्वं मम १६
प्रजावन्दस्येत्यायेलो विरुद्धं प्रगच्छन् मेघ इव देशमाच्छादयितुमुद्यतो
भविष्यसि; कालपरिणामे त्वमुद्भविष्यति; भो गोग, परजातोय-
जनानां साक्षात्मया त्वयि खपविचतायाः प्रतिपादनात् ते यथा
मां जानीयुस्तदर्थमहं त्वां मम देशं प्रवेशयिष्यामि । प्रभुः सदाप्रभु- १७
रित्यमाह, अहं युग्मत्विकूलं तमानेयामीति वाक्यमहं प्राक्ताले
यमुद्दिश्य निजदासैरित्यायेलीयभाववादिभिस्तत्वाले बज्जवत्सरान् या-
वद् भावोक्तिं व्याहरद्द्विः कथितवान् किं न त्वमेव स जनोऽसि? अ-
तो यस्मिन् दिने गोग इस्तायेल् देशमागमिष्यति तस्मिन् दिने मम १८
नासिकायां कोपानल उद्भविष्यतोति प्रभोः सदाप्रभोरुक्तः । अहच्च १९
निजेर्थया निजामर्दानलेन च वदामि,

भविष्यति महाकम्प इस्तायेल्भुवि तद्विने ॥

कर्मिष्यन्ते च मत्साक्षात्मत्याः सागरवासिनः । १०

पर्किणो गगनस्थास्त्रं जीविनो वनचारिणः ॥

भूमौ ये च विसर्पन्ति सकलास्त्रे सरीरुपाः ।

भूतज्ञे वर्त्तमानास्त्रं सकला एव मानवाः ॥

भूध्रा उत्पाटयिष्यन्ते प्रतिष्यन्ति शिलोच्चयाः ।

प्राचीराणि च सर्वाणि निप्रतिष्यन्ति भूतज्ञे ॥

क्षपाणं तद्विरुद्धच्छाक्षास्यामि खगिरिष्यहं । ११

भाषते भारतीमेतां प्रभुरेव सदाप्रभुः ।

जनस्यासिष्य तद्रातुः प्रतिकूलो भविष्यति ॥

विविष्ये समं तेन मार्याहं शोणितेन च । १२

तस्य तदीयसङ्घानां सङ्गिजातिगणस्य च ।

१२

उपरिष्ठादहं वृष्टिं वर्षयिष्यामि सिन्धुवत् ।
 करकासारमिष्व गम्भकेन समन्वितं ॥
 प्रत्यक्षं भूरिजातीनां स्वस्त्रिच्छपविचर्ते ।
 प्रतिपाद्य प्रदास्येऽहं ताभ्यः परिचयं तदा ।
 यत् सदाप्रभुरेवाहं ताभि च्छायिष्यते च तत् ॥

39

३९ ऊनचत्वारिंशोऽध्यायः ।

१ गोगस्य भाविदण्डस्य कथनं द इखायेलो जयः ११ गोगस्य मूरशाननिर्णयः १७
 पच्चिभिः शब्देजनं १५ इखायेलः खदेश मिलनस्य भाविवाक्यज्ञ ।

१ तत्त्वं भो नरसन्तान, गोगस्य प्रतिकूलां भावोक्तिं व्याहरन् वद, प्रभुः
 सदाप्रभुरित्यमाह,

रोष-मेषक-तूबालजातीनां जननायकः ।
 यस्त्वं गोगोऽहमेव त्वां पश्याकमितुमुद्यतः ॥

२ त्वां परिवर्त्तयिष्यामि त्वाच्च नेष्याम्यहं वह्निः ।
 उत्तरप्रान्ततत्त्वं त्वां करिष्यामि समुद्धतः ।

इखायेलो गिरीनेव त्वाच्च नेष्याम्यहं तदा ॥
 कोदण्डं चावयिष्याम्याहत्य तदामहस्ततः ।

३ तव दक्षिणाहस्ताच्च पातयिष्यामि ते शरान् ॥
 इखायेलो गिरिष्वेव निपातः सम्भविष्यति ।

४ तव त्वसर्वसङ्घानां सङ्गजातिगणस्य च ॥
 सर्वजातीयपक्षिभ्यो विष्विरेभ्यो वनस्य च ।

५ सर्वस्मै श्वापदायाहं त्वां प्रदास्यामि भव्यवत् ॥
 त्वं पतिष्यसि भूपृष्ठे यतोऽहं प्रोक्तवानिदं ।

भाषते भारतीमेरां प्रभुरेव सदाप्रभुः ॥
 अन्धं मार्गोगमध्ये च ये द्विप्रेषु वसन्ति च ।

६ निष्विन्ता मानवास्त्वेषां मध्ये द्वेष्याम्यहं तदा ।
 यत् सदाप्रभुरेवाहं तदृ विज्ञात्यन्ति ते जनाः ॥

७ मम प्रजा य इखायेल् अहं तस्यैव मध्यतः ।
 परिज्ञातं करिष्यामि पवित्रं मम नाम च ।

नापवित्रोकरिष्यामि पवित्रं नाम मे पुनः ॥

इस्त्रायेलि पवित्रस्व यत् सदाप्रभुरस्महं ।
 मनुष्याः परजातीया अभिज्ञास्यन्ति तत् तदा ॥
 एतत् पश्य समायाति पश्य सिद्धिमवाप्यति ।
 भाषते भारतीमेतां प्रभुरेव सदाप्रभुः ।
 मया यच्च प्रतिज्ञातम् एतदेवाप्ति तद् दिनं ॥

इस्त्रायेलि नगराणां निवासिनो जनास्त्र तदा निर्गमिष्यन्ति वर्म- ९
 चर्मफलकधनुः पश्य छिशूलैस्त्रामिं दाहस्त्र विधास्यन्ति, सप्तवर्षांस्त्र
 तैरेवामिं ज्वालयिष्यन्ति । ते न क्षेत्रादिव्यनाम्यादास्यन्ते न वा वन्य- १०
 तरुन् कर्त्तिष्यन्ति परन्तु तथा युड्डसज्जयामिं ज्वालयिष्यन्ति, वैस्त्र
 मृषिता अभवंस्तान् मृषिष्यन्ति ये च तेषां सम्पत्तिमपहृतवन्तस्तेषां
 सम्पत्तिमपहृत्यन्तीति प्रभोः सदाप्रभोरक्षिः ।

तस्मिन् दिनेऽहम् इस्त्रायेलि गोगाय प्रवनिखननस्यानं प्रदास्यामि ११
 समुद्रपारस्या पाञ्चानामुपत्यका तत् स्यान्, तच्च पाञ्चान् वद्धमुखान्
 करिष्यति ; तच्च गोगस्य क्षत्स्वस्य च तदोयजनयूथस्य प्रवा जनै निखान- १२
 निष्यन्ते तत्स्यानस्य नाम च गे-हामोन-गोगोऽर्थतो गोगीयजनयूथ-
 स्योपत्यकेत्यभिधायिष्यते । इस्त्रायेलुकुलस्त्र देशशौचार्थं तेषां प्रवा- १३
 निखनने सप्तमासान् यापयिष्यति । देशस्य सर्वे जनास्त्र प्रवान् १४
 निखनिष्यन्ति, यस्मिन् दिनेऽहं स्वप्रतापं प्रतिपादयिष्यामि तस्मिन् दिने
 च तत् कर्म तेषां यश्चकरं भविष्यतीति प्रभोः सदाप्रभोरक्षिः । तैस्त्र १५
 निवनियुक्तपुरुषाः पृथक् कारिष्यन्ते, ते देशां पर्यटिष्यन्ति पर्यटन-
 कारिणां सङ्किनो वा भूत्वा भूपण्डोवशिष्यान् प्रवान् देशशौचार्थं १६
 निखनिष्यन्ति, सप्तमासान्तेऽप्यनुसम्बानं विधास्यन्ति । तेषां देशपर्यटन- १७
 कारिणां केनचित् पर्यटनकाले मानवास्त्र सन्दृष्टे तत्तार्थं चिङ्गं
 स्यापयिष्यते, ततः परं निखननकारिणस्तद् गे-हामोन-गोगं नोत्वा निख-
 निष्यन्ति । पुर्या एकस्या अपि हामोनेति नाम भविष्यति ; इत्यं १८
 देशस्तैः शुचीकारिष्यते ।

त्वाच्च, भो नरसन्तान, प्रभुः सदाप्रभुरित्यमाह, त्वं सर्वज्ञातीय- १९
 पक्षिणः सर्वान् वन्यजीविनस्त्र वद,

मिलित्वा यूयमायात समायात चतुर्द्विशः ।
 मम यज्ञम् प्रायातेस्त्रायेलि भूधरावलौ ।
 महायज्ञं विधास्यामि युग्मदर्थमहं यतः ।

तत्राशिष्यथ मांसञ्च प्रोणितञ्च प्रपास्यथ ॥
 वीराणमेव मांसञ्च तत्र यूयमशिष्यथ ।
 मेदिन्यधिपतीनाञ्च रधिरं तत्र पास्यथ ॥
 सर्वे वाप्नन्देशीयाः पश्वः पीवसीकृताः ।
 एडका वर्कराङ्कागा वृषा वा प्रतिभान्ति ते ॥

१८ तत्र मामकयज्ञे च युग्मदर्थं भया कृते ।
 यूयं सन्तुप्तिपर्यन्तं मेदः समक्षयिष्यथ ।
 उन्मादप्राप्तिपर्यन्तं रुधिरञ्च प्रपास्यथ ॥
 १९ मम भोजनमन्ते च तप्त्युयथ परिवेषिते ।
 वाजिभी रथिभि वैरैः सर्वरूपैङ्ग योद्भुभिः ।
 भाषते भारतीमेतां प्रभुरेव सदाप्रभुः ॥
 २० जातिष्वहं करिष्यामि प्रतिपन्नं स्वगौरवं ।
 विचारं म कृतं तेषु हस्तक्षेपञ्च मत्कृतं ।
 सकलाः परजातीयास्तदा इक्ष्यन्ति मानवाः ॥
 २१ तद्विने तस्य पञ्चाच्चेष्वायेलीयकुलस्य च ।
 जना ज्ञास्यन्ति मामेव स्वकीयेण सदाप्रभुः ॥

२२ इखायेलः कुलं यज्ञ स्वापराधात् प्रवासितं ।
 मनुष्याः परजातीया अभिज्ञास्यन्ति तत् तदा ॥
 अकार्युस्तज्जना यस्मान्मां प्रत्यौचित्यलङ्घनं ।
 मामकीनाननं तेष्योऽहं समाच्छादयं ततः ॥
 तेषां द्विषिमनुष्याणां हस्ते तांच्च समापेयं ।
 ततस्ते सकला एव न्यपतत्रसिना हताः ॥
 २३ अशौचं धाटशं तेषाम् असाधुतज्ञ धाटशं ।
 अवहारमकार्षीर्थं तै र्जनैः सह ताटशं ।
 मामकीनाननं तेष्योऽहं समाच्छादयं ततः ॥

२४ अतो हेतोरिदं वाक्यं प्रभुराह सदाप्रभुः ।
 प्रत्यानेष्यामि याकूबोद्धुना वन्दिजनानहं ॥
 करुणाच्च विधाय्यामि कृत्स्नेष्वायेलकुलं प्रति ।
 २५ कृते मत्पुण्यनाम्नञ्च भविष्यामि प्रयत्नवान् ॥
 भोत्यन्ते स्वापराधञ्च सर्वचौचित्यलङ्घनं ।
 सेन लङ्घितवन्तस्ते स्वौचित्यं मदिरुद्धतः ॥

यतः स्वकीयदेशे ते निवत्यन्त्यकुतोभयं ।
 तानुदेजयितुं कोऽपि तदानीं न भविष्यति ॥ १०
 जातीनां मध्यतोऽहं तान् आनेष्यामि स्वयं पुनः ।
 अरातीनाच्च देशेभ्यः सङ्ग्रहीष्यामि तानहं ॥ ११
 परजातीयलोकानां भूयिष्ठानाच्च समुखे ।
 प्रतिपद्मां करिष्यामि तेषु स्वीयपवित्रतां ॥ १२
 ते ज्ञास्यन्ति च मासेव स्वकीयेशं सदाप्रभुं ।
 यतोऽग्ने परजातीनां मध्ये निर्वास्य तानहं ॥ १३
 तेषां देशे समानीय सङ्ग्रहीष्यामि तान् पुनः ।
 न हेषां शेषयिष्यामि विदेशे तच्च कच्चन ॥ १४
 न च प्रच्छादयिष्यामि पुनस्तेष्यो निजाननं ।
 इस्वायेलः कुले यस्मात् स्वात्मानं सिक्षत्वानहं ।
 भाषते भारतीमेतां प्रभुर्विव सदाप्रभुः ॥

40

४० चत्वारिंशोऽध्यायः ।

१ पवित्रस्थानदर्शनं ६ पूर्वद्वारकथनं १७ चहिःप्राङ्गणकथनं २० उत्तरीयद्वार-
 कथनं २४ दक्षिणद्वारकथनं १८ अन्तःप्राङ्गणस्य दक्षिणद्वारकथनं २५ उत्तर-
 द्वारकथनं २८ अस्मच्चानां कथनं ४४ कोष्ठकथनं ४८ अलिन्दकथनच्च ।

अस्माकं निर्वासस्य यज्ञविंशे वर्षे वत्सरस्याद्यमासस्य दशमदिनेऽर्थते १.
 नगरनिपातनात् परं चतुर्दशवत्सरस्योक्तदिने सदाप्रभो हृस्तो मध्यपि-
 तोऽभूत् स च मां तत् स्यानमनैषीत् । स माम् ईश्वरीयदर्शनैरिखा- २
 येलदेशं नीत्वातीवोचे पर्वते निहितवान् तस्योपरि च दक्षिणदिशि ३
 नगरस्येव निर्मितिः प्रत्यभात् । स च मां तत् स्यानमनैषीत्, तच्च तैज-
 सस्येवाभाविशिष्य एको नर आसीत्, तस्य हृस्ते कार्पासनिर्मिता ४
 रज्जुः परिमाणार्थको नलस्वाविद्येतां स च गोपुरेऽतिष्ठत् । स पुरुषा ५
 माम् अवादीत्, भो नरसन्तान, अहं त्वां यद्यत् प्रदर्शयिष्यामि तत्
 सर्वं त्वं चक्षुभ्यां निरोक्तस्य कर्णाभ्यां पृथग् तच्च मनो निधत्य च, यतस्मां ६
 यथा तत् प्रदर्शयेयं तदथ त्वमत्तानीतः । त्वया यद्यद् दर्शन्यते तत्
 सर्वम् इस्वायेलकुलाय निवेद्यतां । अपरं भयादर्शिः, गृहस्य वह्विः परि- ७
 तस्त्वदेयकम् एकं प्राचीरमासीत्, तस्य नरस्य करस्यिते मानवाः ८
 घड्हस्तपरिमितस्तेषामेकैको हृस्तस्य मुच्यधिकहृस्तमान आसीत्, स

च तस्या निर्भित्वा विश्वालतामेकं नलं तस्या उच्चताच्चैकं नलममासीत् ।

६ अपरं स पूर्वाभिमुखं गोपुरमागत्य तस्य सोपानैराहृष्टं गोपुरस्य
शिलाम् अमासीत्, तस्या विश्वालता नलैकपरिमिता, प्रथमशिलाया-

० एव विश्वालता नलैकपरिमिता । प्रतीहारवासायाच्च दीर्घता नलैकमाना-
विश्वालता च नलैकमाना; वासानाञ्चान्तरालं पञ्चहस्तपरिमितं, अभ्य-
न्तरे गोपुरायस्थितस्यालिन्दस्य पार्श्वे गोपुरस्य शिला नलैकपरिमिता-
द सीत् । अपरं स गोपुरस्यालिन्दम् अन्तरेकं नलममासीत् । पुनः स
६ गोपुरस्यालिन्दम् अष्टहस्तान् तस्योपस्तम्भाच्च हस्तदयममासीत् स गो-
१० पुरस्यालिन्देऽन्तः स्थितः । पूर्वाभिमुखगोपुरस्य प्रतीहारवासा एक०
स्त्रिन् पार्श्वे तिस्रोऽपरस्त्रिन् पार्श्वे च तिस्रं आसन्, तिस्रणामेकं परि-
१५ माणमासीत् उपस्तम्भानाच्चोभयोः पार्श्वयोरेकं परिमाणमासीत् । अपरं
स गोपुरप्रवेशस्थानस्य विश्वालतां दशहस्तान् अमासीत्, गोपु-
१९ रस्य दीर्घता तु चयोदशहस्तपरिमिता । प्रतीहारवासानामये प्रान्त
आसीत् स एकहस्तपरिमितोऽपरस्त्रिन् पार्श्वेऽप्येकहस्तपरिमितः प्रान्त
२४ आसीत्; वासा च षड्हस्तपरिमितापरस्त्रिन् पार्श्वेऽपि षट्हस्तपरि-
२८ मिता वासासीत् । स चैकवासाएषादन्धवासाप्रष्ठपर्यन्तं परस्परस्म-
भिमुखाभ्यां तयोर्द्वाराभ्यां गोपुरस्य विश्वालतां पञ्चविंशतिहस्तान्
३४ अमासीत् । उपस्तम्भाच्च घटिहस्तान् अन्वमास्त, प्राङ्गणाच्च तेषामुप-
३८ तम्भानां सन्निकृष्टमासीत् तस्य तु परितो गोपुरमासीत् । प्रवेशार्थक-
गोपुरस्याग्रदेशाद् अभ्यन्तरगोपुरस्याग्रदेशपर्यन्तं पञ्चाशङ्कस्तपरिमितं
४२ स्थानमासीत् । गोपुरस्याभ्यन्तरे वासानां तदीयोपस्तम्भानाच्च परितो
जालबद्धानि वातायनान्यविद्यन् । तदत् वासां मण्डपेष्वभ्यन्तरे परितो
वातायनानि, उपस्तम्भेषु खर्जूराकृतयस्याविद्यन् ।

५० अपरं स मां वह्निग्राङ्गमनैषोत्, तत्र पश्य कोषानि शिलास्तर-
णस्त्राविद्यन्त, तत् प्राङ्गणस्य परितो निर्भितमासीत् तत्र शिलास्तरण-
५४ पार्श्वे चिंशत् कोषान्यासन् । तच शिलास्तरणं गोपुराणां पञ्चयो-
५८ गोपुराणां दैर्घ्यानुगम्यासीत्, तन्निम्नतरं शिलास्तरणं । अपरं स
गोपुरस्य निम्नतराद् अग्रदेशाद् अभ्यन्तरग्राङ्गणाग्रदेशपर्यन्तं वह्निः
पूर्वदिशमुच्चरदिशच्च शतहस्तपरिमितां विश्वालताममासीत् ।

६० अपरं स वह्निः ग्राङ्गणस्त्रोत्तराभिमुखगोपुरस्य दीर्घतां विश्वालता-
६४ च्चामासीत् । तस्यैकस्त्रिन् पार्श्वे तिस्रोऽपरस्त्रिन् पार्श्वे च तिस्रो वासा

उपस्थमा मण्डपाच्चासन्। एतस्य गोपुरस्य परिमाणं प्रथमगोपुरस्य परिमाणेन तुल्यं, तस्य दीर्घता पञ्चाशङ्कल्परिमिता विशालता च पञ्चविंशतिहस्तपरिमितासीत्। पूर्वाभिमुखगोपुरपरिमाणवदेतस्यापि ११ वातायनानि मण्डपा खर्जूराकृतयच्चासन्, जनाः सप्तसोपानैक्तत्रादोहन्, तस्य मण्डपाच्च तेषां समुखेऽविद्यन्ते। उत्तरगोपुरस्य पूर्वगो- १२ पुरस्य च समुखेऽन्तःप्राङ्गणगामि गोपुरमेकमासीत्। स एकगोपुरादपरगोपुरपर्यन्तं शतहस्तान् अमासीत्।

अपरं स मां दक्षिणदिशं गमयामास, तत्र च पश्च दक्षिणाभिमुखं १४ गोपुरमासीत्। स च तस्योपस्थमान् मण्डपाच्च पूर्वोक्तपरिमाण- तुल्यानमासीत्। परितः पूर्वोक्तवातायनानां सदृशानि वातायनानि १५ तस्य तदीयमण्डपानाच्चाविद्यन्ते, तस्य दीर्घता पञ्चाशङ्कल्पमाना विशालता च पञ्चविंशतिहस्तमानासीत्। सप्तसोपानानि तस्यादोहणी, १६ तेषां समुखे च तस्य मण्डपा आसन्, तदीयोपस्थमेवेकस्मिन् पार्श्व एकापरस्मिन् पार्श्वे चैकेत्यं द्वे खर्जूराकृती तस्यास्तां। दक्षिणदिश्यन्तः १७ प्राङ्गणस्यापि गोपुरमेकमासीत्। स च दक्षिणदिश एकस्माद् गोपुरादपरगोपुरपर्यन्तं शतहस्तानमासीत्।

अपरं स मां दक्षिणगोपुरेणान्तःप्राङ्गणं प्रवेशयामास, स च पूर्वोक्त- १८ परिमाणानुरूपं तद् गोपुरममासीत्। तस्य वासा उपस्थमा मण्डपाच्च १९ पूर्वोक्तपरिमाणानुरूपा आसन्, परितच्च तस्य तदीयमण्डपानाच्च वातायनाच्चासन्, तस्य दीर्घता पञ्चाशङ्कल्पमाना विशालता च पञ्चविंशतिहस्तमानासीत्। परितच्च तस्य मण्डपा आसन्। तेषां दीर्घता पञ्च- २० विंशतिहस्ता विशालता च पञ्चहस्ताः। तस्य मण्डपा वहिःप्राङ्गणस्य २१ पार्श्वं चाविद्यन्ते, तस्योपस्थमेषु च खर्जूराकृतय आसन्, अष्टसोपानानि तस्यादोहणी।

अपरं स माम् अन्तःप्राङ्गणे दक्षिणदिशं नीत्वा पूर्वोक्तपरिमाणानुरूपं २२ गोपुरम् अमासीत्। तस्य वासा उपस्थमा मण्डपाच्च पूर्वोक्तपरिमाणानु- २३ रूपा आसन्, परितच्च तस्य तदीयमण्डपानाच्च वातायनाच्चासन्, तस्य दीर्घता पञ्चाशङ्कल्पमाना विशालता च पञ्चविंशतिहस्तमानासीत्। तस्य २४ मण्डपा वहिःप्राङ्गणस्य पार्श्वं आसन्। तदीयोपस्थमेवेकस्मिन् पार्श्व एकापरस्मिन् पार्श्वे चैकेत्यं द्वे खर्जूराकृती आस्तां, अष्टसोपानानि च तस्यादोहणी।

४५ अपरं स मां उत्तरदिक्खं गोपुरं नीत्वा पूर्वोक्तपरिमाणानुरूपं
४६ तदमासीत् । तस्यापि वासा उपस्थिता मगडपाः परितस्य वातायना-
न्यासन् । तस्य दीर्घता पञ्चाशङ्कलमाना, विशालता च पञ्चविंशति-
४७ हस्तमानासीत् । तस्योपस्थिता वह्निःप्राङ्गणस्य पार्श्वेऽविद्यन्त, उपस्थि-
तमानाञ्जैकस्मिन् पार्श्वेऽपरस्मिन् पार्श्वं च खर्जूराकृतय आसन्, अष्ट-
सोपानानि च तस्यादौहणो ।

४८ परन्तुपस्थितमानां सभीपं गोपुराणां सदारम् एकमेकं कोष्ठमासीत्
४९ तत्र होमबले प्रज्ञालनम् अक्रियत । गोपुरस्यालिन्दे चैकस्मिन् पार्श्वं दा-
वपरस्मिन् पार्श्वं च द्वौ मञ्चावास्तां तत्र होमबलिः पापार्थकबलि दीर्घ-
५० षार्धकबलिस्त्र न्यहन्यन्त । पुनस्य [गोपुरस्य] पक्षे वह्निर्दर्शते गोपुरप्रवे-
शस्यानस्यादौहणा उत्तरपार्श्वे द्वौ मञ्चावास्तां, पुनर्गोपुरस्यालिन्दस्य
५१ पार्श्वे स्थिते दिवीये पक्षे द्वौ मञ्चावास्तां । इत्यं गोपरपञ्चसैकस्मिन्
पार्श्वे चत्वारीऽपरस्मिन् पार्श्वं च चत्वारः साकल्येनाद्यौ मञ्चा आसन्
५२ तत्र बलयो न्यहन्यन्त । आदीहणाञ्च चत्वारो मञ्चा आसन् ते तत्त्वित-
पाषाणनिर्मिताः, तेषां दीर्घता सार्जैकहस्तमाना विशालता सार्जैक-
५३ हस्तमाना, उच्चता च हस्तैकमानासीत्, तत्र होमार्थकादिबलीनां
५४ निहननोपयोगस्त्राणि निहितव्यानि । परितस्य मुख्यैकमानानि नाग-
दन्तयुमानि गृह्यकुञ्जे प्रवेशितान्यासन्, मच्चेषु च निवेदितमांसं
न्यधीयत ।

५५ अन्तःप्राङ्गणेऽन्तःस्थगोपुरस्य वह्नि गीयकानां कोष्ठान्यासन् तान्युत्तर-
गोपुरस्य पक्षे स्थितानि दक्षिणाभिमुखानि चासन्, पुनः पूर्वगोपुरस्य
५६ पक्षे उत्तराभिमुखमेकं कोष्ठमासीत् । अपरं स मां जगाद, ये याजका
गृहस्य रक्षणीयं रक्षन्ति, दक्षिणाभिमुखमिदं कोष्ठं तेषां भवि-
५७ ष्यति । ये च याजका यज्ञवेदा रक्षणीयं रक्षन्ति, उत्तराभिमुखमिदं
कोष्ठं तेषां भविष्यति । लेविसन्तानानां मध्ये ये सदाप्रभोः परिचर्यायै
५८ तत्त्विकटवर्त्तिनो भवन्ति ते सादोकसन्तानास्ते जनाः । अपरं स प्राङ्गण-
ममासीत्, तत्रतुरस्त्रं, तस्य दीर्घता शतहस्तमाना विशालता च शत-
५९ हस्तमानासीत्, स गृहस्यालिन्दं नीत्वा तस्यालिन्दस्योपस्थितमेकस्मिन्
पार्श्वे पञ्चहस्तान् अपरस्मिन् पार्श्वं च पञ्चहस्तान् गोपुरस्य विशालताञ्जै-
कस्मिन् पार्श्वं त्रीन् हस्तान् अपरस्मिन् पार्श्वं च त्रीन् हस्तानमासीत् ।

अवलिन्दस्य दीर्घता विंशतिहस्तमाना विश्वालता चैकादशहस्तमाना- ४१
सीत् । यैः सोपानै ज्ञास्तचारोहन्ति तेषां समीपं तदोद्योपस्तमा
आसन् उपस्तमानां समोपस्त्रैकस्मिन् पार्श्वे एकोऽपरस्मिन् पार्श्वे चैक
इत्थं हौ स्तम्भावास्तां ।

41

४१ एकचत्वारिंशोऽध्यायः ।

मन्दिरस्य परिमाणभागकोषालङ्कारादीनां कथनं ।

अपरं स मां प्रासादस्यान्तिकं नीत्वा तदीयोपस्तम्भावमासीत् दूष्यस्य १
विश्वालतायां तथा विंशतिहस्तमानासीत् । प्रवेशस्थानस्य विश्वालता दशहस्तमाना, २
प्रवेशस्थानस्य पच्चयोरेक एकस्मिन् पार्श्वे पच्चहस्तमान एकस्वापरस्मिन् ३
पार्श्वे पच्चहस्तमान आसीत् । अपरं स तस्य दीर्घतां चत्वारिंशद्वस्तान् ४
विश्वालताच्च विंशतिहस्तानमासीत् । ततः परं सोऽभ्यन्तरं प्रविश्य ५
प्रवेशस्थानस्योपस्तम्भं हौ इत्यौ प्रवेशस्थानच्च घड्हस्तान् प्रवेशस्थानस्य ६
विश्वालताच्च सप्तहस्तानमासीत् । अपरं स तस्य दीर्घतां विंशतिहस्तान् ७
प्रासादस्याग्रदेशे च तस्य विश्वालतां विंशतिहस्तानमासीत् माच्चावादीत् ८
एतद् अतिपरिच्छ स्यान् ।

अपरं स गृहस्य कुञ्जं घड्हस्तानमासीत्, गृहस्य सर्वदिशि च ९
पार्श्वस्यनिलयस्य विश्वालता समन्ताच्चतुर्हस्तमानासीत् । निलयानामेको १०
निलयोऽन्यस्योपरीत्यं तिसः श्रेण्य एकैकस्याच्च विंशतिनिलया आसन् । तेषाच्च निलयानामभ्यन्तरे गृहस्य पार्श्वे तेषामालम्बनार्थकमेकं कुञ्ज- ११
मासीत् तदेव ते प्राविशन् न तु गृहकुञ्जालभिता आसन् । उच्चतानु- १२
क्रमाच्च निलयानां स्थानम् उत्तरोत्तरं विश्वालतरं [गृहस्य] वेष्टकच्चा- १३
भवत्, यतस्तत् समन्ताद् उच्चाग्रपर्यन्तं गृहस्य वेष्टनमासीत् तसाद् १४
उच्चतानुक्रमेण गृहपार्श्वं तदुत्तरोत्तरं विश्वालतरमभवत् । इत्थं निम्न- १५
तमश्रेणीति मध्यश्रेणोच्चतमश्रेणोपर्यन्तं आरोहोऽभवत् । मया च १६
गृहस्य परित एको मञ्चोऽदर्शि, निलयास्तस्योपरि स्थापिताः, स च १७
योगस्थानपर्यन्तं सम्यूर्णनलैकमानोऽर्थतः घड्हस्तमान आसीत् । तस्य १८
पार्श्वनिलयस्य घट् वह्निःकुञ्जं तत् पच्चहस्तमानं, यच्च स्थानं [शून्यम्] १९
अपिष्ठत तद् अभ्यन्तरे निलयानामेवाभ्यन्तरमासीत् । [निलयानां] २०

कोष्ठानाच्च मध्ये चतुर्दिंच्च गृहस्य परितो विश्वतिहस्तमाना विश्वा-
११ लतासीत् । पार्श्वस्थनिलयस्य प्रवेशस्यानं श्रून्यस्यानस्यान्तेऽविद्यत्, एकं
प्रवेशस्यानमुत्तरदिशि, तदन्यत् प्रवेशस्यानच्च दक्षिणदिश्यासीत्, परि-
तच्च श्रून्यस्यानस्य विश्वालता पञ्चहस्तमानासीत् ।

१२ पश्चिमदिशि च व्यवच्छिन्नस्थलस्याग्रदेशे या निर्मितिरविद्यत तस्या
विश्वालता सप्ततिहस्तमाना परितच्च निर्मितिकुञ्जस्य विश्वालता पञ्च-
१३ हस्तमाना दीर्घता च नवतिहस्तमानासीत् । पुनः स गृहस्य दीर्घताम्
मासीत् सा शतहस्तमाना, व्यवच्छिन्नस्थलं निर्मितिलदीयकुञ्जानि
१४ चैतेषामपि दीर्घता शतहस्तमानासीत् । गृहस्य व्यवच्छिन्नस्थलस्य च
योऽग्रदेशस्तस्य विश्वालता पूर्वदिशि शतहस्तमानासीत् ।

१५ इत्यं स व्यवच्छिन्नस्थलस्याग्रदेशे स्थिताया निर्मित्याः पञ्चात् तस्या
दीर्घताम् उभयोः पार्श्वयोच्च तदीयवरण्डान् शतहस्तान् अन्तःप्रासादं
१६ प्राङ्गणस्यालिन्दांचामासीत् । परितस्त्वयाणां शिला जालबद्धवातायनानि
वरण्डाच्चासन्, शिलानान्तु सम्मुखे परितः काष्ठमयपत्राण्यासन् ।
१० [सर्वाण्येतानि] आवातयनाद् देशस्य बद्धवातायनानि प्रवेशस्यानस्यो-
र्जदेशोऽन्तर्गतं वह्निर्दिक् क्षतस्त्वकुञ्जच्च समन्तादन्त वर्ष्णि वा यद्यदासीत्
तत्साकल्यस्य प्रथेकं निजपरिमाणं निरूपितमभवत् ।

१८ किरूबाणां खर्जूराणाच्च शिल्यकर्माविद्यत, द्वयोः किरूबयो र्मध्ये
१९ खर्जूरवृक्ष एकं आसीत्, एकस्य च किरूबस्य द्वे मुखे आस्तां । एक-
पार्श्वस्थखर्जूरं प्रति मानवमुखं, अपरपार्श्वस्थखर्जूरं प्रति च सिंहमुख-
२० मासीत्, परितः क्षतस्त्वगृहमध्ये शिल्यकर्मेदमासीत् । समन्ताद् आभूमितः
प्रवेशस्यानस्योपरिभागपर्यन्तं किरूबा खर्जूराच्च शिल्यता आसन्,
२१ प्रासादस्य कुञ्जमेतत् । प्रासादस्य द्वारदारूणि चतुरस्त्राण्यासन् पवित्र-
स्थानस्याग्रदेशस्याक्तिरप्येतस्या आकृतेः सदृशासीत् ।

२२ वेदिः काष्ठनिर्मिता, तस्या उच्चता हस्तत्रयमाना, दीर्घता हस्त-
द्वयमाना, तस्याः कोणाः पादः पार्श्वाच्च काष्ठमयाः । अपरं स मा-
२३ जगाद, अयं सदाप्रभोः सम्मुखवर्तीं भोज्यमच्चः । प्रासादस्य पवित्रस्था-
२४ नस्य च द्वे द्वारे आस्तां । एकैकद्वारस्य च द्वे शाखे आस्तां तयोर्चैकस्याः
शाखायाः परिवर्तमानौ द्वौ कपाटावपरस्याच्च शाखायाः परिवर्तमानौ
२५ द्वौ कपाटावास्तां । तेषु प्रासादीयकपाटेषु च शिल्यकर्मासीत्, अर्थतः
कुञ्जेषु यादृशस्त्वेष्वपि तादृशाः किरूबखर्जूराः शिल्यता आसन्,

वहिष्वालिन्दस्याग्रदेशे काष्ठमयी तिरस्खरिण्यासीत् । अलिन्दस्य पक्षयो १६
गृहपार्श्वस्थनिलयेषु तिरस्खरिणीषु च जालवद्वानि वातायनानि तदु-
भयपार्श्वयोर्ष्व खर्जूराकृतयोऽविद्यन् ।

42

४२ द्वित्वारिंशोऽध्यायः ।

१ याजकानां कोष्ठानां कथनं १२ तत्कर्मकथनं १५ वहिःप्राङ्गणस्य परिमाण-
कथनम् ।

अपरं स मास उत्तरदिशं वहिःप्राङ्गणं गमयित्वा उत्तरदिशं व्यव- १
च्छिन्नस्थलस्य सम्मुखे निर्मित्याच्च सम्मुखे स्थितां कोष्ठश्रेणीमानेषीत् ।
ममाग्ने तस्या दीर्घता शतहस्तमाना तद्वारमुत्तरदिशं तस्या विशालता २
च पञ्चाशद्वस्तमानासीत् । अन्तःप्राङ्गणे विश्वतिहस्तमानं यत् स्थानं ३
वहिःप्राङ्गणे च यच्छिलास्तरगमासीत् तयोः सम्मुखे सासोत् वरण-
स्यानुरूपो वरण इत्यमावलित्रयमासीत् । कोष्ठानाम् अग्ने च मार्ग ४
आसीत् तस्य विशालता दशहस्तमाना, इतैकहस्तमाने मार्गस्वाभ्यन्त-
रमगच्छत्, तेषां प्रवेशस्यानानि चोत्तरदिश्यासन् । उपरिस्थिकोष्ठानि ५
सङ्कोर्णान्यासन् यस्मान्निर्मित्या अधःस्थितेभ्यो मध्यस्थितेभ्यस्त्र कोष्ठेभ्य
एतेषां स्थानं वरणैर्न्यूनमक्रियत । यतस्तेषां तिखः श्रेण्य आसन् प्रा- ६
ङ्गणानान्तु स्तम्भा इव तेषां स्तम्भा नाविद्यन् तस्माद् अधःस्थितेभ्यो
मध्यस्थितेभ्यस्त्रेतेषां भूमिः सङ्कचितासीत् । वहिस्तु कोष्ठानामनु- ७
वर्त्तनी वहिःप्राङ्गणस्य पार्श्वे कोष्ठानामग्रदेशे प्रावतिरेकासीत्, तस्या
दीर्घता पञ्चाशद्वस्तमाना । यतो वहिःप्राङ्गणस्य [पार्श्वे] कोष्ठानां दी- ८
र्घता पञ्चाशद्वस्तमाना, परन्तु पश्य प्रासादस्याग्ने सा शतहस्तमाना-
सीत् । वहिःप्राङ्गणात् तत्रागच्छतो जनस्य कृते प्रवेशस्यानमेतेषां ९
कोष्ठानां अधः पूर्वदिश्यविद्यत । प्राङ्गणस्य प्रावत्याः प्रशस्तपार्श्वे पूर्व- १०
दिशं व्यवच्छिन्नस्थलस्याग्ने निर्मित्याच्चाग्ने कोष्ठान्यासन् । तेषामये ११
च वर्त्माविद्यत । दैर्घ्यण विशालतया निर्गमनस्यानै विर्धानै द्वारैश्चो-
त्तरदिक्स्यकोष्ठानामिव तेषाम् आकार आसीत् । दक्षिणदिक्स्य- १२
कोष्ठानां प्रवेशस्यानानीव प्रवेशस्यानं मार्गस्य भुखेऽविद्यत । स च
मार्गः अथायोग्यप्रावत्या अग्ने आगच्छतः पूर्वदिशि स्थितः ।

अपरं स मां जगाद्, व्यवच्छिन्नस्थलस्याग्ने यान्युत्तरदिक्स्यको १३
ष्ठानि दक्षिणदिक्स्यकोष्ठानि च तानि पवित्रकोष्ठानि सन्ति; ये

याजकाः सदाप्रभोः समीपम् उपतिष्ठन्ति ते तचैवातिपविचाणि ब्रह्मा-
णि भक्षयिष्यन्ति तत्र चातिपविचब्रह्माण्यर्थतो नैवेद्यानि पापार्थक-
१४ वलीन् दोषार्थकबलोऽच निधास्यन्ति, यतस्तत् स्थानं पवित्रं । याजकाः
प्रवेशात् परं पवित्रस्थानाद् वह्निःप्राङ्गणं न निर्गमिष्यन्ति, ते यानि
वासांसि परिधाय परिचरन्ति तानि तत्र निधास्यन्ति यतस्तानि
पविचाणि । तेऽन्यवासांसि परिधाय प्रजानां विषयम् उपस्थास्यन्ति ।
१५ अथन्तरगृहस्य परिमाणानाम् अवधारणे समाप्तिरे स मां पूर्वा-
भिमुखगोपुरस्य मार्गं प्रति वह्नि नैत्वा तत्र परितः सर्वम् अमास्त ।
१६ स माननलेन पूर्वपार्थममास्त, माननलेन स साकल्यतः पञ्चशतनल-
१७ मानः । स उत्तरपार्थममास्त, माननलेन स साकल्यतः पञ्चशतनल-
१८ मानः । स दक्षिणपार्थममास्त, माननलेन स पञ्चशतनलमानः । स
१९ पञ्चिमपार्थ प्रति परावृत्य तं जलमानेन पञ्चशतनलमानममास्त । स
२० गृहस्य चतुरः पार्थीन् अमास्त ; तस्य परितः प्राचीरमेकमासीत्, तस्य
दैर्घ्यं पञ्चशतनलमानं विश्वलता च पञ्चशतनलमाना । पवित्रापविचयो
र्विच्छेदनार्थं तदासीत् ।

४३ त्रिचत्वारिंशोऽध्यायः ।

43

१ मन्दिर ईश्वरस्य प्रतापदर्शनं ३ इसायेलः पापानां वर्णनं १० अनुतापाथ
मन्दिरसम्बन्धीयवस्थापाळनाय च जनगणं प्रत्युपदेशः १२ यज्ञवेद्याः परिमा-
णकथनं १५ तदीयवस्थाकथनच ।

- १ अपरं स मां गोपुरस्य समीपम् अर्थतः पूर्वदिग्भिमुखस्य गोपुरस्य
- २ समीपम् अनैषीत् । तत्र पश्य, इसायेल ईश्वरस्य प्रतापः पूर्वदिश आ-
गच्छत् । तस्य रवी भूरितोयानां रवेण तुल्यः, पृथिवी च तदीयग्रतापेन
३ देदीप्यमानाभवत् । पुरा य आकारो मथा दृष्टोऽर्थतो नगरस्य
विनाशायागमनकाले मथा य आकारो दृष्टस्तदृष्टोऽयमाकारः ;
किबारनदीतीरे च मथा य आकारो दृष्टस्तदृष्टोऽयमाकारः । ततो-
- ४ उच्चम् अधोमुखः पतितः । सदाप्रभोः प्रतापञ्च पूर्वदिग्भिमुखगोपुरेण
- ५ मन्दिरसमीपम् आगच्छत् । अपरं वायु मासुत्यापाभ्यन्तरप्राङ्गणमनैषीत्,
६ ततः पश्य, मन्दिरं सदाप्रभोः प्रतापेन पूर्णमासीत् । अपरं मन्दिरात्
मामालघतः कस्यचिद् रवी मथाश्चावि मम पार्थी च नर एकोऽतिष्ठत् ।
- ७ स च मां जगाद, भो नरसन्तान, इदं मम सिंहासनस्य स्थानं,

इदच्च मम चरणतलयोः स्थानं, अचैवेस्त्रायेलः सन्तानानां मध्ये हम् अनन्तकालं निवत्यामि; इस्त्रायेलः कुलम् अर्थतस्ते तेषां राजानश्च ख्यभिचारेण खन्तपाणां श्वैस्त्रार्थतः सीयोच्चस्त्रिभि र्मम पवित्रं नाम न पुनरपवित्रं करिष्यन्ति । ते मच्छिलाया अव्यवहितस्याने स्त्रियशिलां च मम द्वारस्तमस्य पार्श्वे च स्त्रियद्वारस्तमं संस्थाप्य मम तेषाच्च मध्ये कुञ्जमेवान्तरालं विधाय खक्ताभि दृष्ट्यक्तियाभि र्मम पवित्रं नामा-मुचोक्तवन्तरालेऽहं खक्तोधानलेन तान् यासितवान् । इदानीं ते ख्यभिचारं खन्तपाणां श्वांश्च मत्तो दवयिष्यन्ति, अहम्बानन्तरालं तेषां मध्ये निवत्यामि ।

भो नरसन्तान, त्वम् इस्त्रायेलः कुलम् एतस्य मन्दिरस्य कथां च्चा- १० पय तेन ते निजापराधेभ्यो विषसा भविष्यन्ति तस्य युक्तरचनां मा- स्यन्ते च । ते यद्यत् द्वत्वन्तरालेऽहं यदि विषसा भवन्ति, तर्हि त्वं ११ मन्दिरस्याकारं युक्तरचनां निर्गमनप्रवेशस्यानानि तस्य सर्वाकारान् सर्वविधीन् सर्वाकारान् सर्वव्यवस्थाच्च तान् च्चापय, तेषां समद्वं लिख च, ते तस्य सर्वाकारं सर्वविधींश्च रक्षिष्यन्ति समाचरिष्यन्ति च । मन्दिरस्य व्यवस्थेयं । पर्वतस्य शिखे परितस्तस्य द्रुतज्ञा परिसी- १२ मातिपविचा । पश्येयं मन्दिरस्य व्यवस्था ।

अद्गुलिचतुष्याधिकहस्तमानै हस्तै र्यज्ञवेद्याः परिमाणानीमानि । १३ तस्या मूलं हस्तैकमानं तस्य विशालता च हस्तैकमाना, परितस्य तत्वान्ते स्थिता सीमा वितस्येकमाना, इदं यज्ञवेदास्तर्लं । भूमिश्चमूलात् अधः- १४ ख्यसोपानपर्यन्तं हस्तद्वयं, तस्य विशालता च हस्तैकमाना, पुनरस्तमानात् चुद्गसोपानाद् द्रव्यसोपानपर्यन्तं हस्तचतुष्ययं, तस्य विशालता च हस्तैकमाना । पुण्यमन्तिकाचयच्च हस्तचतुष्यमानः, पुण्यचुक्षोतस्य १५ तद्वर्ज्जे च चत्वारि इङ्गाणि भविष्यन्ति । पुण्यचुक्षी च दैर्घ्यं द्वादश- १६ हस्तमाना, विशालतया च द्वादशहस्तमाना, चतुप्यार्श्वं चतुरस्वा । सो- १० पानच्च दैर्घ्यं चतुर्दशहस्तमानं विशालतया च चतुर्दशहस्तमानं चतुरस्वं, तत्परितः स्थिता सीमा चार्द्दहस्तमाना, तस्य मूलच्च परितो हस्तैकमानं तदीयारोहणच्च पूर्वदिशि भविष्यति ।

अपरं स सां जगाद्, भो नरसन्तान, प्रभुः सदाप्रभुरित्यमाह, १८ यज्ञवेद्यां होमबलिदानाय शोणितप्रोक्तगाय च यस्मिन् दिने सा नि- र्मायिष्यते, तस्मिन् दिन इमे तस्या विधयः । प्रभुः सदाप्रभुराच्च, १९

मम परिचर्यां कर्तुं ये माम् उपतिष्ठन्ति तेभ्यः सादोकवंशोद्धवभ्या
२० लेवीयद्याजकेभ्यस्त्वं पापार्थकबलिमेकं गोवत्सं प्रदास्यसि । तदीयग्रेणितस्य
किञ्चिदादाय च तस्यास्तुषु इहज्ञेषु सोपानस्य चतुषु प्रान्तेषु परितः
सीमनि च दत्त्वा तां मुक्तपापां करिष्यसि तस्याः प्रायच्चित्तं करिष्यसि
२१ च । अपरं तं पापबलिरूपं वृषभादाय मन्दिरस्य निर्दिष्टस्याने धर्म-
२२ धार्मो वहि भैस्मसात् करिष्यसि । अपरं द्वितीयदिने त्वं पापबलिरूपं
निर्दीषमेकं क्वागम् उत्खच्यसि याजकास्य यथा वृषेण कृतवन्तस्यथा
२३ वेदिं मुक्तपापां करिष्यन्ति । त्वया च पापार्थकबलिदाने सम्बन्धे त्वं
२४ निर्दीषमेकं गोवत्सं निर्दीषमेकं सेवचौपस्यापयिष्यसि । त्वं सदाप्रभोः
समुखं तावुपस्थापयिष्यसि, याजकास्य तयोरूपरि लवणं निक्षेप्यन्ति
२५ सदाप्रभोः क्वते होमबलिदानाय तावुत्खच्यन्ति च । सप्ताहं यावत् प्रति-
दिनं त्वं पापार्थकबलिरूपमेकं क्वागमुत्खच्यसि, ते च निर्दीषं गोवत्समेकं
२६ निर्दीषं मेषमेकचौत्खच्यन्ति । सप्ताहं यावत् ते वेदाः प्रायच्चित्तं करि-
२७ ष्यन्ति ताङ्गं शुचीकरिष्यन्ति तस्या हृत्पूरणग्नं विधास्यन्ति । तेषु दि-
नेषु समाप्तेष्वद्यमदिने तत्पस्याच्च याजकास्तस्यां वेदां युधाकं द्वोमार्थ-
कानि मङ्गलार्थकानि च बलिदानान्यनुष्टास्यन्ति, तेनाहं युधाननुग्रहो-
व्यामीति प्रभः सदाप्रभावः ।

44

४४ चतुश्वत्वारिंशोऽध्यायः ।

२ पूर्वगोपरे देशाश्रवस्याधिकारिताकथनं ४ ईश्वरेण याजकानां भर्तुलं ५ ईश्वरस्य परिचय्यातः प्रतिमापूजालिप्तानां याजकानां निवारणं तस्याच्च सादेकवर्णीयथा- जकानां नियोगः १० याजकानां व्यवस्थाकथनम् ।

- १ अपरं स धर्मधारः पूर्वदिग्भिमुखं वहिर्गोप्युरं प्रति मां पदिवर्त-
- २ यामास तत्तु बद्धम् आसीत्। अपरं सदाप्रभु मामवादीत्, गोपुरमिदं
बद्धं स्थास्यति, इदं नोद्वाटविष्यते। एतेन कोऽपि न प्रवेच्यति; यतो
हेतोहिस्त्रायेल ईश्वरः सदाप्रभुरेतेन प्रविष्टवांलत एतद् बद्धं स्थास्यति।
- ३ केवलमध्यक्षाऽध्यक्षत्वात् सदाप्रभोः समक्षम् आहारकरणार्थम् अचो-
पवेच्यति, स गोपुरस्थालिन्दस्य मार्गेण प्रवेच्यति तन्मार्गेण निर्गमि-
त्यति च।

४ व्यपरं स उत्तरदिक्ख्यगोपुरम् मार्गेण मां मन्दिरम् समुखमा-

नैघीत् तत्राहं द्वक्पातं कृत्वा सदाप्रभो मन्दिरं सदाप्रभोः प्रतापेन
परिपूर्णं द्वाधोमुखः पतितः। सदाप्रभुस्य मामवादीत्, भो नर- ५
सन्तान, सदाप्रभो मन्दिरस्य सर्वविधीनधि तदीयसर्वव्यवस्थाश्वाध्यहं
त्वां यद्यत् कथयिष्यामि त्वं तत्र मनो निधत्वं खचद्युर्धां तत्रिसी-
क्षस्य खकर्णाभां तद् गृह्णाण च, धर्मधामः सर्वनिर्गमनस्थानै मन्दिर-
प्रवेशे मनो निधत्वं च। त्वं तद् विद्रोहिदलम् इच्छायेलः कुलमित्यं ६
वद च, प्रभुः सदाप्रभुरित्यमाह, भो इच्छायेलः कुल, अलं युश्याकं
सर्वव्यष्टिक्रियाभिः। ताभि यूधम् अच्छिन्नत्वग्रह्यदयान् अच्छिन्नत्वज्ञां- ७
सांस्क विदेशीयजनान् मम धर्मधाम्यवस्थापयितुं मम तन्मन्दिरमप-
विच्रीकर्तुञ्चाभ्यन्तरमानीतवन्तः। यूयच्च यदा मम भक्ष्यं मेदो रक्तञ्चान-
यत तदा युधदीयव्यष्टिक्रियापरिशिष्टवत् तेऽपि मम नियमं व्यर्थोक्तव-
न्तः। यूयच्च मम पवित्रस्थानानां रक्षणीयं न रक्षित्वा खेच्छातस्तान् ८
मम धर्मधामि रक्षणीयस्य रक्षिणः कृत्वा नियुक्तवन्तः।

प्रभुः सदाप्रभुरित्यमाह, इच्छायेलः सन्तानानां मध्ये यावन्तो विजा- ९
तीयजना विद्यन्ते तेषां मध्येऽच्छिन्नत्वग्रह्यदयोऽच्छिन्नत्वज्ञांसङ्गं कोऽपि
विजातीयजनो मम धर्मधाम न प्रवेच्यति। परन्तु सदेवप्रतिमानाम् १०
अनुगमनाय मत्समीपतो भान्तस्येच्चायेलो भ्रमणकाले ये लेवीयजना मत्स-
मीपतो दूरं गतास्तेऽपि निजापराधं वक्ष्यन्ते। ते मम धर्मधामि परि- ११
चारका भूत्वा मन्दिरस्य गोपुरेषु दारिणो मन्दिरस्य परिचारकाच्च
भविष्यन्ति, ते प्रजानां कृते हेमार्थकादीन् बलीन् निहनिष्यन्ति तासां
परिचर्याय तासां समक्षं स्थास्यन्ति च। यतस्ते तासां देववियहाणां १२
समक्षं प्रजाः परिचरितवन्त इच्छायेलकुलस्यापराधजनकविष्वस्तुरूपा
जाताच्च, ततो हेतोरहं तेषां प्रतिकूलं सहस्रमुक्तोऽ्य श्रस्तवानिति प्रभुः
सदाप्रभुराह, ते स्वापराधं वक्ष्यन्ते। मम याजनाय ते मां नोपस्थास्यन्ति १३
मम सर्वाणि पवित्रद्रव्याणि विशेषतो ममातिपवित्रद्रव्याणि नोप-
स्थास्यन्ति च। ते स्त्रीयावमानं स्वकृता दृष्टिक्रियाच्च वक्ष्यन्ते। अहं १४
तान् गृहस्य समस्तदास्यकर्मणि तत्र कर्त्तव्ये सर्वकार्ये च तदीयरक्ष-
णीयरक्षकान् करिष्यामि। इच्छायेलः सन्तानानां मत्तोऽपभ्रमणे तु १५
सादोकस्य सन्ताना ये लेवीययाजका मम धर्मधामो रक्षणीयं रक्षित-
वन्तस्ते एव मत्परिचर्यायै माम् उपस्थास्यन्ति मामुद्दिश्य मेदःशोणिते
चौत्त्वयुः मत्समक्षं स्थास्यन्तीति प्रभुः सदाप्रभुराह। ते मम धर्मधाम १६

प्रवेच्यन्ति ते च मत्यरिचर्यायै भम भोजनमच्चमुपस्था स्थान्ति भम रच्च-
गीयं रक्षित्यन्ति च ।

१७ अन्तःप्राङ्गणस्य गोपुरेषु प्रवेशकाले ते क्षीमवासांसि परिधास्यन्ते,
अन्तःप्राङ्गणस्य गोपुरेषु तदभ्यन्तरे च परिचर्याकरणकाले मेषलोम

१८ तेषु मा विद्यतां । तेषां शिरःसु चुमोद्भवानि शिरोभूषणानि कटौ च
चुमोद्भवानि जड्हावरणानि विद्यन्तां, ते सखेदा बद्धकटयो मा भव-

१९ न्तु । यानि परिधाय ते परिचर्यां छतवन्तस्तानि वासांसि ते वहिः-
प्राङ्गणस्यजनगणस्य समीपे वहिःप्राङ्गणे निर्गमनकाले धर्मधात्रिः को-

छेषु वंकापराणि वस्त्राणि परिधतां, स्वासोभि जनगणं मा पवि-

२० त्रीकुर्वन्तु । ते मुण्डितमुण्डा दीर्घजटा वा मा भवन्तु, ते स्वमस्तकानां

२१ केशान् कर्त्तयन्तु । अन्तःप्राङ्गणप्रवेशकाले तेषां याजकानां कोऽपि

२२ जनो त्राद्वारसं मा पिवतु । ते विधवां स्वामित्यक्तां वा स्त्रियं मोह-

२३ हन्तु किन्त्वस्वायेल्कुलोद्भवाम् अनूढकन्तां मृतयाजकस्य विधवां वोद्द-

२४ हन्तु । ते च भम प्रजाः पवित्रापवित्रयोः प्रभेदं शिन्हथन्तु शुच्यशुच्योः

२५ प्रभेदच्च ज्ञापयन्तु । विवादे च त एव विचारायोपस्थाय भम प्रास-

२६ नैस्तदिचारं निष्पादयन्तु भम सर्वपर्वत्सु भम व्यवस्था भम विधींच्च

२७ पालयन्तु भम विश्रामदिनानि च पवित्रीकुर्वन्तु । अशौचाय नरश्वरस्य

२८ समीपं मा गच्छन्तु, केवलं पितरि मातरि वा पुत्रे कन्यायां वा भ्रात-

२९ र्यनूढभगिन्यां वा तेषामशुचितानुज्जेया । याजके शुचोभूते तस्य छते-

३० इपराणि सप्तदिनानि गणन्तां । स च यस्मिन् दिने धर्मधात्रि

३१ परिचर्याकरणार्थं धर्मधामार्थतेऽन्तःप्राङ्गणं प्रवेच्यति, तस्मिन् दिने

३२ स्वपापार्थं बलिदानं करिष्यतीति प्रभोः सदाप्रभोरुक्तिः । तेषां रिक्षस्य

३३ चायं नियमो भविष्यति, अहमेव तेषां रिक्षं; यूयच्चेस्वायेलो मध्ये

३४ तेभ्योऽधिकारं न दास्यत, अहमेव तेषामधिकारः । भक्ष्यनैवेद्यानि पापा-

३५ र्थकबलयो दोषार्थकबलयस्तैरेव भक्षयिष्यन्ते, इस्तायेलो मध्ये यच्च

३६ वर्जितं तत् सर्वं तेषां भविष्यति । यावतीयाशुपक्षदव्याखाम् एकैकस्या-

३७ ग्रिमांशा युयाकं यावतीयोपहाराणां मध्य एकैकोपहारस्य साकल्यस्तै-

३८ याजकानां भविष्यति, यूयस्त्र स्वप्तकूनामग्रिमांशं याजकाय दास्यत,

३९ तथा छते स्वगोहेष्वाशीर्वादं निधास्यच्छे । पक्षी स्यात् पशु वीं स्यात् स्वयं-

४० मृतं विदीर्यं वा किमपि याजकै न भक्षयिष्यते ।

45

४५ पञ्चचत्वारिंशोऽध्यायः ।

१ पवित्रभूपहारस्य विधिः ८ देशाभ्यं प्रजागणन्न प्रति अवस्थाज्ञापनम् ।

गुटिकापातेन रिक्थनिरूपणाय देशस्य विभागकाले यूद्यं सदाप्र- १
भवे भूम्युपहारमेकं निवेदयिष्यथ, स देशस्य पवित्रांशः; तस्य दैर्घ्यं
पञ्चविंशतिसहस्रनलमानं विशालता च दशसहस्रनलमाना भवि-
ष्यति, स च परितः स्वीकृत्यपरिसीम्नो मध्ये पदितो भविष्यति ।
तन्मध्ये दैर्घ्यं पञ्चशतनलमाना विशालतया च पञ्चशतनलमाना चतु- २
रस्वा भूमि धर्मधामार्थका भविष्यति, पुनर्खत्यरितः पञ्चाशद्वंशमानः
परिसरो भविष्यति । पुनर्खत्य परिमितांशस्य मध्ये त्वं दैर्घ्यं पञ्च- ३
विंशतिसहस्रनलमानां विशालतया च दशसहस्रनलमानां भूमिं मा-
स्यसे, तस्या मध्ये धर्मधामातिपवित्रस्यानं भविष्यति । देशस्यायं ४
पवित्रांशः सदाप्रभीः परिचर्यार्थम् उपतिष्ठतां धर्मधामः परिचार-
काणां याजकानां भविष्यति, स तेषां कृते एवं निर्माणार्थकस्यानं
धर्मधामस्य कृते पवित्रं स्थानं भविष्यति । पुनर्खं दैर्घ्यं पञ्चविंशति- ५
सहस्रनलमाना विशालतया च दशसहस्रनलमाना भूमि र्मद्विरस्य
परिचारकाणां लेवीयानां कृते वसतिगोपुरार्थको भूम्यधिकारो भवि-
ष्यति । यस्तु नगरस्य भूम्यधिकारार्थं यूद्यं विशालतया पञ्चसहस्र- ६
नलमानां दैर्घ्यं च पञ्चविंशतिसहस्रनलमानां पवित्रोपहारस्य पार्श्वे
स्थितां भूमिं दास्यथ; सा कृत्यस्येषायेलकुलस्य भविष्यति । पुन यूद्यं ०
पवित्रोपहारनगरीयभूम्यधिकारयोरुभयपार्श्वयोः पवित्रोपहारस्याग्रे
नगरीयभूम्यधिकारस्याग्रे चार्थतः पञ्चिमप्रान्तस्य पञ्चिमे पूर्वप्रान्तस्य
पूर्वे च दैर्घ्यं पूर्वसोमतः पञ्चिमसोमपर्यन्तम् अंशानामेकांशेन
समानां भूमिमध्यक्षाय दास्यथ । सा तस्य भूमिरिष्यायेतो मध्ये च तस्य ८
भूम्यधिकारो भविष्यति, ततो मन्त्रियुक्ता अध्यक्षाः पुन र्मम प्रजागणं न
पीडयिष्यन्ति, किन्तु स्वप्नशगणानुसारेणेषायेतोऽनुलाय देशं प्रदास्यन्ति ।

प्रभुः सदाप्रभुरित्यमाह । भो इत्यायेतोऽध्यक्षाः, अलं पापेन, यूद्यं ९
दौरात्यमुपद्रवञ्च सतो दवयत, न्यायविचारं धार्मिकताच्छाचरत, मत्प-
जागणस्याधिकारस्यीकरणाद् विरमधमिति प्रभुः सदाप्रभुराह ।
न्यायस्तुलाच्छिर्व्याप्तम् ऐफामानं न्यायं बातमानच्च युधाकं भवन्तु । १०
ऐपाबातयौरेकं परिमाणं भवतु; बातं हिमरस्य दशमांश ऐफा ११

चापि होमरस्य दश्मांशो भवतु, तथोः परिमाणं होमशानरूपं भवतु ।
 १२ शैकलच्च विश्विगोरापरिमितं भवतु, विश्विशैकलैः पञ्चविश्विशैकलैः
 पञ्चदशशैकलैस्तु युग्माकं मानिरेका भवतु ।

१३ युग्माभिरादेय उपहारीयं । गोधूमानां होमराद् ऐफायाः षष्ठांशः,
 १४ यवानाच्च होमराद् ऐफायाः षष्ठांशः । लैलस्य च विधि वातसम्प-
 कीर्यः, तैलस्यैककोराद् वातस्य दश्मांशः, तत् कोरं दश्वातमानं
 १५ होमरेण तुल्यच्च, यतो दश्वाते होमरं भवति । इत्यायेलो जलविस्त्र-
 भूमिमध्ये चहतो मेघादिपात्राच्च दिश्वतसेधाण्डमेको मेषः । जनानां
 कृते प्रायस्चित्तकरणार्थं तद् भव्यनैवेद्यस्य होमबलिदानस्य मङ्गलार्थ-
 १६ कबलिदानानाच्च कृते भविष्यतीति प्रभुः सदाप्रभुराह । देशस्य सर्व-
 १७ प्रजा इत्यायेलोऽध्यक्षाय दातव्यस्यास्तोपहारस्याधीना भविष्यति । पर्व-
 खमावस्यासु विश्रामवारेष्विस्त्रायेल्कुलस्य सर्वात्मेषु च होमबलीनां
 भव्यपेयनैवेद्यानाच्चोत्सर्जनम् अध्यक्षस्य कार्यं भविष्यति; इत्यायेल-
 कुलस्य कृते प्रायस्चित्तकरणार्थं स एव पापार्थकबलिदानं नैवेद्योत्सर्जनं
 होमबलिदानं मङ्गलार्थकबलिदानानि चानुष्ठास्ति ।

१८ प्रभुः सदाप्रभुरित्यमाह, आदिममात्रस्य प्रथमदिने त्वं निर्दीषमेकं
 १९ गोवत्समादाय धर्मधाम मुक्तपापं करिष्यसि । याजकच्च पापार्थकबलेः
 प्रेणितस्य कियदंशमादाय मन्दिरस्य दारक्षमेषु वेदाः सोपानस्य
 २० चतुर्षु प्रान्तेष्वन्तःप्राङ्गणस्य गोपुरक्षमेषु च दात्यति । प्रमन्तजनस्य
 बुद्धिहीनस्य च कारणात् त्वं मासस्य सप्तमदिनेऽपि तर्थैव करिष्य-
 २१ सीत्यं यूं मन्दिरस्य कृते प्रायस्चित्तं करिष्यथ । आदिममात्रस्य चतु-
 र्षदशदिवसे युग्माकं निष्ठारपर्वं भविष्यति, तत् सप्तमदिनानाम् उत्सवः;
 २२ तदा किञ्चशून्याः पूर्या भव्यत्यिष्यन्ते । तस्मिन् दिने चाध्यक्ष आत्मकृते
 द्वात्मस्य देशीयप्रजागणस्य कृते च पापार्थकबलिं वृषमेकम् उत्सृज्यति ।
 २३ तस्योत्सवस्य सप्ताहे स सप्तमदिनानां भधे प्रत्यहं निर्दीषान् सप्तवधान्
 सप्तमेषांच्च दत्त्वा सदाप्रभुमुद्दिश्य होमार्थकबलिदानं करिष्यति प्रथ-
 २४ इच्छ छागमेकं दत्त्वा पापार्थकबलिदानं करिष्यति । भव्यनैवेद्यार्थच्च
 वृषस्य कृते ऐफापरिमितं मेषस्य कृतेऽप्यैकापरिमितं गोधूमचूर्णं पुन-
 २५ ऐफायाः कृते हिनैकपरिमितं तैलं प्रदास्यति । सप्तममात्रस्य पञ्चदश-
 दिने पर्वश्च स सप्ताहं यावत् तद्ददेव पापार्थकं होमार्थकच्च बलिदानं
 नैवेद्यतैलयोरुत्सर्जनच्च करिष्यति ।

46

४६ षट्चत्वारिंशोऽध्यायः ।

१ अथत्तेष प्रजागणेन च कर्तव्यस्य बलिदानस्य विधिः ए मन्दिरे गमामगस्य बलि-
दानस्य च विधिः १६ अध्यचकुमाराणाम् अधिकारः १८ पाकशालानां कथा च ।
प्रभुः सदाप्रभुरित्यमाह, अन्तःप्राङ्गणस्य पूर्वाभिमुखं गोपुरं कार्या- १
र्थकेषु षड्दिनेषु रुद्रं स्यास्यति, परन्तु विश्रामदिन उद्घाटयिष्यते,
अमावस्यादिनेष्युद्घाटयिष्यते । अध्यत्त्वस्य वह्निःस्यानाद् गोपुरीया- २
लिन्दस्य मार्गेण प्रविश्य गोपुरस्य यार्चस्तमानां सद्विधौ स्यास्यति,
याजकाच्च तस्य होमार्थकबलिं मङ्गलार्थकबलींस्तत्त्वस्यन्ति, ततः परं ३
स गोपुरस्य शिलायां प्रणिपातं कृत्वा निष्क्रमिष्यति । परन्तु गोपुरं ४
सन्ध्यां यावद् अरुद्रं स्यास्यति । जनपदस्य प्रजागणच्च विश्रामवारेष्व-
मावस्यासु च तस्य गोपुरस्य प्रवेशस्याने सदाप्रभोः समक्तं प्रणिपातं
करिष्यति ।

सदाप्रभुमुद्दिश्याध्यक्षेण कर्तव्यं होमबलिदानमिदं, विश्रामवारे ५
निर्दीषाः षण्मेषशावका निर्दीषस्यैको मेषः । भक्ष्यनैवेद्यच्च मेषस्य कृत ५
ऐफापरिमितं, मेषशावकानाच्च कृते नैवेद्यं तदीयहस्तस्य दानं, ऐफायाः ६
कृते च हिनैकमानं तैलं । अमावस्यादिने च निर्दीष एको गोवत्सः ६
षण्मेषशावका एको मेषस्य, इमेऽपि निर्दीषा भविष्यन्ति । भक्ष्यनैवेद्या- ७
र्थच्च स गोवत्सस्य कृत ऐफां मेषस्य कृतेऽप्यैकामेकां मेषशावकानां कृते ७
च खसम्पत्त्यनुयायि नैवेद्यं, ऐफायाः कृते हिनैकमानं तैलच्च प्रदास्यति । ८

परन्त्वधत्तो यदायास्यति, तदा गोपरीयालिन्दस्य मार्गेण प्रवे- ८
च्यति तन्मार्गेण निष्क्रमिष्यति च । जनपदस्य प्रजागणच्च पर्वसु यदा ९
सदाप्रभोः समुखमायास्यति, तदा प्रणिपातार्थं यो जन उत्तर-
गोपुरस्य मार्गेण प्रविष्टः स दक्षिणगोपुरस्य मार्गेण निष्क्रमिष्यति,
यत्त्व दक्षिणगोपुरस्य मार्गेण प्रविष्टः स उत्तरगोपुरस्य मार्गेण निष्क्र-
मिष्यति, यो जनो यस्य गोपुरस्य मार्गेण प्रविष्टः स न पुनस्तत्त्वागमि-
ष्यति, किन्तु खसमुखमार्गेण निष्क्रमिष्यति । अध्यत्त्वस्य तेषां मथवर्ती १०
भूत्वा तेषां प्रवेशकाले प्रवेच्यति तेषां निष्क्रमणकाले निष्क्रमिष्यति च ।

उत्सवेषु पर्वसु च भक्ष्यनैवेद्यं गोवत्सस्य कृत ऐफा मेषस्य कृत ऐफा ११
मेषशावकानां कृते च तदीयहस्तस्य दानम्, ऐफायाः कृते च हिनैक-
मानं तैलं भविष्यति । यदा चाध्यत्त्वः सदाप्रभुमुद्दिश्य खेच्छाकृतदानाथ १२

खेच्छातो होमबलिं मङ्गलार्थकबलीन् वैतस्त्वति, तदा तस्य कृते पूर्वाभिमुखं गोपुरमुद्घाटयिष्यते, स च यथा विआमवारे कुरुते तथा खोयहोमार्थकबलिं खोयमङ्गलार्थकबलोऽचोत्सत्यति तत्पत्त्वान्निष्क्रमिष्यति च, तस्य निष्क्रमणात् परं गोपूरं भन्त्यते च ।

१५ त्वच्च प्रव्यहं सदाप्रभुमुद्दिश्य होमबलिदानार्थकमेकवर्षीयं निर्दीश्यं ।
१६ मेषधावकमेकम् उत्सत्यसि, प्रतिप्रातस्तमुत्सत्यसि । तत्सत्यन्वीय-
भच्यनैवेद्यार्थं व्रतिप्रातरैफायाः षष्ठांश्चमानं गोधूमचूर्णं तदार्दी-
करणार्थं हिनस्य लृतीयांशं तैलच्च सदाप्रभुमुद्दिश्येदं भच्यनैवेद्यमुत्स-
१५ त्यसि, इमे विधयोऽनन्तकालपर्यन्तं नित्यस्यायिनः । अतो यूयम्
नित्यबलिदानार्थं प्रतिप्रातस्तं मेषधावकं तद् भच्यनैवेद्यं तत् तैल-
च्चोत्सत्यत्य ।

१६ प्रभुः सदाप्रभुरित्यमाह, अथक्तो यदा खपुत्राणां कस्मैचिद्दृ भूदानं
प्रदास्यति, तदा तत् तस्य पैठकरिक्थं, तत् तस्य सन्तानानां भवि-
१७ व्यति, पैठकरिक्थत्वेन तत् तेषाम् अधिकारो भविष्यति । यदा तु
स खदासानां कस्मैचित् स्त्रिक्याद् भूदानं प्रदास्यति, तदा मुक्ति-
वत्सरं यावत् तत् तस्य भविष्यति, पञ्चात् युनरथच्चं प्रति वर्त्तिष्यते,
१८ तस्य रिक्थं केवलं तदीयसन्तानानां भविष्यति । अथक्तस्मोपद्रवे-
णाधिकारापहृण्याय प्रजागणस्य रिक्थात् किञ्चिदपि नादास्यते, स
निजाधिकारादेव खसन्तानान् प्राप्तिरिक्थान् करिष्यति, सम प्रजा-
गणेन प्रवेकं निजाधिकारतो विज्ञप्तेन न भवितव्यं ।

१९ अपरं स मां गोपुरस्य खन्ये स्थितेन प्रवेशमार्गेण याजकानां कृते
पवित्राणाम् उत्तराभिमुखकोषानां समीपम् अनैषोत् तत्र पश्य यस्त्विम-
२० दिक्स्ये एव्यगम्भे स्थानमेजमासोत् । ततः स माम् अब्रवोत् स्थाने-
ऽस्मिन् याजका दोघार्थकानां पापार्थकानाच्च बलीनां मांसं जलसिङ्गं
करिष्यन्ति भच्यनैवेद्यानि पत्वन्ति च, न चेत् तै वैहिःप्राङ्गणं तेषु
२१ नोतेषु जनगणस्य प्रावनं सम्भविष्यति । अपरं स मां वैहिःप्राङ्गणं
नोत्वा प्राङ्गणस्य चतुर्णां कोणानां समीपं गमयामास, पश्य तत्र प्राङ्ग-
२२ गाम्यैककस्मिन् कोण एकैकं प्राङ्गणमासीत् । प्राङ्गणस्य चतुर्षु कोणेषु
सुट्टप्राङ्गणान्यविद्यन्, तेषां दीर्घता चत्वारिंशद्द्वत्तमाना विशालता
२३ चिंशद्द्वत्तमाना चतुर्णां कोणखलानामेकं परिमाणमासीत् । तेषां
चतुर्णां मध्ये च परितः प्रस्तरसयराज्यः परितसासां राजीनाम् अधी-

निर्मितानि पाकस्थानानि चाविद्यन् । ततः स मां जगाद्, इमानि २४ पाचकानां गृहाणि, मन्दिरस्य परिचारका चत्र प्रजागणस्य कृते बलिमांसं पच्यन्ति ।

47

४७ सप्तचत्वारिंशोऽध्यायः ।

१ पवित्रजलस्य कथा ६ तस्य मुण्डवर्णं १३ देशस्य सीमा २२ गुटिकापातेन नदिभागस्य कथा च ।

अथर्वं स मां प्रत्यावर्त्य मन्दिरस्य प्रवेशस्थानम् अनैवीत्, तत्र च १ पश्य मन्दिरस्य शिलाया नीचेन तोयानि पूर्वदिशं प्रवहन्ति, यतो मन्दिरं पूर्वाभिमुखं; नीचेन मन्दिरस्य दक्षिणस्थान् यज्ञवेद्या दक्षिणतस्तानि तोयानि प्रवहन्ति । पुनः स मास् उत्तरदिक्स्थगो- २ पुरस्य मार्गेण निर्गमयामास, मात्रं वह्नीर्गेण पूर्वाभिमुखस्य वह्निः- स्थगोपुरस्य समीपं प्रत्यावर्त्यामास, तत्र पश्य दक्षिणस्थतस्तोयानि ग्रास्वन् । स नरो यदा पूर्वदिशं प्रागच्छ्रुत् तदा तस्य हस्ते मानसू- ३ चमविद्यत, स तेन सहस्रहस्तान् मित्वा मां तोयमध्येन गमयामास, तत् तोयं मुखफस्पर्शिः । अथर्वं स पुनः सहस्रं मित्वा मां तोयेन गम- ४ यामास, तत् तोयं जानुस्पर्शिः । पुनर्त्वं स सहस्रं मित्वा मां गम- यामास, तत् तोयं कठिस्पर्शिः । पुनर्स्तेन सहस्रे परिमिते ममागम्यं ५ स्तोतोऽविद्यत, यतस्ततोयानि गभीराण्यासन्, तानि सन्तरणीयानि तोयानि, यद्ब्रजेन तत् स्तोतस्तरितुं नाशक्यत ।

अथर्वं स मां जगाद्, भो नरसन्तान, त्वं किमेतद् दृष्टवान्? ६ अथर्वं स मां तस्य स्तोतसः कूलेन गमयन् परावर्त्यामास । तत्र ७ परावृत्य मया स्तोतस उभयोः कूलयोरतीव बहवः पादपा दृष्टाः । तदा स मां जगाद्, तोयानीमानि पूर्वदिक्स्थं मण्डलं प्रगच्छन्ति जड़स्थ- ८ भूमिच्छावतरन्ति सागरस्य प्रविशन्ति, एतैः सागरं प्रवेशितैस्तस्य जलानां दोषप्रतीकारः साधते । इदं स्तोतोदयज्ञ यत् किञ्चन स्थानं प्राप्यति, ९ तत्र विचरन्तः सज्जीवप्राणिनः सर्वं उज्जीविष्यन्ति तत्रातीव प्रचुरा मत्या भविष्यन्ति च, यस्माद् एतैस्तोयैस्तत्र गतैस्तत्र दोषप्रतीकारो भविष्यति, स्तोत इदं यत् किञ्चन स्थानं प्राप्यति तत्र सर्वम् उज्जीव- १० ष्यति । तत्र जलतटे धीवराङ्ग स्थान्यन्ति, ऐनगदीत ऐनेग्लियमपर्यन्तं ।

जालानि वितानिष्ठन्ते च, स्वजात्यनुरूपाखतदीयमत्या महासमुद्रस्य
 ११ मत्या इवातीव प्रदुरा भविष्यन्ति । तस्य कच्छखलानां सैकतस्थलानाच्च
 १२ दोषप्रतीकारो न कारिष्यते, तानि लवणोत्पादनार्थं वक्तानि । एतस्य
 खेतस उभयकूलयोर्गतु सर्वविधा भव्यफलदायिनः पादपाः प्रदोक्षन्ति,
 तेषां पत्राणि न स्तास्यन्ति, फलानि च न निःशेषाणि भविष्यन्ति,
 प्रतिमासं तानि पत्यन्ते, यतस्त्वेचकतोयानि धर्मधामतो निर्गच्छन्ति;
 तेषां फलानि खाद्यानि पत्राणि च दोग्मानि भविष्यन्ति ।

१३ प्रभुः सदाप्रभुरित्यमाह, इयं सा परिसीमा यदनुसारण यूयम्
 इस्वायेलो द्वादशवर्षानां कृते देशरिक्यस्य विभागं विधास्यच्च, यूषफ्
 १४ अंशददयस्याधिकारो । यूयं प्रत्येकं देशरिक्यस्य समानांशिनो भवि-
 ष्यते, यतोऽहं युग्माकं पूर्वपुरुषेभ्यस्तं दातुं प्रथेन प्रतिज्ञातवान्,
 १५ तस्माद् देशोऽयं पैठकरिक्यवद् युग्माकं भविष्यति । अतो देशस्य
 सीमेयं; उत्तरप्रान्ते आमहासमुद्राद् हित्त्वानस्य मार्गेण सिदा-
 १६ दस्य दिशि, हमातं वेशोता दमेशकहमातयोः सीमो र्मध्यवर्ति सिव्र-
 १७ यिमं हौरणस्य सीम्नि स्थितं हात्सेहं हत्तीकोनं । आसमुद्रात् सीमा
 हत्सैनेनेन दमेशकस्य सीमा यास्यति, उत्तरदिशि च हमातम्
 १८ उत्तरसीमा भविष्यति । इदमुत्तरप्रान्तं । पूर्वप्रान्तं तु हौरणदमेशकयो
 र्मध्येन गिलियदस्येषायेलदेशस्य च मध्येन वर्द्धनेन यूयम् आसीमः
 १९ पूर्वीयसामरपर्यन्तं मास्यच्च; इदं पूर्वप्रान्तं । दक्षिणदिशि च
 दक्षिणप्रान्तमातामरात् कादेशस्यानि मिटीवाख्यतोयानि यावद् ततस्य
 महासमुदपर्यन्तं खोतो भविष्यति । इदं दक्षिणदिशि दक्षिणप्रान्तं ।
 २० पश्चिमप्रान्तचासीमो हमातप्रवेशस्य समुखस्यानं यावन्महासमुद्रः;
 २१ इदं पश्चिमप्रान्तं । इस्वायेलो वंशानां मध्ये यूयमेतस्य देशस्य विभागं
 २२ विधास्यच्च । युग्माकं कृते युग्मन्मध्ये प्रवासिनो ये परवंशीया युग्मन्मध्ये
 सन्तानान् जनितवन्तस्त्वेषाच्च कृते यूयं गुटिकापातेन पैठकरिक्यस्येव
 तस्य विभागं विधास्यच्च । ते प्रवासिनो युग्माभिरिष्वायेलः सन्तानानां
 मध्ये खदेशोद्भवजनैक्षुल्या ज्ञायिष्यन्ते युग्माभिः सार्वमिष्वायेलो वंशानां
 २३ मध्ये गुटिकापातेन रिक्याधिकारं लभ्यन्ते च । यस्य वंशस्य मध्ये यः
 प्रवासी प्रवसति तस्यैव मध्ये यूयं तस्यै रिक्याधिकारं प्रदास्यन्ते
 प्रभोः सदाप्रभोरुक्तिः ।

48

४८ अष्टुचत्वारिंशोऽध्यायः ।

१ इष्वायेलः सप्तवंशानाम् चंशाः ए पवित्रभूयुपहारस्य कथनं १५ नगरस्य तदीय-
परिसरस्य च कथनं २१ अथवास्य भूम्याः कथनं २२ अपरपञ्चवंशानाम् चंशाः
२० नगरस्य परिमाणगोपुराणां कथनत्वा ।

क्षण वंशानां नामानोमानि । उत्तरप्रान्ताद् हित्कोनस्य मार्गस्य १
पार्श्वेन हमातप्रवेशस्य समोपेन हत्सुरैनोनपर्यन्तं दम्भेशकस्य सीम्नि
तत्त्वैवेत्तरदिशि हमातस्य पार्श्वं चापूर्वप्रान्तात् पञ्चिमप्रान्तपर्यन्तं २
तत्त्वत्वो वंशोऽर्थतो दान एकमंशं लप्यते । दानस्य सीम्नः पार्श्वं चा- ३
पूर्वपञ्चिमप्रान्ताभ्याम् आशेर एकं लप्यते । आशेरस्य सीम्नः पार्श्वं ४
चापूर्वपञ्चिमप्रान्ताभ्यां नपातिरेकं लप्यते । नपातेः सीम्नः पार्श्वं ५
चापूर्वपञ्चिमप्रान्ताभ्यां मिनशिरेकं लप्यते । मिनशेः सीम्नः पार्श्वं चा- ६
पूर्वपञ्चिमप्रान्ताभ्यां मिनशिरेकं लप्यते । इफयिमस्य सीम्नः पार्श्वं ७
चापूर्वपञ्चिमप्रान्ताभ्यां रुवेण एकं लप्यते । रुवेणस्य मीम्नः पार्श्वं ८
चापूर्वपञ्चिमप्रान्ताभ्यां यिह्वदा एकं लप्यते ।

यिह्वदा: सीम्नः पार्श्वं चापूर्वपञ्चिमप्रान्ताभ्यां युग्माभि दीतयो भु- ९
म्युपहारः स्थास्यति । स विश्वालतया पञ्चविंशतिसहस्रनलमानो १०
दैर्घ्यं चापूर्वपञ्चिमप्रान्ताभ्यामंशानामेकेन तुल्यो भविष्यति, तस्य
मध्यस्थले च धर्मधाम स्थास्यति । यूयं युपहारं सदाप्रभवे प्रदासय- ११
तस्य दैर्घ्यं पञ्चविंशतिसहस्रनलमानं विश्वालता च दशसहस्रनलमाना १२
भविष्यति । स पवित्र उपहारो याजकानां भविष्यति । तस्योत्तर- १३
पार्श्वः पञ्चविंशतिसहस्रनलमानः, पञ्चिमदिशि विश्वालता दशसहस्र-
नलमाना, पूर्वदिशि विश्वालता दशसहस्रनलमाना, दक्षिणदिशि च १४
दैर्घ्यं पञ्चविंशतिसहस्रनलमानं भविष्यति, तस्य मध्यस्थाने च सदा-
प्रभो धर्मधाम स्थास्यति । इष्वायेलः सन्तानानां भस्माकाले लेवीय- १५
जना यथा भान्ता अभवन् तथा भान्ता न भूत्वा ये रक्षणीयं रक्षित-
वन्तस्तेषां याजकानामर्थतः सादोकस्य सन्तानगणस्य मध्ये पवित्रीकृतानां १६
जनानां स भविष्यति । लेवीयानां सीम्नः पार्श्वं उपहारोऽङ्गुतः स उप- १७
हारस्तेषां महापवित्रोऽशो भविष्यति । लेवीयाच्च याजकानां सीम्नो- १८
इनुरूपमंशं लप्यन्ते, तस्य दैर्घ्यं पञ्चविंशतिसहस्रनलमानं विश्वालता च

१४ दशसहस्रनलमाना; सर्वच दैष्ये पञ्चविंशतिसहस्रनलमानं विशालता च दशसहस्रनलमाना भविष्यति। ते तस्य किञ्चिदपि न विक्रेष्यन्ति न निमास्यन्ते वा, देशस्य सोऽग्रिमांशः परहत्तगतो न भविष्यति, यतः स सदाप्रभोः कृते पवित्रः।

१५ तस्य पञ्चविंशतिसहस्रनलमानस्य पार्श्वस्थाये विशालतायाः पञ्च-सहस्रनलमानो योऽशोऽवशिष्टः स न पवित्रः स नगरस्य कृते निवासार्थकः परिसरार्थकस्य भविष्यति, तस्य मध्यस्थले च नगरं स्यात् स्थिति। तस्य परिमाणानीमानि; उत्तरप्रान्तं सार्वचतुःसहस्रनलमानं, दक्षिणप्रान्तं सार्वचतुःसहस्रनलमानं, पूर्वप्रान्तं सार्वचतुःसहस्र-१० नलमानं, पश्चिमप्रान्तस्य सार्वचतुःसहस्रनलमानं। नगरस्य परिसरस्यात्तरदिशि पञ्चाश्वदधिकशतदयनलमानो दक्षिणदिशि पञ्चाश्वदधिकशतदयनलमानः पूर्वदिशि पञ्चाश्वदधिकशतदयनलमानः पश्चिम-१५ दिशि च पञ्चाश्वदधिकशतदयनलमानो भविष्यति। पवित्रोपहारस्य पार्श्वे त्वर्थते दैर्घ्यमध्ये पूर्वदिशि दशसहस्रनलमाना या भूमिः पश्चिमदिशि च दशसहस्रनलमाना या भूमिरवशिष्टा सा पवित्रोपहारस्य पार्श्वस्था, तदुत्तमद्रव्याणि च नगरवासिनां कार्यकारिणां भक्ष्याणि। १९ भविष्यन्ति। नगरवासिकार्थकारिणां विधिरयं, इत्यायेततः सर्ववंशानां २० केचन जनास्तत्र कार्यं करिष्यन्ति। तस्योपहारस्य साकल्यं दैर्घ्यं पञ्चविंशतिसहस्रनलमानं विशालतया च पञ्चविंशतिसहस्रनलमानं, यूयं चतुरस्त्रं क्षत्रा तं पवित्रमुपहारं निवेदयिष्यथ; अत्र नगरस्याधिकारः परिषट्हीतः।

२१ परन्तु पवित्रस्य भूम्युपहारस्य नगराधिकारस्य चोभयोः पार्श्वयोरवशिष्टा भूमिरथक्षस्य भविष्यति, उपहारस्य पञ्चविंशतिसहस्रनलमानविशालताया अये पूर्वसीमपर्यन्ता पश्चिमदिशि च पञ्चविंशतिसहस्रनलमानविशालताया अये पश्चिमसीमपर्यन्ता वंशायांशानां पार्श्वस्थिता भूमिरवाधक्षस्य भविष्यति, तस्या मध्यस्थले च पवित्रोपहारस्थान्योर्ध्वनीयं धर्मधाम च स्यास्यतः। इत्यस्मच्चालेवीयानामधिकारान्नगराधिकारपर्यन्ता सा भूमिरथक्षस्याधिकारस्य मध्यस्थिति तां विहाय या भूमि र्यह्वदाः सीमो विन्यामीनस्य सीमाच्च मध्ये विद्यते साथकस्य भविष्यति।

२२ शेषवंशा इमे। आपूर्वपश्चिमप्रान्ताभ्यां विन्यामीन एकमप्तं लप्त्यते।

विन्यामीनस्य सीमः पार्श्वं चापूर्वपञ्चिमप्रान्ताभ्यां शिमियोन एकं १४
लप्यते । शिमियोनस्य सीमः पार्श्वं चापूर्वपञ्चिमप्रान्ताभ्याम् इषाखर १५
एकं लप्यते । इषाखरस्य सीमः पार्श्वं चापूर्वपञ्चिमप्रान्ताभ्यां शिबूलून १६
एकं लप्यते । सिबूलूनस्य सीमः पार्श्वं चापूर्वपञ्चिमप्रान्ताभ्यां गाद एकं १७
लप्यते । गादस्य सीमः पार्श्वं च दक्षिणप्रान्तस्य दिशि सीमा तामरतः १८
कादेश्वरेन मिसोबातोयेन सरिता च महासमुद्रं यास्यति । यूयं १९
रिक्धाधिकारकारणाद् इखायेलो वंशानां मध्ये यं देशं गुटिकापातेन
विभक्ष्यथ सोऽयम्, इमे च वंशीयांशाः, इयं प्रभोः सदाप्रभोरुक्तिः ।

नगरस्य निर्गमनस्थानानि चेमानि । उत्तरप्रान्तं सार्द्धचतुःसहस्र- २०
नलमानं । नगरस्य गोपुराणि चेष्टायेलो वंशानां नामामनुरूपाणि २१
भविष्यन्ति । उत्तरदिशि चीणि गोपुराणि स्यास्यन्ति, रूबेणस्यैकं
गोपुरं, यिङ्गदा एकं गोपुरं, लेवेईकं गोपुरच्च । पूर्वप्रान्तच्च सार्द्ध- २२
चतुःसहस्रनलमानं, तत्र च चीणि गोपुराणि स्यास्यन्ति । यूथफस्यैकं
गोपुरं, विन्यामीनस्यैकं गोपुरं, दानस्यैकं गोपुरच्च । दक्षिणप्रान्तच्च २३
सार्द्धचतुःसहस्रनलमानं, तत्र च चीणि गोपुराणि स्यास्यन्ति, शिमि-
योनस्यैकं गोपुरं, इषाखरस्यैकं गोपुरं, सिबूलूनस्यैकं गोपुरच्च ।
पञ्चिमप्रान्तं सार्द्धचतुःसहस्रनलमानं, तत्र च चीणि गोपुराणि २४
स्यास्यन्ति, गादस्यैकं गोपुरं, आश्वेरस्यैकं गोपुरं, नमालेरेकं गोपुरच्च ।
परिधिरष्टादशसहस्रनलमानः, नगरस्य नाम चेतः परं सदाप्रभ- २५
स्त्रवावस्थित इति भविष्यति ।